

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Szada Nagyközség Önkormányzata

2018-2023

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	9
Célok.....	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	11
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	19
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	41
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	59
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	68
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	73
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	84
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	88
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	89
1. A HEP IT részletei.....	89
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	89
A beavatkozások megvalósítói.....	90
Jövőképünk.....	92
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	92
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	110
3. Megvalósítás.....	115
A megvalósítás előkészítése.....	115
A megvalósítás folyamata.....	115
Monitoring és visszacsatolás.....	117
Nyilvánosság.....	117
Érvényesülés, módosítás.....	119
4. Elfogadás módja és dátuma.....	120

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Szada Nagyközség Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Szada a Gödöllői-dombságban, a Gödöllőt Váccal összekötő főút mentén, Gödöllő és Veresegyház között fekszik.

A község a Rákos-patak és a Sződ-Rákos-patak vízválasztóján terül el. Fölötte északkeletre emelkedik a Margita-hegy (344 m), ennek csúcsa egyben a Gödöllői-dombság legmagasabb pontja. Első okleveles említése egyesek szerint 1215-ből, mások szerint 1325-ből való. I. Lajos király Szadát és Gödöllőt 1325-ben Pohárus Péternek adományozta, aki Abaúj-Torna vármegye főispánja volt. A háborúk alatt elnéptelenedett, majd az 1620-as évek körül kezdődött a visszatelepülés.

Neve a szád, száda finnugor eredetű szóból keletkezett, amelynek jelentése száj, valaminek a bejárata. Gödöllő felől nézve valóban a Sződ-Rákos-patak völgyének a bejáratában van.

A Grassalkovich család 1810. más források szerint 1820. körül építtette kúriáját, melyet később a Pejacsevich, végül a Bánó család birtokolt. A Bánó-kastélyt 1987-ben impozáns faluházzá alakították.

A festői környezetű falut Gyümölcstermő Szent Szadaként emlegették a múltban. Székely Bertalan az 1890-es években Schulek Frigyes tervei alapján műtermet épített Szadán. Síremléke a régi református temetőben áll. Műterme ma Emlékházként működik. Nevezetességek: templomaink (római katolikus, református, baptista), Damjanich táborhelyén álló szobor, napóra a Dobogó parkjában. A főteret Turul-életfa kerámiaszobor díszíti.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

2017-ben Szada lélekszáma 5225 fő, ebből 2716 fő nő és 2509 fő férfi. A településre jellemző demográfiai adatokból kitűnik, hogy a lakosságszám folyamatosan nő évi 3%-kal átlagosan. Az állandó népesség 58%-a aktív korú, mintegy 10%-a kiskorú.

Megfigyelhető, hogy az öregedési index alapján a kiskorú gyermek száma jóval meghaladja a 65 év fölötti lakosság számát, 2001 óta a kiskorú gyermekek száma megduplázódott.

A belföldi állandó jellegű odavándorlás és elvándorlás egyenlege évről-évre kedvezően alakul 120 fő átlagosan 2016-ban 125 fő. Az élve születések száma meghaladja a halálozások számát minden évben (kivételem 2010 év).

Az település infrastruktúrája elfogadható színvonalú. Teljesnek tekinthető a víz-, csatorna- és földgáz ellátottság. Az úthálózatban a főbb útvonalak szilárd burkolatúak, folyamatosan megújultak. Elég sok mellékúton még nem megoldott a szilárd burkolat, de az anyagi és pályázati keretek lehetőségei mellett az Önkormányzat az utak aszfaltozását szorgalmazza.

A közúti forgalom nagysága 2014 sz. országos közúton a (a Dózsa György úton) irányonként 13.000-15.000 egységjármű naponta, mely csúcsidőben ennél sokkal nagyobb terheltséget mutat. A szélesedő autóhasználat hatására nő az utak zsúfoltsága, ami a környezetszennyezéssel és a társadalmi költségek növekedésével jár együtt.

Szadához legközelebb vasútállomás Gödöllőn (Sátoraljaújhely-Budapest vasútvonal) és Veresegyházán (Vác-Budapest vasútvonal) van. Gödöllőn lehetőség nyílik a Főváros HÉV-vel való megközelítésére.

A Volánbusz által üzemeltetett helyközi autóbussz viszonylatok (Gödöllő-Vác, Gödöllő-Galgamácsa) szolgáltatási színvonala megfelelő, azonban az autóbussz megálló kialakítása nem felel meg a kor elvárásainak. Gödöllő felé a reggeli csúcsidőszakban 5-15 percenként mennek buszok és a délelőtti 11-12 óra közötti időszakról eltekintve egész nap megfelelő a járatsűrűség.

2009-ben kerékpárút épült a település egy részén, de a községben a kerékpáros közlekedés feltételeit tovább kell fejleszteni.

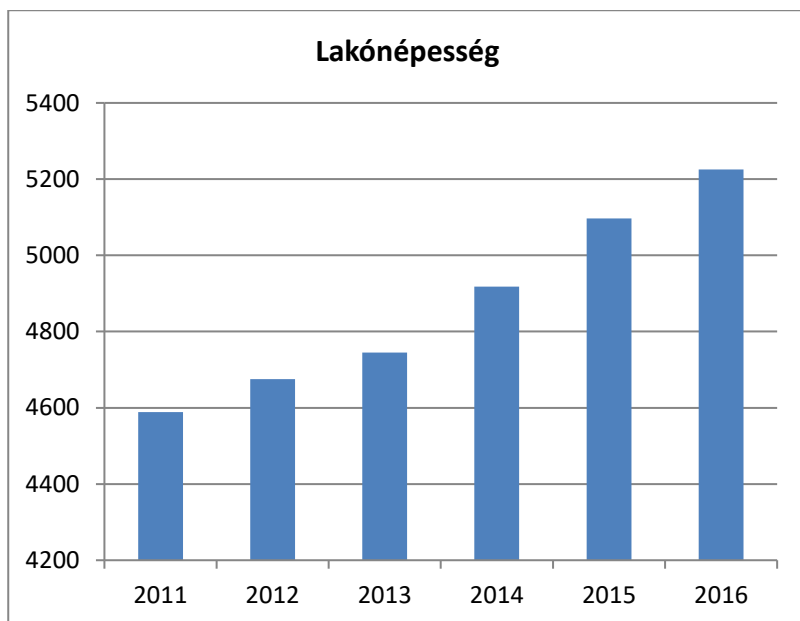
A gyalogos felületek több helyen hiányoznak vagy rossz állapotúak, a gyalogátkelőhelyek száma kevés.

A tömegközlekedés nem tart lépést az agglomerációs forgalom növekedésével, minősége elmarad a sokszínűvé váló társadalmi igényektől, ami növeli az egyéni közlekedési igényt.

Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2011	4589	bázis év
2012	4675	101,9%
2013	4745	101,5%
2014	4918	103,6%
2015	5097	103,6%
2016	5225	102,5%

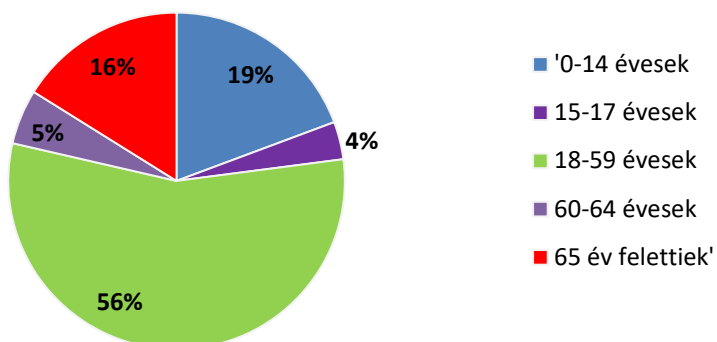
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

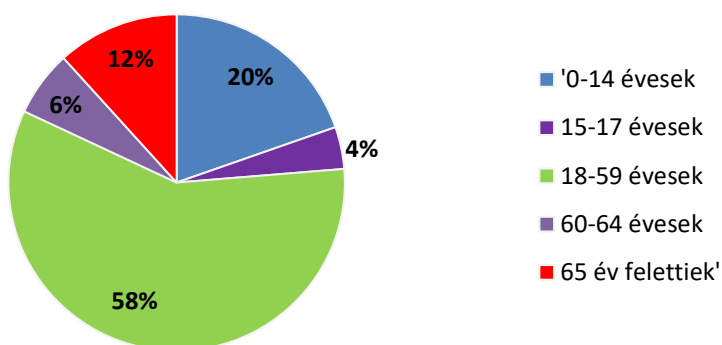
Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	2 472	2 598	5 070	48,76%	51,24%
0-2 évesek			163	3,21%	
0-14 éves	486	502	988	9,59%	9,90%
15-17 éves	100	94	194	1,97%	1,85%
18-59 éves	1 440	1 446	2 886	28,40%	28,52%
60-64 éves	156	137	293	3,08%	2,70%
65 év feletti	290	419	709	5,72%	8,26%

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

15-17 éves gyermekek száma

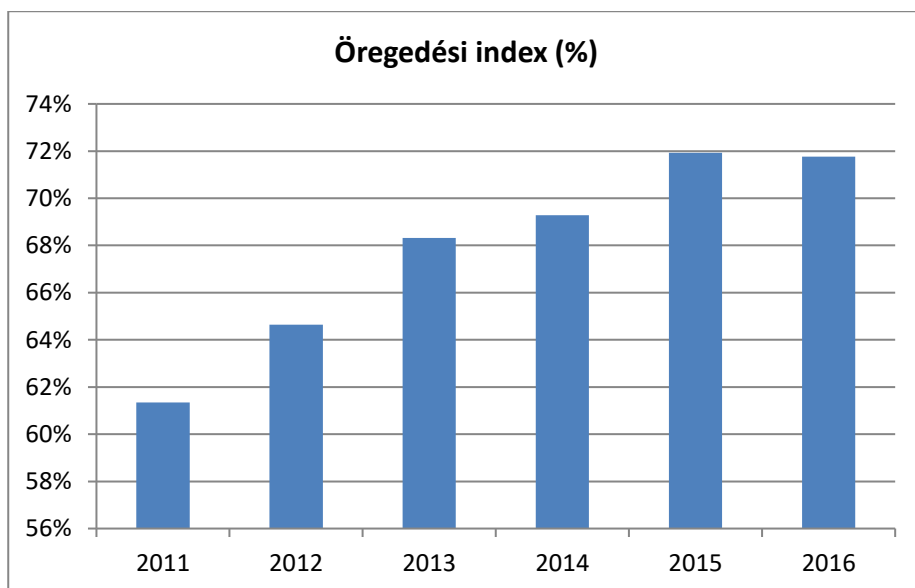
Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma			0
16 éves gyermekek száma	36	56	20
17 éves gyermekek száma	33	46	13
Összesen	69	102	33

Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok

Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2011	565	921	61,35%
2012	596	922	64,64%
2013	632	925	68,32%
2014	661	954	69,29%
2015	702	976	71,93%
2016	709	988	71,76%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

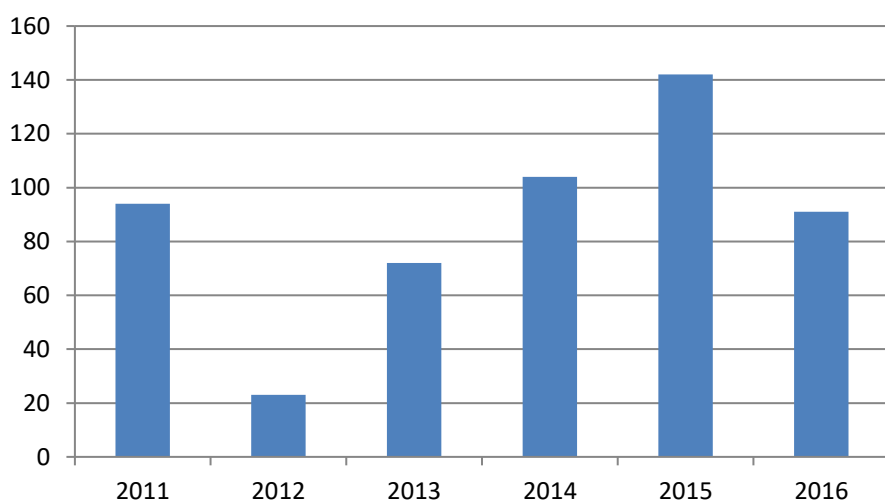

Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás	Elvándorlás	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma
2011	215	121	94	20,35
2012	165	142	23	4,9
2013	210	138	72	15,2
2014	232	128	104	21,45
2015	287	145	142	28,49
2016	278	187	91	17,95

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Belföldi vándorlások egyenlege (fő)

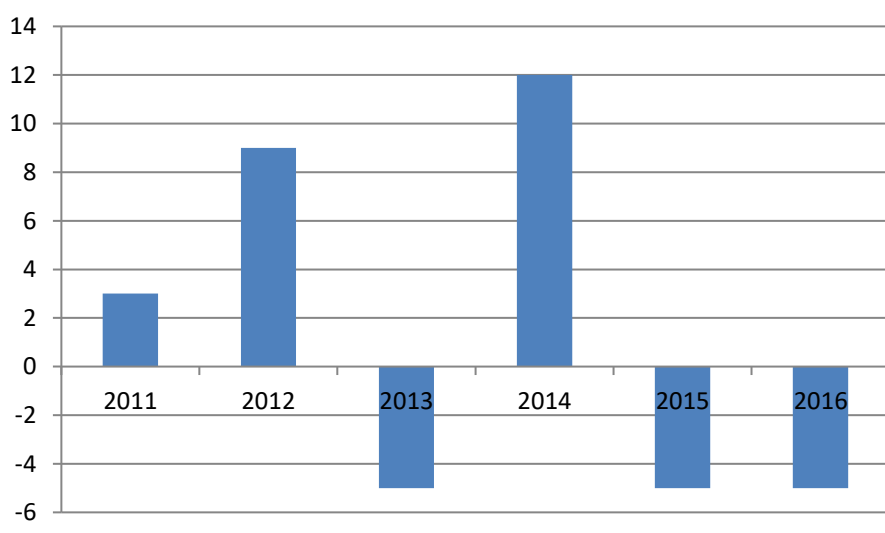

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás (fő)
2011	58	55	3
2012	50	41	9
2013	36	41	-5
2014	49	37	12
2015	41	46	-5
2016	46	51	-5

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Természetes szaporodás (fő)

Értékeink, küldetésünk

A program fő célja, hogy Szada településen teljes mértékben és minél előbb megvalósuljon a teljes esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód biztosítása a településen élő minden személy számára. A program fontos célkitűzése a diszkriminációmentesség és a szegregációmentesség. Az egyenlő esélyek biztosítása minden ember számára fontos az élete minden területén, mint lakhatás, foglalkoztatás, környezet, közlekedés, oktatás, valamint az egészségügyi- és szociális ellátáshoz való hozzájutás terén.

Az esélyegyenlőség egy olyan általános, egyetemes alapelv, melyet alkalmazni kell az élet minden területén, és amelynek érvényesülni kell mindig és mindenhol, különös tekintettel a gazdasági, társadalmi, kulturális és családi életre.

A diszkrimináció olyan megkülönböztető bánásmód, cselekedet, tevékenység, mely az egyén vagy csoport esélyegyenlőségére hat, pozitív vagy negatív értelemben.

A pozitív diszkrimináció, a hátrányt csökkentő megkülönböztetés is ezt a célt szolgálja; a rosszabb helyzetben lévők felzárkóztatását a többség helyzetéhez.

A hátrányos megkülönböztetés, a negatív diszkrimináció ösztönös vagy tudatos kirekesztő vagy megalázó cselekedet, mely által jön létre az esélyegyenlőtlenség, a gazdasági, társadalmi igazságtalanság.

A hátrányos megkülönböztetést minden polgári demokratikus állam alkotmánya, valamint az ENSZ alapokmánya is tiltja.

Az egyenlő bánásmód elve a diszkrimináció tilalmának jogi megnevezése. Az egyenlő bánásmód elve azt jelenti, hogy mindenkit úgy kell elfogadni, mindenkinek ugyanannyi lehetőséget kell adni, mindenkivel úgy kell bánni, mint a többiekkel, még akkor is, ha más, mint a többiek. Eszerint minden embert ugyanazok a jogok és lehetőségek illetnek meg, függetlenül az ő nemétől, korától, bőrszínétől, vallásától, nemzetiségétől, nyelvétől, politikai hovatartozásától, gondolataitól, beállítottságától, fogyatékoságától.

Az Európai Unió alapvető értékei közé tartozik az egyenlőség és a szolidaritás. A szolidaritás jelenti az egymás különbözőségének elismerését és elfogadását, az egymás iránti tiszteletet és megértést is egyaránt. Közös, kölcsönös kötelesség és segítségvállalás, melynek célja, az embercsoportok közötti gazdasági, társadalmi igazságtalanság enyhítése, az esélyegyenlőség megteremtése.

Az esélyegyenlőség megteremtésének általános elvei

Szada Nagyközség Önkormányzata elismeri minden embernek azt a jogát, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen a településen, továbbá együttes összefogással az alábbi elvek betartására törekszik.

- Emberi méltóság tiszteletben tartásával tiszteli az ember értékeit, és egyediségét.
- Egyenlő bánásmód és megkülönböztetés tilalmával megakadályozza a hátrányos megkülönböztetés bármilyen formáját, elutasítja nemre, fajra, nemzetiségre, származásra, vallásra, politikai meggyőződésre vonatkozó megkülönböztetést.
- Az önkormányzat, a nagyközség minden tagjának érdeke a társadalmi szolidaritás erősítése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Szada Nagyközség Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az önkormányzat korábbi –öt évre szóló- Esélyegyenlőségi Programját Szada Nagyközség Képviselő-testülete a 75/2013. (VI.13.) számú határozatával fogadta el. A program 2013-tól 2018-ig volt érvényben.

Önkormányzatunk jelenleg tehát rendelkezik hatályos esélyegyenlőségi programmal, azonban annak hatálya 2018. decemberben lejár.

2. Stratégiai környezet bemutatása

Az esélyegyenlőség javítása, az egyenlő bánásmód érvényesítése szempontjából releváns, a társadalom különböző csoportjainak együttélésére vonatkozó stratégiák különösen az alábbiak:

„Legyen jobb a Gyerekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyermekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Terv 2007-

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Idősügyi Nemzeti Stratégia 2009-

Az Országgyűlés 2009-ben a 81/2009. (X.2.) OGY határozatában fogadta el a Stratégiát, amelynek célkitűzéseinek megvalósulását két ütemtervre bontották. Az első rész 2010-2022-ig, a másik 2023-2034-ig tervezhető, hogy több párhuzamosan folyó cselekvési tervvel együtt tudjon megvalósulni.

A magyarországi időspolitika egyik legfontosabb megoldandó kérdése az időskorúak diszkriminációjának megszüntetése és az esélyegyenlőség megteremtése, az idős korosztály igényeinek figyelembevétele az élet valamennyi területén.

A stratégia kiinduló pontja az, hogy a legtöbb ember időskorában a következő négy dolgot szeretné elmondani magáról: a társadalom megbecsült tagja, egészséges, nem magányos, biztonságban és védettségben tud élni. Ezekből kiindulva a célok a fenntarthatósági elvek mentén fogalmazódtak meg. Minden korosztály számára élhető világban olyan gazdasági és társadalmi környezet kialakítása, amelyben az idősödő és az idős emberek meg tudják őrizni aktivitásukat, társadalmi részvételüket. Olyan szemlélet kialakítása, amellyel biztosítható és

nővelhető az időskor presztízse, valamint az idős korosztály iránti szolidaritás. Az időskorra történő felkészülés és az aktív társadalmi részvétel igényének erősítése a társadalomban.

Az EU 2020 stratégia

Az EU 2020 stratégia az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell, két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Nemzeti Reform Program

A Nemzeti Reform Program: Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek. A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia – Irányok és Célok 2010-2021

A Stratégiát a 1004/2010. (I.21.) határozatában fogadta el a Kormány. A hosszú távú célkitűzéseket a Pekingi Cselekvési Programmal és „A nők és férfiak egyenlőségéről szóló útiterv 2006-2010” című Európai Bizottság által kiadott dokumentummal összhangban alkották meg.

Ennek keretében hat prioritást határozott meg olyan területeken, ahol a nők és a férfiak társadalmi egyenlőségének eléréséhez határozott kormányzati lépések megtételére van szükség. A nők és a szegénység, valamint az egészség szempontjainak figyelembe vételével a foglalkoztatási aránytalanságok felszámolása. A Kormánynak támogatnia kell a szakmai, a magán- és a családi élet jobb összehangolhatóságát. A politikai, gazdasági döntéshozatalban,

és a tudomány területén a férfi-női részvétel aránytalanságainak csökkentését kell elérni. Az erőszak elleni hatékony fellépéshez, a megelőzéshez szükséges intézkedések megtételének elősegítése. A nemekhez kötődő sztereotípiák visszaszorítása. A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenségek leküzdéséhez szükséges stratégiai célokhoz kapcsolódó változások szakmai megalapozása képzés, intézményrendszer, nemekre érzékeny költségvetés, nemekre bontott adatgyűjtés által.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011–2020)

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózási politikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel a többi, a társadalmi felzárkózási szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztésre és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

Nemzeti Drogellenes Stratégia (2013–2020)

A Nemzeti Drogellenes Stratégia 2013-2020 – Tiszta tudat, józanság, küzdelem a kábítószer-bűnözés ellen című dokumentum, melyet az Országgyűlés a 80/2013. (X.16.) határozatában fogadott el, illeszkedik az Európai Unió 2013-2020-ra vonatkozó drogstratégiájához.

A Drogellenes Stratégia elsősorban a kábítószer-problémára vonatkozik, azonban nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a kábítószer-jelenség szorosan összefügg más kémiai és viselkedés függőségi problémákkal, a probléma hatékony kezeléséhez hozzátartozik a rendszerszemléletesség, és egyéb nemzeti stratégiákkal, valamint programokkal való szoros együttműködés.

Három beavatkozási területen állapít meg fejlesztési irányokat: egészségfejlesztés és kábítószer-megelőzés; kezelés, ellátás és felépülés; valamint kínálatcsökkentés területén. A Kormány a Stratégia által egyes ágazatok, intézmények, helyi közösségek és szervezetek számára ad irányadó koncepciókat, szemléti és értelmezési rendszereket az akciótervek, cselekvési programok elkészítéséhez. A társadalom közösségei, tagjai és döntéshozói körében segíti elő a kábítószer-jelenség megértését, és a stratégia alapelveivel való azonosulást.

Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia (2013–2023)

A Kormány a 1744/2013. (X.17.) számú kormányhatározatában fogadta el a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiát.

Magyarország kriminálpolitikai törekvése a közrend erősítése, a közterületek biztonságának fokozása, a bűnözés mennyiségi visszaszorítása és csökkentése, a bűnözéssel okozott károk és negatív hatások enyhítése, megfelelő védelem biztosítása a családok és egyének számára, végső soron az állampolgárok biztonságérzetének javítása. Kiemelt beavatkozási területnek számít a gyermek- és fiatalkori bűnözés megelőzése, a településbiztonság fokozása, az áldozattá válás megelőzése és az áldozatok segítése, valamint a bűnisméltés megelőzése.

Az aktív bűnmegelőzési tevékenység lehet bármennyire is hatékony és kiterjedt, megfelelő forrásokkal ellátott, nem érhet el sikert, ha a tágabb értelemben vett környezeti hatásoknak nincs megfelelő támogatásuk. A környezeti hatások a családi és közösségi kapcsolatoktól kezdve, az oktatási, nevelési, állami intézményeken át lehetnek. Minden olyan területre ki kell hatnia a bűnmegelőzési tevékenységnek, amely valamilyen formában növelheti, csökkentheti vagy meghatározhatja a bűnelkövetővé vagy áldozattá válást.

A bűnmegelőzésben az állami szervezeteken kívül önkormányzati, civil és egyházi szervezetek, a gazdaság szereplői, tágabban fókuszban a családok és maguk az állampolgárok vesznek részt, a legfontosabb szerepet továbbra is a rendőrség tölti be.

Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia

Az Országgyűlés 18/2013. (III.28.) sz. határozatával fogadta el a Nemzeti fenntartható fejlődés Keretstratégiáról szóló határozatát.

A Keretstratégia a közpolitikai döntéselőkészítés-döntéshozási rendszerben egy hosszú távú koncepció, amelyben keretet nyújt más szakpolitikai stratégiáknak és terveknek, hogy azok fenntarthatósági szempontból megfelelőek legyenek.

A fenntarthatóság az emberiség folytonos megújulását, a jövőért való felelősség érvényesítését, a folyamatosan változó környezethez való alkalmazkodást jelenti, a természeti erőforrások mennyiségi és minőségi megőrzésének érdekében. A fejlődés pedig az alkalmazkodásban történő javulásra vonatkozik.

A nemzet fenntarthatósági politikájának átfogó célja a folytonosan változó

társadalmi-humán-gazdasági-természeti külső környezethez való alkalmazkodóképesség feltételeinek biztosítása és fejlesztése. Az emberi erőforrások célterületen a népesség stabil egészsége, a jelenkor kihívásainak megfelelő készségekkel és tudással rendelkező, a kirekesztést mellőző társadalom létrehozása, mivel a szegénység és az etnikai kirekesztés a szolidáris társadalom legnagyobb ellensége.

Az Országgyűlés a 15/2015. (IV.7.) számú határozatában fogadta el a Programot. A 2011. évi népszámlálás adatai szerint a népesség 4,9%-a vallotta magát fogyatékos személynek, azonban a nemzetközi felmérések szerint vélhetően a lakosság 10%-a élhet valamilyen fogyatékossgal együtt, ez hazánkban körülbelül 1 millió főt éríthet. Tartós betegséggel, egészségkárosodással a népszámlálási adatból vonatkoztatva viszont már jóval magasabb létszám, körülbelül 1,6 millió fő él együtt.

A fogyatékossgal élők az élet számos területén még ma is hátrányos megkülönböztetésben részesülnek, ezért kiemelten fontos a különböző területeken az esélyegyenlőség megteremtése a személyre szabott igényeik alapján. A többségi társadalom tagjainak meg kell tanulniuk a fogyatékossgal élők emberi méltóságának tiszteletben tartását. Rendkívül fontos, hogy a fogyatékossgal élőket bevonják azoknak a döntéseknek a meghozatalába, amelyek az ő életükre is befolyással lesz.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A 2019. évi költségvetési koncepció tervezetének elkészítését, Képviselő-testület elé terjesztését az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24.§-a és az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) számú Kormányrendelet 26. § (1)-(3) bekezdései szabályozzák. A jogszabályok szerint a polgármester április 30-ig terjeszti a Képviselő-testület elé a következő évi költségvetési koncepciót. Ennek a törvényi előírásnak megfelelően készült el Szada Nagyközség Önkormányzatának 2019. évi költségvetési koncepciója, amely a 2019. évi költségvetési rendelet megtervezéséhez szükséges iránymutatásokat tartalmazza, fogadja el és határozza meg a 2019. évi tervezés stratégiai irányvonalait, legfontosabb céljait.

Szada Integrált Településfejlesztési Stratégiája a nagyközség középtávú, stratégiai szemléletű, megvalósítás orientált fejlesztésének legfontosabb irányait és beavatkozásait határozta meg.

Szada a jövőképét a térségi erőforrásokra és együttműködésekre alapozott gazdasági központban, egészséges családokban gyarapodó zöld nagyközségben látja. Ehhez kapcsolódó átfogó célok azonosításra kerültek, amelyek a versenyképességet és foglalkoztatást, fenntartható ökológiai és energetikai rendszereket, minőségi nagyközségi környezetet, aktív, egészséges, összetartó társadalom elérését segítik elő.

Stratégiai célok mentén a térségi erőforrásokra és együttműködésekre épülő erős helyi gazdaság, vonzó üzleti környezet, korszerű energiahatékony és környezetbarát infrastruktúrák és szolgáltatások, egészséges társadalom, szolidáris, biztonságos, egyéni esélyeket biztosító településrészek kitűzésre. Ezek járulnak hozzá a nagyközség hosszú távú céljainak eléréséhez, a gazdasági, társadalmi és környezeti értelemben is fenntartható, térben is kiegyensúlyozott fejlődéséhez.

Szada hosszú távú társadalompolitikai céljai között a családpolitika, valamint horizontális célként az egyenlő esélyek biztosítása kitüntetett szerepet kap. A szociális ellátórendszerek fejlesztése, az ifjúsági és családpolitika, valamint a társadalmi felzárkóztatásra irányuló programok mellett a cél integrálja a közbiztonság javítását szolgáló beavatkozásokat, valamint a helyi közösségi élet támogatását. A cél sikeres megvalósításához szükség van a különböző fenntartású intézmények közötti együttműködésre és a civil szervezetek szerepvállalására.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A **Gödöllői Kistérség** Pest megyében helyezkedik el Gödöllő városközponttal. A kistérséget 12 település alkotja, melyek közül három város, Gödöllő, Kistarcsa, Pécel. A népesség száma az országos tendenciáktól eltérően dinamikusan növekszik, kedvező korstruktúrájú, és eléri a 110 ezer főt. A lakosság szám folyamatos növekedése egyik legfőbb jellemzője a kistérségnek.

A kistérség nem tartozik a hátrányos helyzetű kistérségek közé. Ezért az országos területfelzárkóztatási stratégiában nem kiemelt fejlesztési térség.

A Többcélú Kistérségi Társulás operatív feladatait jelen pillanatban a kistérségi referens végzi, ám egy többcélú társulás optimális, hatékony működése ennél nagyobb intézményi háttérrel és humán infrastruktúrát igényelne. Szükséges, hogy ez az iroda folyamatosan bővítse a kistérségi adatbázist és létrehozzon egyinformációs hálózatot, amelyben a kistérségi iroda, mint információs híd működik. A rendszerezett, feldolgozott és célzott információk megkönnyítik a munkát, elősegítik a projektek kidolgozását, csökkentik a ráfordított időt, és megsokszorozzák a hatékonyságot.

A kistérségben számos egyesület szerveződött, ilyen például:

Gödöllő és Térsége Látássérültjeinek Egyesülete

Vakok és Gyengénlátók Hermina Egyesülete

Gödöllő és Térsége Mozgáskorlátozottak Egyesülete

Gödöllő és Térsége Turisztikai Egyesület

Egységes Pedagógiai Szakszolgálat (Szadán fejlesztő foglalkozásokat, logopédiai foglalkozásokat biztosítanak)

Társadalmi szervezetek

A községben számos társadalmi szervezet tevékenykedik. A teljesség igénye nélkül a helyi, térségi közösség életében jelentősebb, fontosabb civil szervezetek, szerveződések az alábbiak:

Életfa a gyermekekért Alapítvány

Közhasznú Kulturális Alapítvány Szadáért

Örömteli Életért Közhasznú Alapítvány

Szadai Meseház Kulturális Alapítvány

Szadai Sport Egyesület

Szadai Polgárőr Egyesület

Székely Bertalan Óvoda Közhasznú Kulturális Alapítvány
Tábor Alapítvány
Baba- Mama Klub
Szadai Népi Együttes

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2011.évi népszámlálás adataiból indultunk ki. 2017. év adatai hiányosak több területen.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A szegénységnek nincs mindenki számára elfogadott definíciója.

Ahhoz azonban, hogy tudjuk vizsgálni a jelenséget, nem elég a hétköznapi értelmezés: pontosan kell definiálni, hogy ki számít szegénynek. Ez nem egyszerű feladat, hiszen számos tényezőt szükséges figyelembe venni, mivel a szegénység igencsak komplex fogalom.

Az Európa Tanács döntésének értelmében „szegénynek kell tekinteni egy személyt, egy családot, illetve egy embercsoportot abban az esetben, ha a rendelkezésükre álló erőforrások (anyagi, kulturális és társadalmi) oly mértékben korlátozottak, hogy kizárják őket a minimálisan megkövetelhető életformából abban az országban, amelyikben élnek”. Mi az a „minimálisan megkövetelhető életforma”?

A minimálisan megkövetelhető életforma egyrészt nyilván szorosan összefügg egy-egy ország társadalmi-gazdasági szintjével, fejlettségével. Másrészt egyes tényezők (pl. szülők iskolai végzettsége, gyerekek száma) erőteljesen gátolják ezen életforma megvalósulását.

Általában azokat a területi egységeket tekintjük mélyszegénység által sújtott településeknek, településrészeknek, ahol „a nagyon alacsony az iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős a települési, lakóövezeti, térségi, koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagy valószínűsége jellemzi.” Ezen meghatározást alapul véve Szada nagyközség nem tartozik a mélyszegénység által sújtott települések közé.

A hétköznapi életben a mélyszegénység fogalmát sokszor azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénységgel kapcsolatos vizsgálatok az egyén illetve a háztartás saját jövedelmi helyzetének értékelésén alapulnak. A rendelkezésükre álló adatok alapján elsősorban a munkanélküliség, a szociális rászorultság, a gyermekek helyzete, a lakhatási viszonyok és az iskolai végzettségek figyelembevételével készítünk elemzéseket. Azt, hogy mekkora jövedelemből lehet megélni egy adott településen, országtól, területi elhelyezkedéstől függően más és más.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A XX. század végén és a XXI. század első éveiben az ipari üzemeken túl, sorban nyíltak meg az új kereskedelmi központok is. Sajnos ezeknek volt hátránya is, a kiskereskedők és kisvállalkozók közül sokan nem bírtak versenyben maradni és kénytelenek voltak bezárni, így elbocsájtásokkal is számolni kellett.

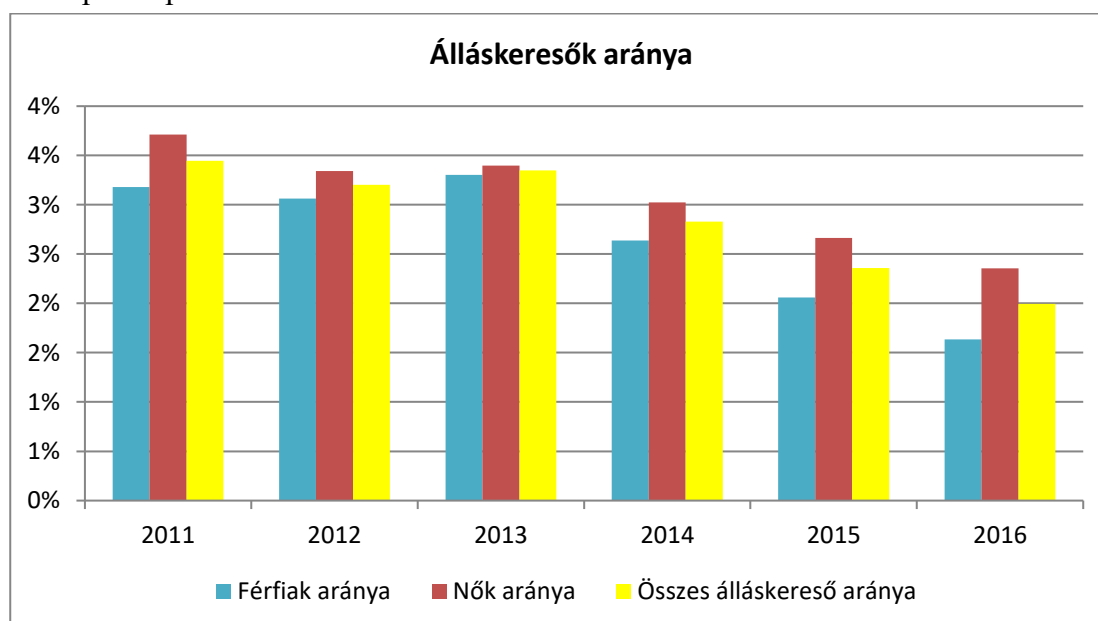
Jelenleg a településnek van egy ipari parkja, melyben számos országos, illetve nemzetközi jelentőségű gyár, üzem található.

Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2011	1565	1569	3 134	49,75	3,2%	58,25	3,7%	108	3,4%
2012	1575	1571	3 146	48,25	3,1%	52,5	3,3%	101	3,2%
2013	1597	1582	3 179	52,75	3,3%	53,75	3,4%	107	3,4%
2014	1630	1604	3 234	43	2,6%	48,5	3,0%	92	2,8%
2015	1674	1633	3 307	34,5	2,1%	43,5	2,7%	78	2,4%
2016	1 696	1 677	3 373	27,75	1,6%	39,5	2,4%	67	2,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Nagyközségünkben az elmúlt évek során jelentős mértékben csökkent a nyilvántartott álláskeresők száma. A 20 évesnél fiatalabb korosztály nagy része még valamilyen tanulmányokat folytat, vagy a közelmúltban fejezte be tanulmányait és már újabb, piacképes végzettséggel rendelkezik. Azonban 20 éves kor felett valamennyi korosztály érintett a munkanélküliséggel kapcsolatban. Az öregségi nyugdíjkorhatár emelkedésének hatására nagymértékben nőtt az 59 év feletti álláskeresők száma, akiknek az elhelyezkedése a munkaerő-piacon igen nehéz, mivel többnyire nem rendelkeznek megfelelő végzettséggel, nyelvismerettel, valamint szakképzettségük is elavult, már nem piacképes.

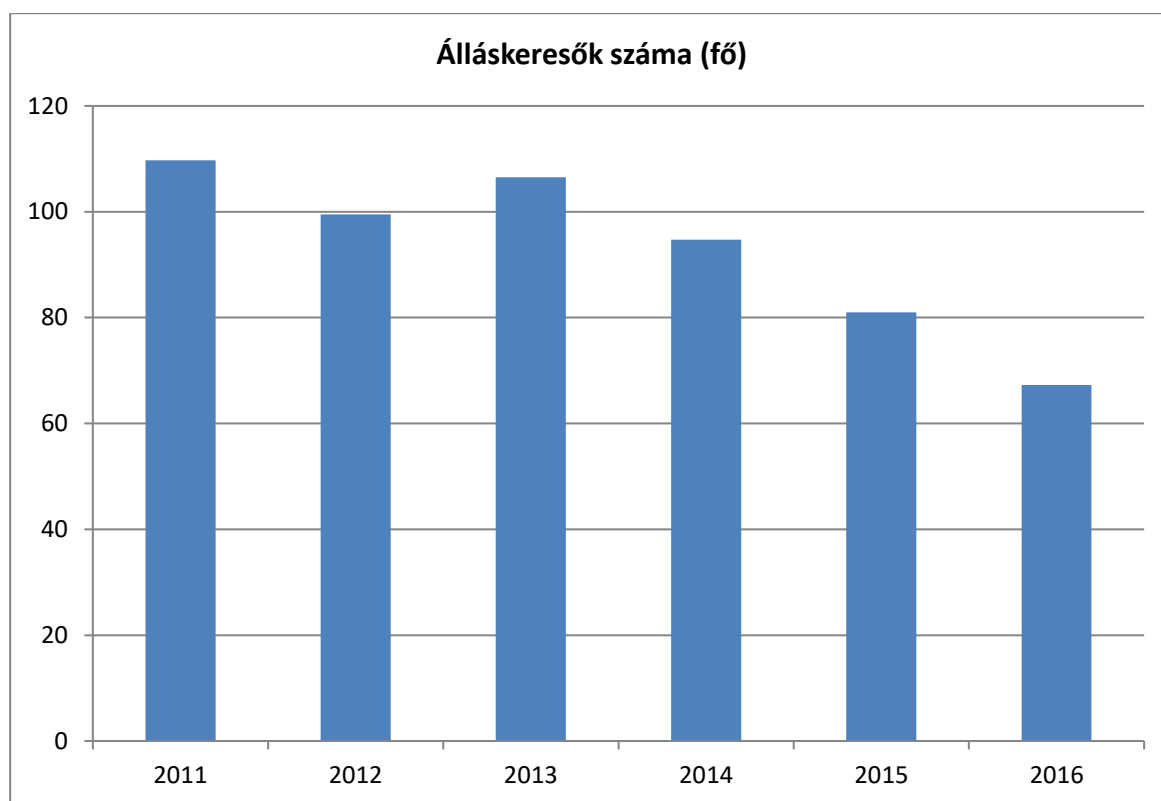

A nyilvántartott /regisztrált álláskeresők számában a gazdasági válság hatására 2009.évben nagymértékű emelkedést tapasztaltunk, azonban ez mára már nagymértékben csökkent. A nők és a férfiak aránya az elmúlt évek során kiegyenlítődött az állást keresők között, de a tartós munkanélküliek között még mindig nagyobb a nők aránya. Ki kell emelni, hogy 2012-ben még az álláskeresők több mint 50%-a hosszú éveken keresztül, 180 napnál hosszabb ideig munkanélküli volt. Ebben a tendenciában 2013-tól már javulás mutatkozott, köszönhetően annak, hogy a közfoglalkoztatás szervezésénél kiemelt cél volt a tartós munkanélküliek foglalkoztatása. A hosszantartó munkanélküliség igen nehéz helyzetbe hozza az érintett családokat, hiszen ez a réteg többnyire nem rendelkezik megtakarításokkal, így nagyon nagy szerepe van a szociális ellátó rendszernek abban, hogy a munka nélkül maradt családok létfenntartása megoldottá váljon.

Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2011	2012	2013	2014	2015	2016
		110	100	107	95	81	67
20 év alatti	Fő	2	2	0,5	0,75	0,5	0,5
	%	1,8%	2,0%	0,5%	0,8%	0,6%	0,7%
20-24 év	Fő	8,5	11,75	6,25	7,75	8	5,5
	%	7,7%	11,8%	5,9%	8,2%	9,9%	8,2%
25-29 év	Fő	9,75	9,75	8,75	8,25	7,25	4,75
	%	8,9%	9,8%	8,2%	8,7%	9,0%	7,1%
30-34 év	Fő	15,25	13,75	10,75	7,25	4,25	4
	%	13,9%	13,8%	10,1%	7,7%	5,2%	5,9%
35-39 év	Fő	12,25	8,75	16,25	16,5	12,75	10
	%	11,2%	8,8%	15,3%	17,4%	15,7%	14,9%
40-44 év	Fő	17,25	11,75	13,75	8,25	10	9,5
	%	15,7%	11,8%	12,9%	8,7%	12,3%	14,1%
45-49 év	Fő	12,75	14,75	14,25	11,5	12,75	11
	%	11,6%	14,8%	13,4%	12,1%	15,7%	16,4%
50-54 év	Fő	16	13	15	13,75	8,5	7,75
	%	14,6%	13,1%	14,1%	14,5%	10,5%	11,5%
55-59 év	Fő	16	13	15	13,75	8,5	7,25
	%	14,6%	13,1%	14,1%	14,5%	10,5%	10,8%
59 év feletti	Fő		1	6	7	8,5	7
	%	0,0%	1,0%	5,6%	7,4%	10,5%	10,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	19,85			45	0,0%	0,0%
2013	25,82			48	0,0%	0,0%
2014	30			46	0,0%	0,0%
2015	33,01			40	0,0%	0,0%
2016	39,84			32	0,0%	0,0%
2017	36,72			29	0,0%	0,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nagyközség fejlődésének egyik meghatározó pillére a foglalkoztatás helyzete. A munkaerő-piaci helyzet jelenleg kedvező tendenciát mutat, de továbbra is van még tennivaló, hogy elérjük azt a célt, miszerint mindenki munkából szerzett jövedelemből élhessen, aki ezt az utat választja. Az egy időben megjelenő munkaerő-hiány és a munkanélküliség egy speciális helyzetet teremt, amelyre a helyi jellegzetességeket figyelembe véve, aktív választ kell adni.

Alacsonyan iskolázott népesség foglalkoztatottsága

A foglalkoztatottsági szint Magyarországon is függ az egyén iskolai végzettségétől. A KSH felmérése alapján a magyar lakosság iskolai végzettsége folyamatosan javul. A legutóbbi felmérés adatai alapján országosan a lakosság 15,5 százaléka rendelkezik diplomával, viszont hatalmasak a területi eltérések ezen belül. A fejlett ipari térségekben és felsőoktatási intézmények környékén élők közt nagyobb az egyetemet vagy főiskolát végzettek száma. A legkevesebb pedig a gazdaságilag elmaradottabb, általában mezőgazdasági termeléssel foglalkozó területeken.

A magyar népesség iskolai végzettségének javulását jelzi az is, hogy az elmúlt évtizedekben csökkent azok aránya, akik nem rendelkeznek semmilyen alapfokú végzettséggel sem. A 2011. őszi népszámláláskor egymillió-négyszázharminckilencezer embernek volt felsőfokú oklevele Magyarországon, doktori fokozattal pedig tizenöt ezren rendelkeztek.

Az elemzésből kiderült az is, hogy végzettség nélkül gyakorlatilag képtelenség elhelyezkedni. 2011-ben a foglalkoztatottnak csak fél százaléka (húszezer ember) volt olyan, aki semmilyen bizonyítvánnyal sem rendelkezett. A nyolc osztályt sikerrel elvégzőknek pedig már ötöde képes volt munkát találni, az érettségivel rendelőknek több mint fele tudott elhelyezkedni, a diplomások körében pedig hetvenszázalékos foglalkoztatottságot mértek. Az iskolázottsági színvonal folyamatos emelkedésével a 2011. évi népszámlálás óta tovább csökkent az általános iskola 8. évfolyam vagy annál alacsonyabb végzettségűek aránya, és ezzel párhuzamosan tovább nőtt a közép-, illetve felsőfokú végzettségűeké. Megállt, illetve kismértékben csökkent a középfokú iskolában érettségi nélkül szerzett szakmai oklevéllel rendelők aránya.

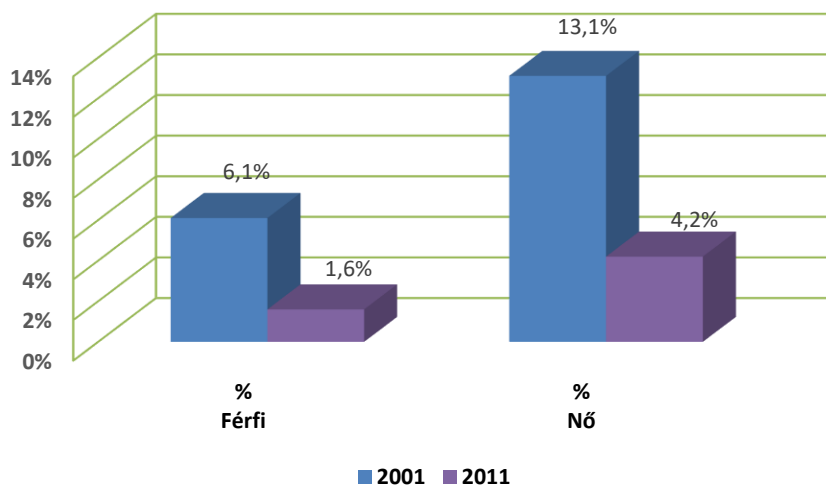
Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	93,9%	86,9%	6,1%	13,1%
2011	98,4%	95,8%	1,6%	4,2%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Az adatok alapján látható, hogy főként a nők körében magas a 8 általános iskolai osztályt el nem végzők aránya, melynek magyarázata egyes népcsoportok nagyon korai gyermekvállalása.

Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában

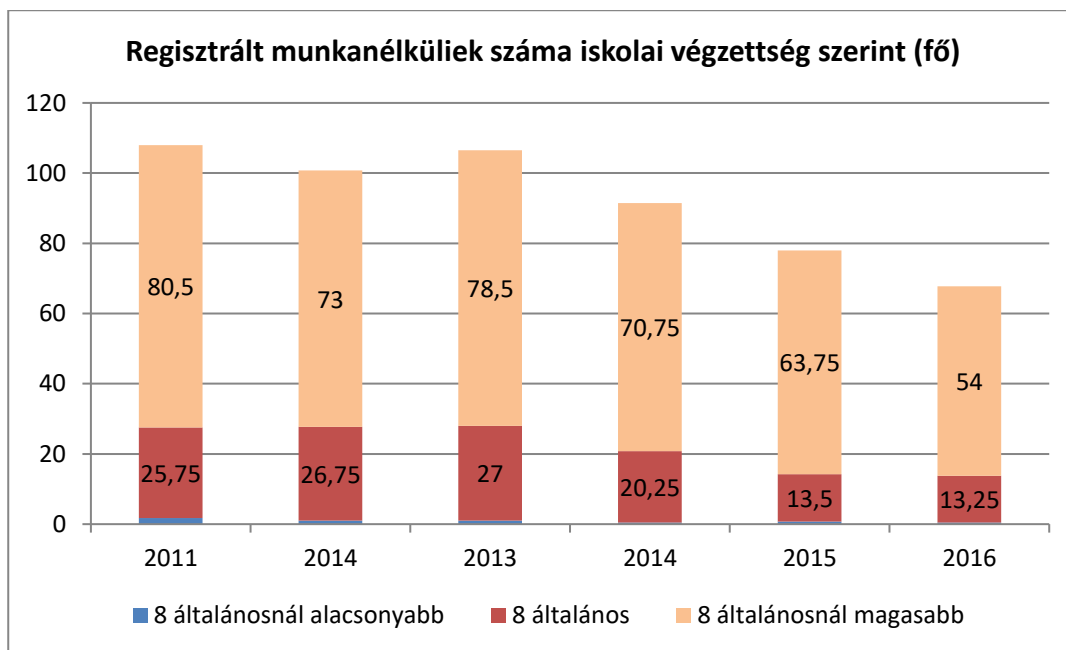

Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2011	108	1,75	1,6%	25,75	23,8%	80,5	74,5%
2014	101	1	1,0%	26,75	26,6%	73	72,5%
2013	107	1	0,9%	27	25,4%	78,5	73,7%
2014	92	0,5	0,5%	20,25	22,1%	70,75	77,3%
2015	78	0,75	1,0%	13,5	17,3%	63,75	81,7%
2016	67	1	0,7%	13,25	19,7%	54	80,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A magyar lakosság iskolai végzettsége ugyan egyre kedvezőbb összetételű, de bizonyos kutatások azt is megmutatják, hogy az alacsony iskolai végzettség újratermelődik. Manapság is minden egyes évjárat körülbelül ötöde a munkaerőpiacon alig konvertálható alacsony iskolai végzettséggel (legfeljebb általános iskola) lép ki az oktatásból. Ennek egyik oka a lemorzsolódás: a középfokú oktatásban jelentős azok aránya, akik elkezdnek valamilyen iskolát, de nem fejezik azt be.

A hazai iskolai lemorzsolódás elleni összehangolt intézkedések szoros összhangban zajlanak az Európai Unió Bizottsága által javasolt és más uniós tagállamokban is végbemenő folyamatokkal. Az Európai Unió egyik kiemelkedő stratégiai célja a foglalkoztathatóság javítása 2020-ig. A foglalkoztathatósági adatok szoros összefüggést mutatnak az érintett potenciális munkavállalók iskolai végzettségének szintjével, a megszerzett képesítésekkel, ezért is irányul az Európa 2020 stratégia öt, számszerű célkitűzéseinek egyike az alacsony iskolai végzettségűek arányának visszaszorítására. Az uniós célkitűzés szerint az EU átlagában az oktatást-képzést középfokú végzettség/szakképzettség nélkül elhagyó 18–24 évesek arányát a korosztály 10 százaléka alá kell csökkenteni.

A közfoglalkoztatási programok alapvető célja, hogy egyfelől lehetőséget teremtsenek a tartós munkanélkülieknek, a munkaerőpiacról régóta kiszorultaknak arra, hogy - munkaképességük megőrzése, esetleges javítása révén – visszatérjenek az elsődleges munkaerőpiacra, másrészt a szociális ellátásnál magasabb jövedelmet biztosítsanak a rászorultaknak addig is, amíg az első cél be nem következik. Kiemelt cél még a feketén végzett munka, tágabb értelemben a „feketegazdaság” visszaszorítása a rendezett munkaügyi kapcsolatok, foglalkoztatás megteremtése révén.

A közmunkások feladatai közé legnagyobb részben kommunális, környezetvédelmi célú tevékenységek ellátása, polgármesteri hivatalok tevékenységét segítő szolgáltatások végzése (adminisztrációs munka, kézbesítési munka), egészségügyi és szociális, valamint a művelődési és közoktatási területeken végzett feladatok segítése, nemzetiségi önkormányzatoknál végzett tevékenység segítése tartozik.

A férfi és női közmunkások által ellátott feladatok szerkezete értelemszerűen különbözik egymástól. A férfiak által leggyakrabban végzett munkák köre az alábbi: köztisztasági és karbantartó feladatok, parkgondozás, intézményekhez tartozó udvar takarítása, vízvezető árkok fenntartása, bővítése, őrzés-védelem.

A nők esetében a takarítás a leggyakrabban ellátott feladat. Ezt követik a köztisztasági munkák, az adminisztratív kiegészítő feladatok, a szociális gondozói, segítői tevékenységek. A pedagógiai asszisztencia is viszonylag gyakori női feladat a közmunka körében.

2011. szeptember elsejétől a korábbi három közfoglalkoztatási formát az „egységes közfoglalkoztatás rendszere” váltotta fel. Az új rendszerben az érintettek egy speciális jogviszonyban, úgynevezett közfoglalkoztatási jogviszonyban vesznek részt a közfoglalkoztatásban a korábban érvényben lévő munkaviszony helyett. Tovább szigorították a közfoglalkoztatás célcsoportjára vonatkozó együttműködési kötelezettséget: a foglalkoztatást helyettesítő támogatást igénylő álláskereső iskolai végzettségére és szakképzettségére való tekintet nélkül köteles elfogadni a felajánlott munkalehetőséget, míg korábban a segélyezett csak akkor volt erre kötelezhető, ha a felajánlott munkakör a végzettségének, szakképesítésének megfelel, vagy attól eggyel alacsonyabb végzettséget kívánt meg.

A 2012 márciusában kezdődött Startmunka program eredményeként javult az utak, járdák, vízvezető árkok állapota, szépültek a közterületek, megművelésre kerültek a korábban parlagon heverő földterületek. Egyszóval szebb, élhetőbb környezetet hoztak létre, miközben a közösségeken belüli kapcsolatok is javultak, erősödtek.

2011. óta a közmunka programok szervezését a helyi önkormányzatok helyett a Kormányhivatalok Járási Hivatala végzi központilag meghirdetett közfoglalkoztatási programok keretében.

Munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Gödöllőn működik a Pest Megyei Kormányhivatal Gödöllői Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, mely nem csak a városban élők elhelyezkedését segíti, de a város környéki lakosok ellátásában is részt vesz. A munkaügyi szervezet feladata, hogy elősegítse a foglalkoztatási helyzet javítását, az álláskeresők megfelelő munkához jutását.

Céljuk, hogy a munkahelyek számbavétele, felkutatása során az álláskeresők megfelelő munkahelyet, a munkaadók megfelelő munkatársakat találjanak.

A foglalkoztatottak számának növelése, a munkába helyezés elősegítése, a munkanélküliség megelőzése, a munkahelyek megtartása, az esélyegyenlőség megteremtése érdekében különféle támogatásokat, szolgáltatásokat kínálnak ügyfeleiknek.

A Gödöllői Kirendeltség számos eszközzel igyekszik a foglalkoztatásokat, elhelyezkedéseket támogatni (pl: képzések, vállalkozóvá válás támogatása, bértámogatás, közhasznú foglalkoztatás támogatása stb.). Ugyanakkor a foglalkoztatáspolitikai szempontból hátrányos helyzetű társadalmi csoportok (megváltozott munkaképességűek, romák stb.) egyre tartósabban szorulnak ki a munkaerőpiacról, egyre nagyobb számban kerülnek ki a munkaügyi regisztrációból, ezzel elveszítik a szervezett segítségnyújtás legfontosabb esélyét. Az esélyegyenlőséget megerősíti pozitív intézkedések azért is szükségesek számukra, mert e csoportok a munkaerőpiacon összetett szemléletbeli hátrányokkal küzdenek, az aktív támogatásokban pedig munkanélkülieken belüli arányuknál sokkal kisebb arányban vesznek részt.

2011-2015. közötti időszakban az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők a TÁMOP 1.1.2 „A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása” elnevezésű program segítségét vehették igénybe. A projekt komplex támogatási eszközök felhasználásával segítette az álláskereső ügyfelek elhelyezkedését. A program célcsoportjaiba tartoztak az alacsony iskolai végzettségűek, a pályakezdők és 25 év alatti fiatalok, az 50 év feletti, GYES-ről, GYED-ről vagy ápolási díjról visszatérők, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők és a tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek. A projekt szolgáltatási és támogatási programelem-kínálatából olyan segítő tevékenységeket választhattak ki a résztvevők, amelyek a képzést, a támogatott foglalkozást, valamint a vállalkozóvá válást, illetve ezen támogatások igénybevételét segítették, továbbá azokat, amelyek hozzájárultak a résztvevők munka- erő- piaci esélyeinek javításához, személyes fejlődéséhez.

Budapest, de leginkább Gödöllő vonzáskörzetében lévő településünk viszonylag kedvező helyzetben van képzés, továbbképzések elérhetőségének szempontjából. Gödöllőn a Szent István Egyetem, mint felsőfokú intézmény képzései, programjai, de Budapesten, Vácott számos képzési, továbbképzési lehetőség adott a fiatalok foglalkoztatását tekintve.

A településen roma származású lakosról nincs adat. A mélyszegénységben élők körét is tisztázni szükséges. Van szegényebb család, de nem konkretizálható, hogy a mélyszegénységben élők kategóriába tartoznak.

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális ellátások alapvető célja, hogy védelmet nyújtson a társadalmi egyenlőtlenségekből eredő szegénységgel és egyéb kockázatokkal szemben. A társadalmi jellemzőkben fennálló, országon belüli területi különbségek a szociális ellátórendszerek felé térségenként eltérő igényeket támasztanak.

Az ország egyes térségeiben élők különböző szociális igényeit nagyban befolyásolja a lakosság jövedelmi, munkaerő-piaci helyzete, korszerkezete, egészségi állapota. A jövedelmek és a munkaerő-piaci helyzet különbségeit elsősorban az eltérő gazdasági fejlettség határozza meg. A Dunától keletre fekvő régiók és Dél-Dunántúl pozíciója ebből a szempontból jóval kedvezőtlenebb, mint Közép-Magyarorszáé, illetve Közép- és Nyugat-Dunántúlé. Az előbbivel szorosan összefügg az egyes térségek eltérő munkaerő-piaci helyzete. A kevésbé fejlett területeken jóval nagyobb arányban jelennek meg a munkajövedelemmel nem rendelkező, ellátásra szoruló rétegek. A szociális védelmi rendszer biztosítási alapon járó ellátásait ugyanakkor a kedvezőbb foglalkoztatási helyzetű régiók lakossága nagyobb arányban veheti igénybe.

A magyar szociális védelmi rendszerben – a biztosítási alapon járó ellátásokhoz hasonlóan – kifejezetten magas az univerzális támogatások aránya, amelyek bizonyos élethelyzetben, életkorban mindenkinek járnak.

A népesség korösszetétele, ezen belül elsősorban a gyermekkorúak és az időskorúak arányának területi különbségei eltérő igényeket támasztanak az ellátórendszerek felé. A lakosság egészségi állapota ugyancsak meghatározza a szociális ellátás iránti igényeket. A különböző igények kielégítésére számos támogatás, ellátás, kedvezmény létezik, szabályozásuk folyamatosan változik.

Magyarország 2015. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2014. évi XCIX. törvény, jelentős mértékben módosította a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló többször módosított 1993. évi III. törvényt (a továbbiakban: Szt.-t).

A változtatással a kormány célja az volt, hogy megújítsa a szociálisan rászorulóknak támogatási rendszerét. Az állami szabályozási hatáskörben nyújtott és az önkormányzatok segítségével kapcsolatos feladatok 2015. március 1. napjától elválasztásra kerültek egymástól. Az állam által biztosított támogatási formákon túl, a településen élők szociális támogatással való ellátása az önkormányzatok feladata lett.

A Szt. 2015. március 1. napjától csak a kötelező ellátásokra vonatkozó szabályokat tartalmazza, az önkormányzatok által biztosított ellátások feltételeit a helyi szociális rendeleteknek kell tartalmazniuk.

A Szt. az önkormányzatok által biztosítandó segélyek tekintetében annyit ír elő, hogy az önkormányzat a helyi viszonyokhoz mérten a krízishelyzetben lévő személyek számára, illetve a helyi

szociális problémák kezelésére települési támogatást nyújt. A települési támogatás egyes típusait és a jogosultság feltételeit az önkormányzat rendeletében határozza meg.

Szada Nagyközség Önkormányzata a Szociális és a Gyermekvédelmi törvényben, valamint Kormány rendeletekben meghatározott kötelező feladatokon kívül, önként vállalt feladatot is ellát az arra rászoruló személyek számára esélyegyenlőségük javítása érdekében.

Kötelező feladatok

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény egyszeri kiegészítése
- települési támogatás - lakásfenntartási támogatás
  - rendkívüli települési támogatás köztemetés
  - települési támogatás – adósságkezelés
  - szünidei gyermekétkeztetés

Önként vállalt feladatok

- helyi támogatás
- Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíj
- gyógyszer-támogatás
- méltányossági ápolási díj (a már megállapított ellátások tekintetében) beiskolázási segély
- tűzifa juttatás
- 70 éven felüliek karácsonyi támogatás
- osztálykirándulás támogatása, ifjúsági szervezetek támogatása

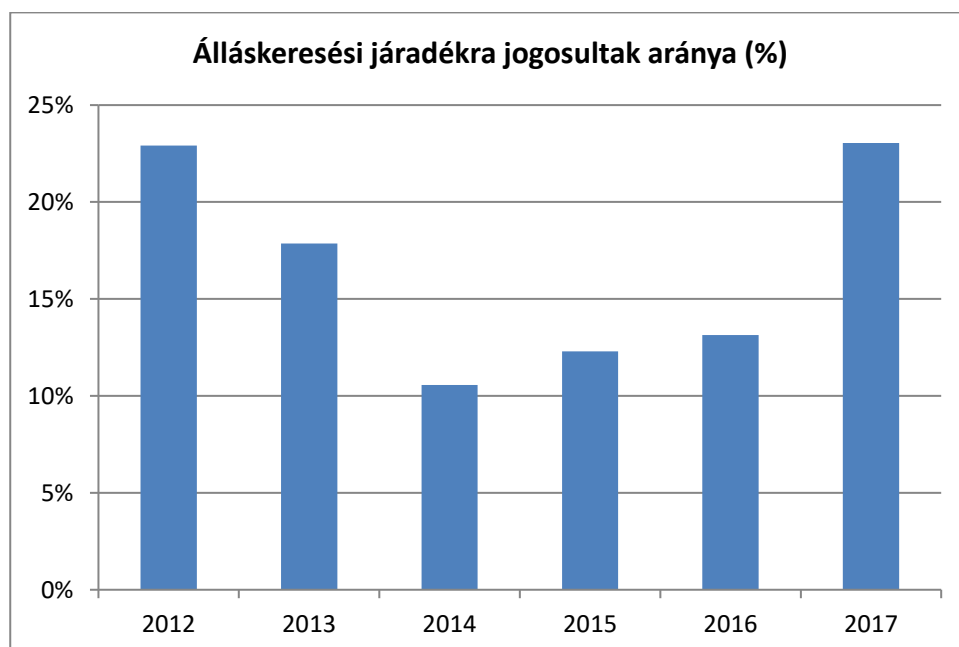
Munkaerő-piaci szolgáltatások

Álláskeresési ellátásban csak álláskereső részesülhet. Az álláskereső a munkaviszonyba töltött időtartam, az egyéni, illetőleg társas vállalkozó a vállalkozói tevékenysége alatti járulékfizetési kötelezettségével szerezhet jogosultságot az álláskeresési járadékra. Amennyiben az ügyfél valamennyi jogosultsági feltételnek megfelel, úgy álláskeresési ellátást - álláskeresési járadékot vagy nyugdíj előtti álláskeresési segélyt - állapítanak meg a részére.

**Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott
álláskeresők száma**

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma)	Álláskeresési járadékra jogosultak	
	Fő	Fő	%
2012	108	24,75	22,9%
2013	101	18	17,9%
2014	107	11,25	10,6%
2015	92	11,25	12,3%
2016	78	10,25	13,1%
2017	67	15,5	23,0%

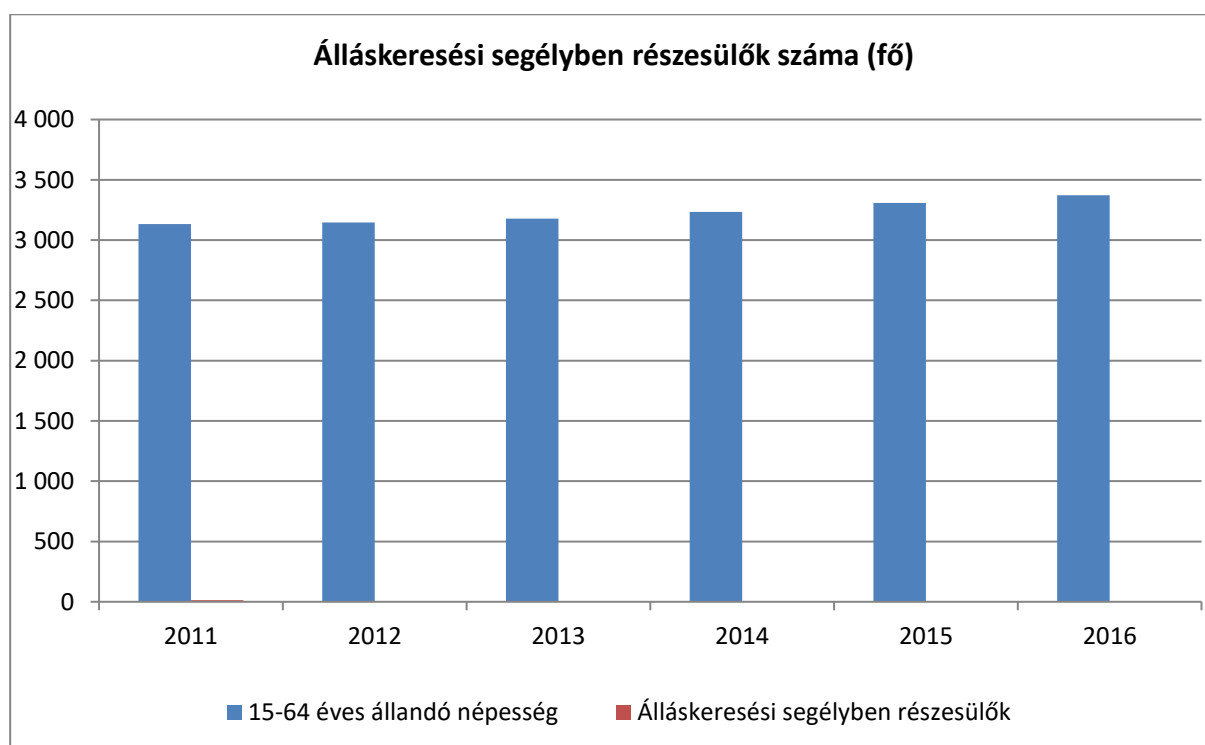
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyugdíj előtti álláskeresési segély célja: A munkaerő-piaci változások hatására egyre több munkavállaló kerül abba a helyzetbe, hogy bár szeretne munkát vállalni, de idős kora miatt nehezebben talál megfelelő álláslehetőséget. Az álláskeresési segély azoknak a nyugdíjhoz közel álló álláskeresőknek nyújt segítséget az életvitelükhöz, akik tartósan nem tudnak munkaviszonyt létesíteni.

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma	Álláskeresési segélyben részesülők (fő)	Álláskeresési segélyben részesülők %
2011	3 134	13,5	0,4%
2012	3 146	2,75	0,1%
2013	3 179	5	0,2%
2014	3 234	5,5	0,2%
2015	3 307	5,5	0,2%
2016	3 373	5,5	0,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

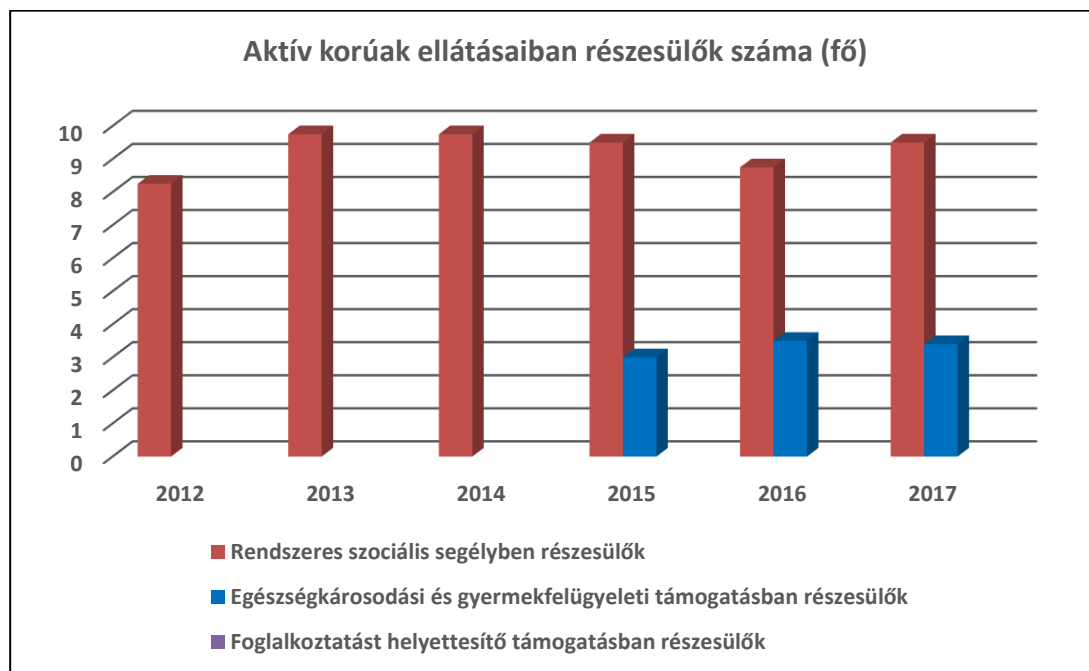

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. Az aktív korúak ellátására jogosultak pénzügyi ellátásának jelenleg két típusa van: a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, valamint az egészségkárosodási- és gyermekfelügyeleti támogatás. A vizsgált időszak egy részében - 2015. február 28. napjáig- azonban a foglalkoztatást helyettesítő támogatás mellett rendszeres szociális segélyt állapítottak meg az önkormányzatok. 2015. március 1. napjától az ellátások megállapítása és folyósítása átkerült a Pest Megyei Kormányhivatal Gödöllői Járási Hivatalához.

Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) 2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	8,25		0,26%		0,00%
2013	9,75		0,31%		0,00%
2014	9,75		0,31%		0,00%
2015	9,5	3	0,29%		0,00%
2016	8,75	4	0,26%		0,00%
2017	9,5	3	0,28%		0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Az önkormányzatnak nincs bérlakás állománya, szociális bérlakással nem rendelkezik.

A szociálisan rászorulóknak esetében lakásfenntartási támogatási rendszer működik, amely több elemből tevődik össze. Részben a havonta történő természetbeni ellátásokkal csökken a lakáskiadások mértéke. Az elmúlt két évben a valamely közüzemi szolgáltatás felé hátralékkal rendelkező állampolgárok száma nőtt.

Lakásállomány

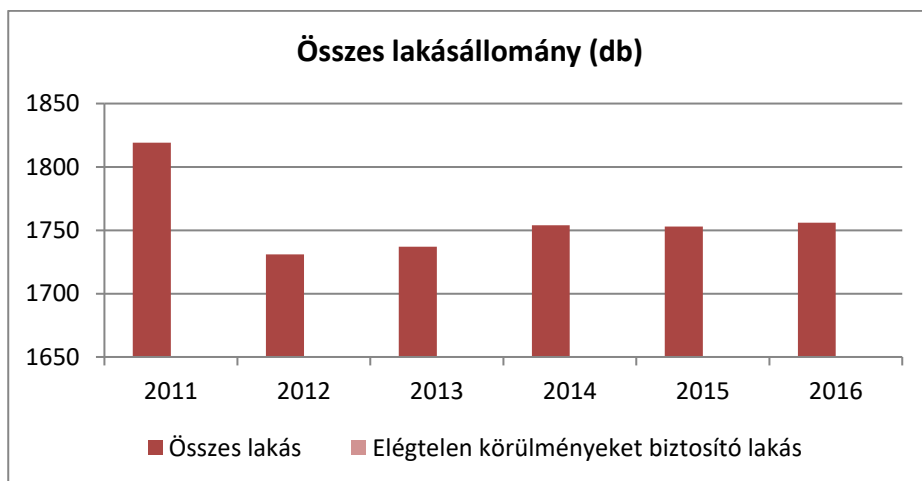
Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2011	1819		0		0		0	
2012	1731		0		0		0	
2013	1737		0		0		0	
2014	1754		0		0		0	
2015	1753		0		0		0	
2016	1 756		0		0		0	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Szadán a lakások száma folyamatosan nő. Ebből az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások számáról nincs adat.

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása.

Lakhatást segítő támogatás a normatív lakásfenntartási támogatás.

Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2011	14	0
2012	14	0
2013	12	0
2014	7	0
2015	4	0
2016	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A településen szegregátumok, telepek kialakulása nem jellemző. Tehát mint társadalmi probléma nem jelentkezik.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az önkormányzat a feladatkörébe tartozó egészségügyi alapellátásokat teljes körűen biztosítja, ezen felül önként vállalt egészségügyi szolgáltatások igénybevételére is lehetőség van.

A gyógyszerekhez, gyógyhatású készítményekhez való hozzájutás egy helyen biztosított a településen.

Az elérhető egészségügyi szolgáltatások köre az alábbi:

1. felnőtt háziorvosi ellátás, gyermek háziorvosi ellátás, felnőtt fogászat, gyermek fogászat, fogászati röntgen,
2. védőnői szolgálat (anya, gyermek, csecsemővédelem),
3. iskola-egészségügyi ellátás (ifjúsági védőnő),

Felnőtt háziorvosi ellátás

A háziorvosok személyes és folyamatos ellátást nyújtanak a nagyközség lakosai számára az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából.

A háziorvosi, - gyermekorvosi feladatokat 2 orvos látja el vegyes körzetben a településen. Beavatkozások száma a járó beteg szakellátásban 4.909 eset, lakáson történt beteglátogatások száma 2.948 db.

Valamennyi háziiorvosi körzet szakképzett orvossal betöltött. A funkcionális privatizáció teljes körű, a háziorvosok valamennyien vállalkozói formában látják el tevékenységüket.

A háziiorvosi ellátási körzetek 2000-tól kezdődően rendeleti szinten meghatározottak, az ellátási területek szükség szerint frissítettek. Az egyes orvosokra jutó terhelésben jelentős eltérés nincs.

Az ellátási mutatók az alábbiak szerint alakultak:

év	Betöltetlen felnőtt háziiorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2012	0	3625	0	387
2013	0	3745	0	398
2014	0	3856	0	425
2015	0	3910	0	411
2016	0	3870	0	427

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2012	2	2	0
2013	2	2	0
2014	2	2	0
2015	2	2	0
2016	2	2	0
2017	2	2	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2 fogorvos működik a településen. Egy fogorvos fogorvosi alapellátás területén, illetve egy magánrendelésben elégíti ki a lakossági szükségleteket. 2 körzeti védőnő a házi orvosokkal szoros együttműködésben végzi munkáját. Tevékenységükkel a település 2 kerületének egészét lefedik, az érintett családok (anyák, várandósok, gyermekek) részére elérhetőek.

Az éjszakai és munkaszüneti központi felnőtt orvosi ügyelet 24 órás sürgősségi ügyelet formájában tevékenykedik Gödöllői telephellyel.

Az iskola- és ifjúság-egészségügyi szolgálat orvosi feladatait 2 főállású házi felnőtt- és gyermekorvos látja el. A területi ellátásért felelős kórház a Kistarcsán működő Pest Megyei Flór Ferenc Kórház, míg a gyermekek vonatkozásában a Heim Pál Kórház.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz a Szadai Szociális Alapszolgáltatási Központ, biztosítja az állampolgárok számára az egyenlő esélyű hozzáférést. Az egyes telephelyeken a preventív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújtanak az állampolgárok önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása, család és gyermekjóléti szolgáltatás, családi napközi és idősek átmeneti elhelyezését nyújtó intézménye. A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását. A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociálismunka folyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit.

A népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított és önkéntes bejelentkezés alapján a településen élő állampolgárok számára hozzáférhetők a Gödöllői Tormai Sándor Egészségház, a Veresegyházon működő Misszió Egészségügyi Központ és a Kistarcsai Flór Ferenc Kórház osztályain.

A rendszeres szűrések köre: a mammográfia, a hasi és emlő UH, valamint az ODM vizsgálat csonttritkulás megállapítása céljából, urológiai prosztata- és herevizsgálatok.

Az önkormányzat minden évben egészségügyi szűrés lebonyolítására bízta meg az ONEGIOS 2010 Egészségügyi- és Szolgáltató KFT-t. Ezen a mozgó szűrőállomáson lehetőség van a következő szűrésekre:

Belgyógyászati szűrés, EKG, bőrgyógyászat, anyajegyszűrés, COPD, légzésfunkciós szűrés, nőgyógyászati szűrés, prosztata vizsgálat, lábállapot felmérés, szájüregi daganatok szűrése.

A primer és szekunder prevenció tevékenységét leghatékonyabban a védőnői szolgálat és a házi gyermekorvosi ellátás biztosítja.

Fogászati szűrést az iskola-egészségügyi feladatok közt a gyermek fogorvosok végeznek az oktatási intézményekkel történt megállapodások alapján. Az iskolafogászati rendelésen szinte minden tanuló megjelenik szűrővizsgálaton.

Az önkormányzat minden köznevelési intézményben, megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. A szolgáltatás minőségi és mennyiségi ellenőrzése folyamatos, szakember bevonásával történik.

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma)
2011	78
2012	69
2013	42
2014	65
2015	76
2016	79

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A normatív és alanyi jogon kiadott közgyógy-igazolványok esetén a jogszabályban előírt jövedelemhatárok nem emelkedtek, változatlanok maradtak, ugyanakkor az évközi nyugdíj és egyéb járandóságok emelkedése miatt többek jogosultsága megszűnt.

Iskola-egészségügyi ellátás

A településen élő és tanuló 3-18 éves korosztály, az egészségügyi alapellátás keretében szervezett iskola-egészségügyi ellátásban részesülnek.

Az óvodás és általános iskolás gyermekek iskola-egészségügyi ellátása a házi orvosok és a területi védőnők közreműködésével történik.

Prevenációs és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A születéskor várható átlagos élettartam Magyarországon továbbra is messze elmarad az EU átlagától, és a környező kelet-európai országok ide vonatkozó adataitól is. Az okokként kell megemlíteni az egészségtelen életmódot, a hiányos egészségkultúrát, a környezetszennyezést valamint a társadalmon belüli egyenlőtlenségeket.

Nagyon sokan és sokat dohányoznak, egészségtelenül táplálkoznak, keveset mozognak, mértéktelenül fogyasztanak alkoholt, önpusztító életmódot folytatnak, nem törődnek egészségükkel, nem veszik igénybe a szűrővizsgálatokat, de az egészségügyi ellátás más formáit sem. Az életmód lehetőségeit eleve differenciálják a társadalmi egyenlőtlenségek- a legszegényebb és a leggazdagabb rétegek egymástól való távolságának mértéke-, elsősorban az iskolázottsági, a foglalkozási és a jövedelmi viszonyokon keresztül. A társadalom egyes leszakadt csoportjai között halmozottan fordulnak elő egészségügyi, mentális problémák. Ezek tükrében az egészségügyi prevenció, a korai szűrések jelentősége felértékelődött.

Kora gyermekkori kötelező szűrések

A házi orvosok feladatkörébe tartozik a gyógyító megelőző alapellátás, az újszülöttek, csecsemők és gyermekek szükség szerinti preventív látogatása.

Az életkorhoz kötött kötelező védőoltásokhoz való hozzáférés

A gyermekek hozzáférése az oltásokhoz folyamatos, illetve kampányoltások esetében is csaknem 100 %-osnak mondható.

Közétkeztetés

Az egészséges táplálkozás alapelveinek megismertetése és kisgyermek kortól kezdődő követése, az ehhez szükséges élelmiszerek elérhetőségének biztosítása, valamint az egészséges táplálkozásra nevelés az étkeztetők, a pedagógusok, a szülők, valamint a táplálkozás-egészségügyi szakemberek együttműködésével valósulhat meg. 2014 áprilisában hozta az EMMI azt a kormányrendeletet, mely alapjaiban kívánja megváltoztatni a magyarországi közétkeztetés kultúráját, az egészséges és egészségtudatos táplálkozás előtérbe helyezésével. A 37/2014. (IV.30) EMMI rendelet, mely a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szól, többek között az iskolai menzákban és kórházakban adandó ételek elkészítését és tápanyagtartalmát szabályozza. Az alább felsorolt előírásokat 2015. szeptember elsejétől kell alkalmazni.

A főbb tiltások:

- tilos a szénsavas vagy cukrozott üdítő;
- tilos a magas zsírtartalmú húskészítmény felhasználása;
- tilos a só- és cukortartók elhelyezése az étkezőasztalokon;
- az italként kínált tejhez nem adható cukor;

- tilos felhasználni sótartalmú ételport, leveskockát, ételízesítő krémeket, pasztákat; csak és kizárólag állományjavításra vagy ételízesítésre.

Szadán egy közétkeztetést végző főzőkonyha működik, ez a konyha szadai és Szadán tanuló nem gyermekek napi étkezését biztosítja.

Szociális étkeztetés

Az étkeztetés vásárolt élelmezés formájában a Pest Megyei Viktor Egyesített Szociális Intézményen keresztül biztosított. Az egészségi állapotuk okán rászorulók részére az étel házhoz szállítása is megoldott.

Az étkeztetési igények teljes körűen kielégíthetők Az igénybe vevők száma 2013 óta folyamatosan csökken.

Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Szadán a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetősége folyamatosan, kedvező mértékben változott az elmúlt években.

Családsegítés

A 2006. évtől tapasztalható nagymértékű ellátotti létszám emelkedésének oka volt a rendszeres szociális segélyezettek és a bérpótló juttatásban részesülőknek a Családsegítővel való kötelező együttműködése, mely az ellátásuk folyósításának feltétele. 2009-től ismét változott a segélyezés rendszere, ezzel összefüggésben csökkent, az együttműködésre kötelezettek számával arányosan az ellátottak száma is. Ezt követően folyamatosan változó mértékű igénybevétel és ezzel együtt esetszám jellemző.

Kulturális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A kultúra kitüntetett helyet foglal el az esélyegyenlőség megteremtésének elősegítésében, az esélyegyenlőtlenségek csökkentésében. Jelentősége túlmutat az ágazati megközelítés szempontjain, felzárkóztató, kiegyenlítő szerepe miatt, valamint azért, mert a kulturális hátrány az esélyegyenlőtlenség forrása, rögzítője lehet.

Esélyegyenlőséget erősítő szerepének betöltése – a kulturális intézményhálózat és a kulturális programok közvetítésével - több módon valósul meg:

Az önkormányzat kulturális, közművelődési intézménye közösségi szintérenként szolgál az érintett célcsoportok szervezeteinek működéséhez, a programjaik megvalósításához.

A szélesebb közönségnek szánt programok esetében – Szada kiemelt nagyrendezvényei- a szervezésben és a megvalósításban kettős szempontrendszer érvényesül:

Minden esetben, amikor erre lehetőség nyílik az érintett célcsoportok szereplőként, szervezőként is részesei a rendezvénynek. Néhány jellemző példa a legnagyobb hagyománnyal bíró rendezvényeink közül: Családi nap, Szadai szüret

A közönségként való megjelenés elősegítése rendkívül fontos. Ennek egyik fontos eleme, hogy kiemelt rendezvényeink programjain a részvétel minden esetben ingyenes.

Sportprogramokhoz való hozzáférés

Szada Nagyközség Önkormányzata kiemelt figyelmet fordít polgárainak egészség-megőrzésére, ezen belül is a sportszolgáltatások szélesítésére.

A Szadai S.E., szakosztályaiban több féle sportágat lehet űzni (asztalitenisz, labdarúgás, sakk, kosárlabda, stb.)

Új létesítmények építése is a sportszolgáltatások bővítéséhez járul hozzá: várhatóan 2019. év második negyedévében elkészül a műfüves labdarúgópálya, szabadtéri edző park, futópálya is.

Adománygyűjtés, közvetítés

A Szadai Szociális Alapszolgáltatási Központ által nyújtott szociális segítség fontos részét képezi a lakosság és a település gazdálkodó szervezetei illetve magánszemélyek által felajánlott bútor, ruha, háztartási eszközök, élelmiszer, stb. adományok gyűjtése, és a szociálisan rászoruló személyek számára történő átadása illetve közvetítése.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

A közösségi élet szinterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templomok, a civil szervezetek. Községünk kedvező természeti adottságokkal, értékekkel rendelkezik.

A lakosság egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük.

A helyi közeleti szerep növekedésének ösztönzésére 1987 óta a Faluház szolgál, mely Szada művelődési otthona. A Székely Bertalan Művelődési Ház és Könyvtár helyet biztosít esküvők, családi események, konferenciák, továbbképzések, tréningek, termékbemutatók számára.

Itt működik a Szadai Teleház 2002. óta. Gépparkja és szolgáltatásai a könyvtáron belül kerültek elhelyezésre. Az információáramlást segíti a helyi média, mint a Szada újság, a Régió+ TV, Szilas TV és Szada Nagyközség akadálymentesített honlapja: www.szada.hu. Így a település fontos eseményei, hírei eljutnak az állampolgárok, a vállalkozások, intézmények felé.

A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel a terület fejlődéséhez járulnak hozzá. Az Önkormányzat pályázati lehetőségek biztosításával, rendszeres tájékoztatással és folyamatos párbeszéd fenntartásával segíti munkájukat. Számos civil szervezet önkéntes munkájával és adományok közvetítésével enyhíti a hátrányos helyzetű családok mindennapjait. A szolidaritás és felelősség mind magánemberekben, mind a községben működő gazdasági szervezetekben jelen van. Jellemzően felajánlások, önkéntes munkában nyilvánul meg. Ez a jelenség karácsony közeledtével erősödik fel, december hónapban jóval magasabb az ajándékozás készítése.

A helyi kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladatai, a közterületek tisztántartása biztosított. A lakosság számára elérhetőek, megfelelő színvonalon működnek és minden jogos igényt kielégítenek. Az önkormányzat részben, mint intézményalapító és fenntartó, részben szolgáltatási szerződés útján gondoskodik. Az egyes

feladatok ellátása során együttműködik a helyi, nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, civil szervezetekkel, gazdasági társaságokkal, a történelmi egyházakkal és egyéb szervezetekkel.

A közszolgáltatások esetében folyamatos cél az ellátás minőségének további javítása, a szolgáltatási biztonság megteremtése, illetve fenntartása, az érintett szolgáltatások megfizethetősége, egyben a közszolgáltatások fenntartása.

A településen élő emberek életminősége az élhető mindennap alapfeltételeit tartalmazza, ide tartoznak a fizikai környezettel kapcsolatos tényezők és az un. Humánszolgáltatások a gyermekjóléti, a szociális, egészségügyi, óvodák, közművelődési, sport egyéb szabadidős tevékenységek. Alapvető cél az állampolgári elégedettség, a jó közérzet elérése, fenntartása.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Nem működik roma nemzetiségi önkormányzat a településen.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Rossz egészségi állapot.	Egészséggel kapcsolatos helyes információk átadása, kihelyezett szűrővizsgálatok szervezése, egészségmegőrző programok lebonyolítása
Alacsony képzettségi szint, munkanélküliség, információ hiány.	A munkaerő-piaci szereplők közötti információáramlás biztosítása, az érintettek kezdeményezéseinek összehangolása, a szinergiák megteremtése. A célcsoport tagjainak képzése.
A lakossági adósságállomány újratermelődése.	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Szadán 2016-ban a 0-14 év közötti gyerekek száma 1038 fő, ebből nő 549 férfi 489 megközelítőleg 50-50% a nemi megoszlás. A teljes lakosság 20%-át teszi ki ezen korosztály.

15-17 évesek száma 194 fő (teljes lakosság 4%) ebből nő 94, férfi 100.

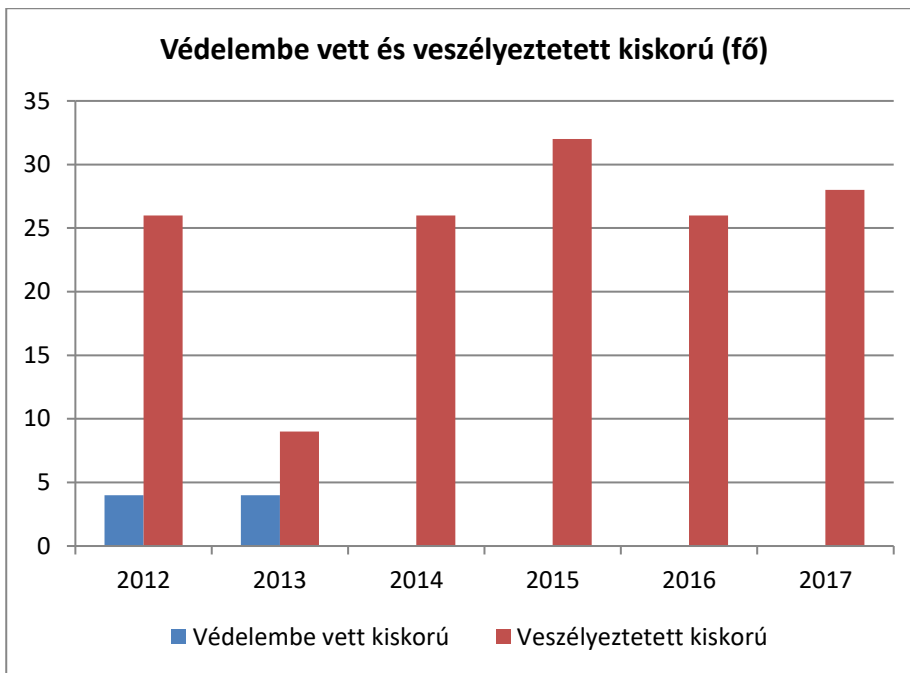
A gyermekek számának jelentős növekedése a demográfiai növekedésből adódik, Szada lakossága jelentős növekedést mutat az elmúlt 10 évben (évente kb. 3% -os növekedés évről évre).

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. A településen a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én
2012	4	26
2013	4	9
2014	0	26
2015	0	32
2016	0	26
2017		28

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A gyermekjóléti szolgálat - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez, melynek keretében folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében:

- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,
- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- a 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 17. § (1) bekezdésében meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása.

A gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látják el - a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében - a törvényben meghatározott alaptervekenység keretében

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,
- a köznevelési intézmények,
- a rendőrség,
- az ügyészség,
- a bíróság,
- a pártfogó felügyelői szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,

- az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
- a munkaügyi hatóság,
- a javítóintézet,
- a gyermekjogi képviselő,
- a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal,
- az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv.

Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

Az Alapszolgáltatási Központ a jogszabályban rögzítetteknek megfelelően jelző és észlelő rendszert működtet.

A jelzőrendszer mind teljesebb körű működtetése a szolgálat egyik alapvető célkitűzése, hiszen ez a veszélyeztetett, illetve potenciálisan veszélyeztetett gyermekeknek nyújtott hatékony, és időben biztosított segítség fontos, nélkülözhetetlen feltétele.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladata a jelzőrendszer működtetése vonatkozásában:

- folyamatosan karbantartja és bővíti a jelzőrendszer tagjainak címlistáját, az elérhető szolgáltatásokról nyilvántartást vezet,
- a településen élő családok, gyermekek helyzetének, szükségletének, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetének figyelemmel kísérése,
- a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a gyermek, az egyén, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében,
- a jelzések fogadása, családlátogatás keretében a jelzésben érintett egyénnel, családdal kapcsolatfelvétel kezdeményezése,
- adott héten beérkezett jelzésről és a megtett intézkedésekről minden héten adatszolgáltatás a jelzőrendszeri felelősnek, Központ felé írásban történő adattovábbítás érdekében,
- az első interjút követő 15 napon belül tájékoztatás küldése a jelzést tevőnek, feltéve, hogy annak személye ismert, és ezzel nem sérti meg a zárt adatkezelés kötelezettségét,
- veszélyeztetettség esetén kitölti a gyermekvédelmi nyilvántartás vonatkozó adatlapjait,
- jelzésre köteles szervet felhívja a jelzési kötelezettségük írásban - krízishelyzet esetén utólagosan - történő teljesítésére, veszélyeztetettség, illetve krízishelyzet észlelése esetén az arról való tájékoztatásra
- a jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében esetmegbeszélést szervez, melyre meghívja:

a megelőző pártfogó felügyelőt, ha olyan gyermek ügyét tárgyalják, aki megelőző pártfogás alatt áll,

a pártfogó felügyelői szolgálatot, ha olyan gyermek ügyét tárgyalják, aki fiatalkorúak pártfogó felügyelete alatt áll, vagy ha a gyermek kockázatértékelése alapján a gyermek bűnmegelőzési szempontú veszélyeztetettsége legalább közepes fokú,

a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó más személyeket, illetve intézmények képviselőit indokolt esetben, különösen akkor, ha részvételük a gyermekkel kapcsolatos probléma megoldásához szükséges, és
a járási jelzőrendszeri tanácsadót, az elhangzottakról feljegyzést készít,

- egy gyermek, egyén vagy család ügyében, az esetmenedzser, esettől függően a kijelölt járási jelzőrendszeri tanácsadó részvételével, lehetőség szerint az érintetteket - beleértve az ítélőképessége birtokában lévő gyermeket - és a velük foglalkozó szakembereket is bevonva esetkonferenciát szervez,
- a minden év február 28-ig megszervezendő szakmai tanácskozáson részt vesz, szervezésében közreműködik,
- részt vesz a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és a jelzőrendszer tagjainak képviselői részére, legalább évi 6 alkalommal megtartandó szakmaközi megbeszélésen, közreműködik annak megszervezésében, (a megbeszélésre meghívja a gyermekvédelmi jelzőrendszer azon tagjait, akik részvétele a gyermekek nagyobb csoportját érintő veszélyeztető tényezők megszüntetését célzó cselekvési terv kidolgozásához szükséges),
- a minden év március 31-ig elkészítendő intézkedési terv összeállításában közreműködik,
- kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. Amennyiben a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozója, 2016.01.01-től a Család-és Gyermekjóléti Központ esetmenedzsere vagy a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítője javaslatára – korábban a települési önkormányzat jegyzője – jelenleg a Járási Gyámhivatal a gyermeket védelembe veszi.

A védelembe vétel hatósági döntés alapján előírt együttműködési kötelezettség, melynek célja a gyermek fokozott kontroll mellett megvalósuló, de családban történő nevelkedésének támogatása. Alapját az egyéni gondozási-nevelési terv képezi, melyben a család és a bevont szakemberek meghatározzák a problémákat, a feloldásukhoz megteendő lépéseket, a szülő és gyermek továbbá a bevont szakemberek feladatait és a végrehajtás ütemezését.

Az együttműködésbe mindazon személyek/szervezetek bevonásra kerülnek, akik olyan szolgáltatást vagy ellátást nyújtanak a gyermekek/családok számára, melyek hozzájárulhatnak a gyermek problémáinak rendezéséhez, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásához, a veszélyeztetettségének mérsékléséhez, megszüntetéséhez.

2012-től 2014-ig a védelembe vett gyermekek száma csökkenő tendenciát mutat, a 2015. évi adatokban mutatkozó jelentős csökkenés, nem egyértelműen a veszélyeztető tényezők és körülmények mérséklődése, hanem a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatás 2016.01.01-től életbe lépő rendszerszintű átalakításával kapcsolatos várakozással magyarázható. A 2015. évi adatokat leszámítva a védelembe vett gyermekek száma csökkenő tendenciája az alábbiakkal magyarázható:

- a prevenció illetve a megkereső munka hatásossága,
- az észlelő és jelzőrendszer működési hatékonyságának további növekedése,

A védelembe vételi okok között a legmagasabb arányú a szülőnek felróható magatartási ok (pl. elhanyagolás, szenvedélybetegség). Ezt követik a gyermeknek felróható magatartási ok miatti veszélyeztetés, itt elsősorban az iskolai hiányzást, köznevelési intézményben tapasztalt magatartás zavart, gyermek és fiatalkorú bűnelkövetését vagy szabálysértését kell megemlíteni..

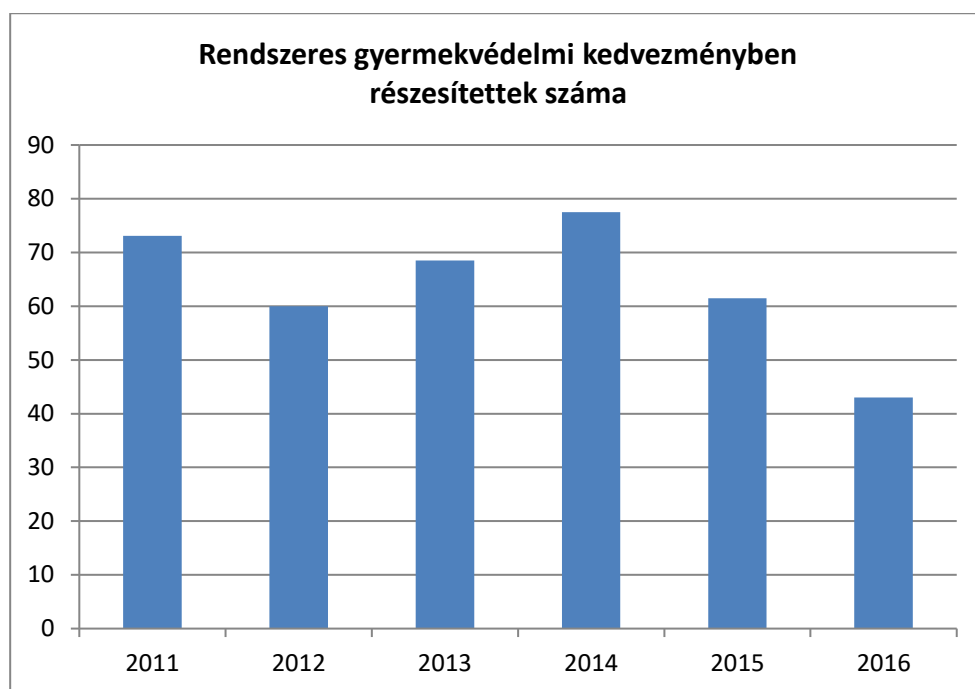
Környezeti ok miatti védelembe vételre a nem megfelelő lakhatási körülmény, családon belüli bántalmazás, családon belüli konfliktus, család életvitele és a kortárs csoport negatív hatása miatt kerül sor.

2018. 09. 01-től a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ kötelező feladata bővül az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység biztosításával, melynek célja a prevenció tevékenység ellátása mellett a közoktatási intézményben kialakuló konfliktusok kezelése és az iskolai lemorzsolódás megelőzése továbbá a jelzőrendszeri feladatok ellátása.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
2011	73,1
2012	60
2013	68,5
2014	77,5
2015	61,5
2016	43

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2012	8	20	43	87	26	
2013	10	23	74	129	32	
2014	14	31	71	205	44	
2015	12	26	71	250	45	
2016	85	16	101	258	0	
2017	94	13	91	418	0	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyerekek léte a településen nem jellemző, így vizsgálatuk nem releváns.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Amikor a szülők egy része és a családok nehezebb helyzetbe kerülnek, s a gyerekek is egyre kiszolgáltatottabbá válnak, akkor az iskola feladata és jelentősége az ifjúságvédelem területén is megnő. Egyre több az olyan hátrányos helyzetű gyermekek száma, akik a megélhetési nehézségek, a család hétköznapi gondjai miatt elhanyagoltakká válnak. A nehezedő anyagi körülmények miatt nagymértékben megnőtt a szociális támogatások iránti igény. Ezek a problémák az iskoláinkban is éreztetik hatásukat, mert befolyásolják a gyerekek eredményeit, viselkedését, társaikhoz és a munkához való viszonyukat. Iskoláink többnyire lakótelepi környezetben találhatóak. Ezért fontos, hogy az igényeknek megfelelően bekapcsolódjunk abba a társadalmi összefogásba, mely korunk veszélyforrásaival szemben, elsődlegesen a tanulók személyiségének fejlesztésére és a prevencióra helyezi a hangsúlyt. A cél a tanulók személyiségének, életszemléletének olyan irányú fejlesztése, amely képessé teszi őket az ítéletalkotásra és a negatív jelenségek elutasítására.

A halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek, tanulók elkülönítése társaiktól sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ezért szükséges figyelemmel kísérni a működési körzetek kialakítását, az iskolai felvételi eljárást, az egyes csoportok, osztályok összetételét. Ha a településen több általános iskola, tagintézmény működik, akkor az általános iskolai körzeteket úgy kell meghatározni, hogy kialakíthatóvá váljon a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyenletes aránya a nevelési-oktatási intézményekben. Ha a településen több általános iskola működik, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak az egyes felvételi körzetekben kiszámított aránya legfeljebb 15 százalékponttal lehet magasabb, mint az általános iskolába járó halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek a település, kerület egészére kiszámított aránya.

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fogalmának meghatározása nem egységes a gyermekvédelem területén. Az éves gyermekvédelmi rendszer működéséről szóló beszámoló adatait és tapasztalatait értékelve meghatározhatjuk a veszélyeztetettség okokat figyelve arra, hogy egy-egy gyermek, fiatal több szempontból is érintett lehet, a veszélyeztetettségi tényezők halmozottan jelentkeznek.

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint nem változott az a tendencia, hogy a veszélyeztetettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó:

Szociális helyzet: A szociális helyzetből adódó veszélyeztetettség a gyermekek több mint a felét foglalta magába.

A család szétesése: Ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb oka, a válás a gyermek számára veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek.

A nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya: Az elhanyagolás is bántalmazás (egészségügyi-, oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása). A gyanújelek, tünetek jelentkezhetnek testi, viselkedésbeli és érzelmi szinteken is.

Súlyos betegség a családban: A betegség vonatkozhat szülőre, nagyszülőre és testvére is. A családtagok hosszú vagy súlyos betegsége, az egészségtelen életmód, tartósan rossz lakhatási körülmények a gyermek testi fejlődését és egészségét is veszélyeztetik. A gyermek számára problémát okozhat a hosszan tartó, vagy súlyos betegséggel való szembesülés, a normálistól eltérő élethelyzetben való folyamatos „tartózkodás”.

A család életmódja: A családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapjaiban: alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet.

A gyermek mentális állapota, személyiségzavara: A gyakorlatban is érzékelhető a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Az okok között a családi nevelés jellemző hibái – következetlenség, szigor és kényeztetés eltúlzása, követelések hiánya a gyermek felé, vagy ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mérce állítása, az ellenőrzés, odafigyelés hiánya – tapasztalhatóak. Gyakran találkozunk az idegrendszeri betegségük miatt rendszeresen gyógyszert fogyasztó kisgyermekkel.

Bántalmazás: Jelei sokszor nem egyértelműek. Nehezíti a helyzetet, hogy a testi jelek hiánya nem zárja ki a bántalmazás lehetőségét (szexuális-, verbális bántalmazás nehezen felismerhető).

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók nyilvántartása a szülő által önkéntesen benyújtott nyilatkozat alapján történik.

Az óvodába járó gyermekek közül 11 fő HH, a nyilvántartott HHH gyermekek száma 2 fő.

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók, gyermekek oktatását minden köznevelési intézmény vállalja. Az iskolában 2017-ben 7 az óvodában 7 SNI- s gyermek volt.

Az általános iskolákban hátrányos helyzetű tanulók száma 48 fő, ebből a halmozottan hátrányos helyzetűek száma 0 fő. (További lépéseket kell tenni a szülői nyilatkozattételek ösztönzése, a HHH tanulók teljesebb körű felmérése érdekében.)

Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db
Az óvoda telephelyeinek száma	2
Hány településről járnak be a gyermekek	3
Óvodai férőhelyek száma	250
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	11

Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	06.30-17.30	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	július (3 hét)	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	19	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	19	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	1
Dajka/gondozónő	11	0
Kisegítő személyzet	5	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma
2011	268	8	236	2	218	0
2012	264	8	256	2	218	0
2013	258	8	236	2	223	0
2014	259	10	306	3	228	0
2015	249	11	306	3	266	0
2016	255	11	306	3	259	0

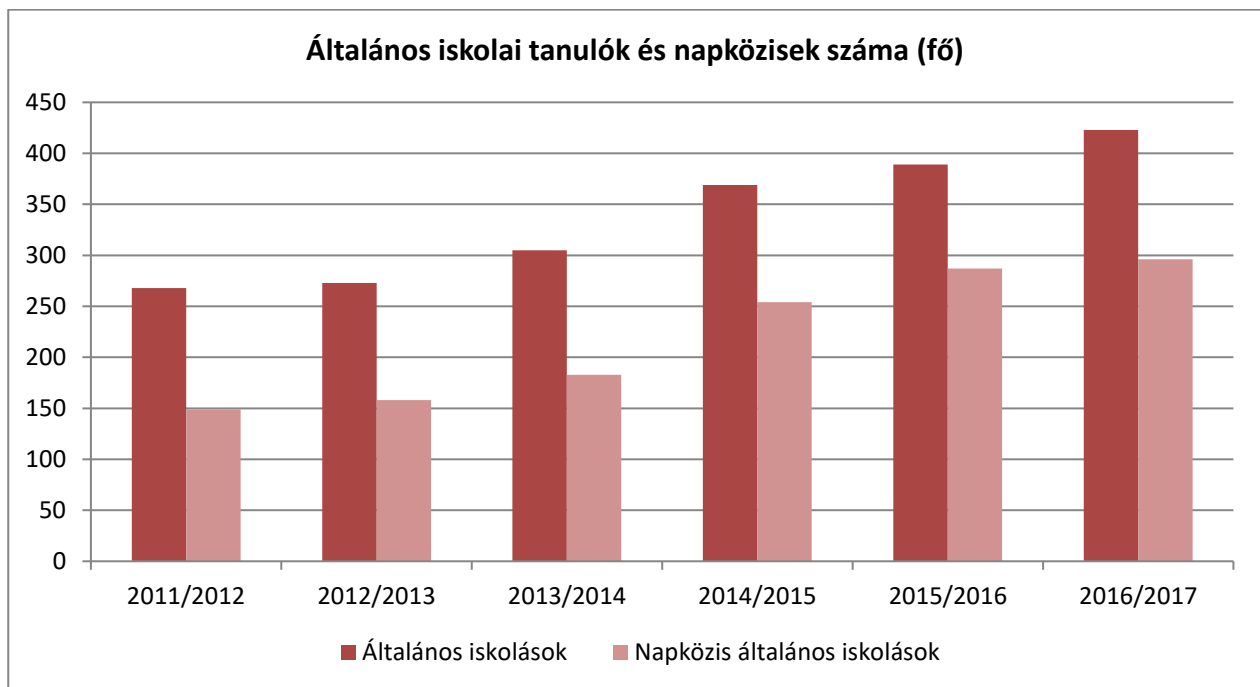
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt)	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012	155	113	268	149	55,6%
2012/2013	148	125	273	158	57,9%

2013/2014	180	125	305	183	60,0%
2014/2015	223	146	369	254	68,8%
2015/2016	232	157	389	287	73,8%
2016/2017	260	163	423	296	70,0%

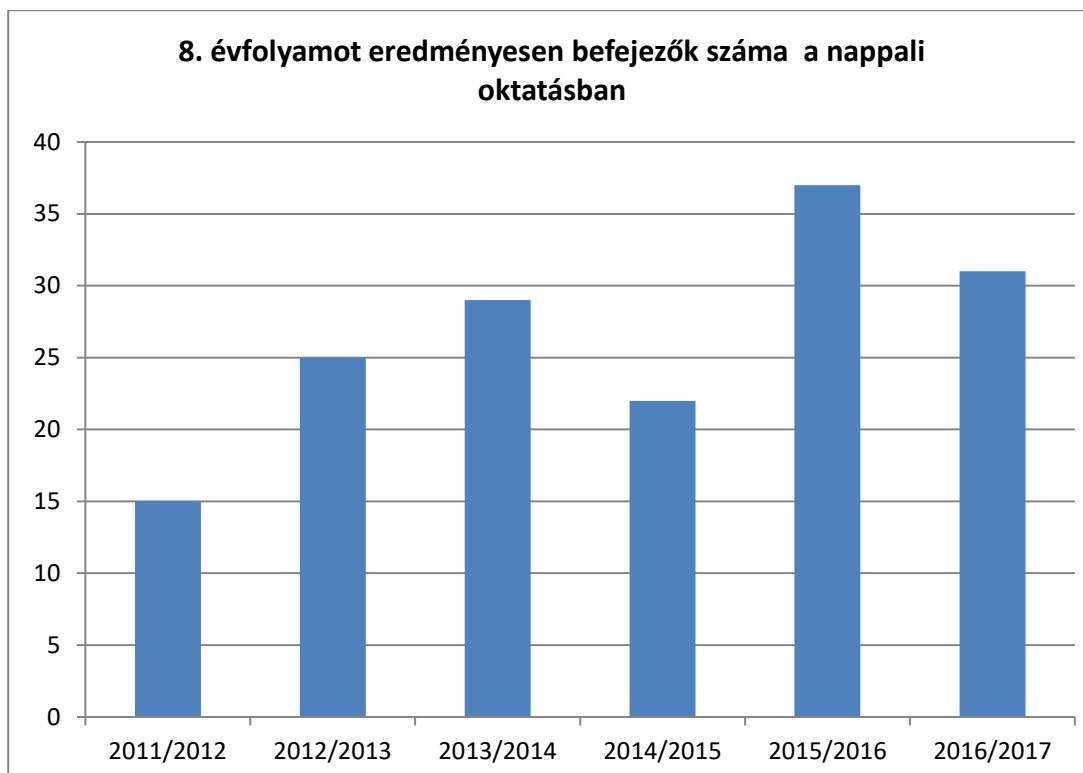
Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban
	Fő
2011/2012	15
2012/2013	25
2013/2014	29
2014/2015	22
2015/2016	37
2016/2017	31

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Gyermekek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátását a település által működtetett bölcsőde, óvoda és általános iskolai napközik és családi napközik biztosítják.

Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma)	Bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Nem önkormányzati bölcsődék száma (munkahelyi, magán stb.)
2012	0	0	-	0
2013	0	0	-	0
2014	0	0	-	0
2015	0	0	-	1
2016	1	20	-	1
2017	1	20	-	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A védőnői szolgálat két védőnővel működik, két körzetet látnak el, nincsenek betöltetlen státuszok. Az egy védőnőre jutó ellátottak száma 250 gyermek. Várandós kismamák létszáma 76 fő volt 2017. évben. A védőnők családlátogatásaik során a várandós kismamák, gyermekes anyukák fordulnak problémáikkal. Nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal orvoshoz forduljanak. Az iskoláskorúaknál az érzékszervi méréseket és egészségügyi ismeretterjesztést végeznek.

Szadán két felnőtt-és gyermek háziorvos látja el a gyermekorvosi teendőket. A szomszédos Gödöllőn és Veresegyházán több gyermekorvos végzi a háziorvosi és szakellátással (gyermeksebészet, gyermekbőrgyógyászat, fül-orr- gége stb.) kapcsolatos teendőket.

Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
20013	2	238
2014	2	245
2015	2	240
2016	2	242
2017	2	250

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire:

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékoságot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében szerveztük meg.

Az óvodapedagógusok felkészültek, folyamatosan képzéseken vesznek részt. Az óvoda infrastruktúrája magas szintű ellátást biztosít, és ennek előnyeit a HH/HHH gyermekek is élvezik. Logopédiai foglalkoztató és tornaterem van az óvodában és dolgozik fejlesztő pedagógus is igény szerint az intézményben

Az iskolában dolgozó pedagógusok képzettsége, és innovációs készsége kiemelkedő, a kompetenciafejlesztés, egyéni differenciálás terén. Az iskolában 15 fő a tanítók létszáma és 13 fő a szaktanítást végző tanárok létszáma.

Iskolapszichológus munkájára a gyermekekkel való egyéni beszélgetés mellett a pedagógusoknak is nagy igényük van a gyermek személyiségfejlesztése során. Folyamatosan nő a pszichológus által tartott osztályfőnöki órák száma és egyre több köznevelési intézményben tartottak a pszichológusok a szülők részére foglalkozást.

Prevenációs céllal, és a feltárt esetek enyhítésére működnek a köznevelési és gyermekjóléti intézményekben a segítő szakemberek: intézményi pszichológus, védőnő, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, gyermekvédelmi felelős. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős fontos feladatot lát el a köznevelési

intézményben a veszélyeztető körülmények feltárása, ezek megszüntetése, kialakulásuk megelőzése területén éppúgy, mint a drogvenciót, egészségnevelést illetően.

A segítő szakmák jelenléte a gyermekvédelmi munka eredményességét erősíti az intézményekben

A gyermekvédelem középpontjában meghatározó szerepet betöltő jelzőrendszer áll. A Szadai Szociális Alapszolgáltatási Központ kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, melyet a prevenció munkája első számú eszközének tekintünk. A veszélyeztetettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége. A jelzőrendszer tagjainak együttműködése az esetek és a problémák mentén történik. A veszélyeztetettségre vonatkozó összes jelzések száma 2017. évben 28 (2016. évben 26) Ebből a legtöbb jelzés az védőnőktől, Önkormányzattól, általános iskolából érkezett. Nagyrésztük most is az igazolatlan hiányzásokról szól. Rendőrségi jelzések száma csekély. A települési jelzőrendszer összetétele sokszínű, minden olyan intézmény, civil szervezet részt vesz benne, akik szakmai munkájuk során kapcsolatban állnak a gyermekekkel.

A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított, részben a védőnői hálózaton keresztül, részben intézményhálózaton keresztül. A óvodában, általános iskolában zajló szűrőprogramok rendszeresek, amelyeket korrekt tanácsadás egészít ki. A közoktatási intézményben a tanórán kívüli tevékenységek jelentős része az egészség megőrzését, a betegségek megelőzését célozta.

A tanórák keretébe több sporttevékenység beépített, ilyen példának okáért a heti úszás

Gyermekétkeztetés

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi. XXXI. törvény szabályozza az ingyenes és kedvezményes intézményi, valamint a szünidei gyermekétkeztetést.

Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani többek között

- a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át
- az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül.

Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma
2012	8	20	43	87	26
2013	10	23	74	129	32
2014	14	31	71	205	44
2015	12	26	71	250	45
2016	85	16	101	258	0
2017	94	13	91	418	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

2016. január 1. napjától a települési önkormányzatok kötelező feladatává vált, új természetbeni, gyermekvédelmi ellátásként az úgynevezett szünidei gyermekétkeztetés biztosítása. A szünidei gyermekétkeztetés kiterjed az iskolai szünidő (téli, tavaszi, nyári, őszi) időszakára, valamint a bölcsőde és óvoda zárva tartása idejére is. A szünidei gyermekétkeztetés keretében a települési önkormányzatnak – a szülő, törvényes képviselő kérelmére – a napi, egyszeri, déli meleg főétkezést kell ingyenesen biztosítani az arra rászoruló gyermekek számára. A jogszabály a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére írja elő kötelező jelleggel a szünidei étkeztetés biztosítását, de lehetőséget ad az önkormányzatok részére a jogosulti kör kiterjesztésére is.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, óvodás és általános iskolás gyermekek 100% támogatást kapnak. Ehhez csatlakozik az önkormányzati támogatás. Az óvodában, iskolában havonta átlagosan 500 gyerek étkezik, a nyári időszakban egy hónapra, a nyári szünet idején zárva tart a szadai Közétkeztetési Konyha. 50% os étkezési kedvezményben, óvodában és iskolában 110 gyerek részesül, míg az ingyenes étkezésben résztvevők száma 107 gyerek (az étkező gyerekek 10%). Valamennyi szociálisan rászoruló és normatív támogatásra jogosult gyermekétkeztetési lehetősége biztosított volt. A törvény által meghatározott ingyenes tankönyvtámogatásban 418 gyermek részesült. 2018. évben a szünidei gyermekétkeztetést 3 gyermek vette igénybe.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

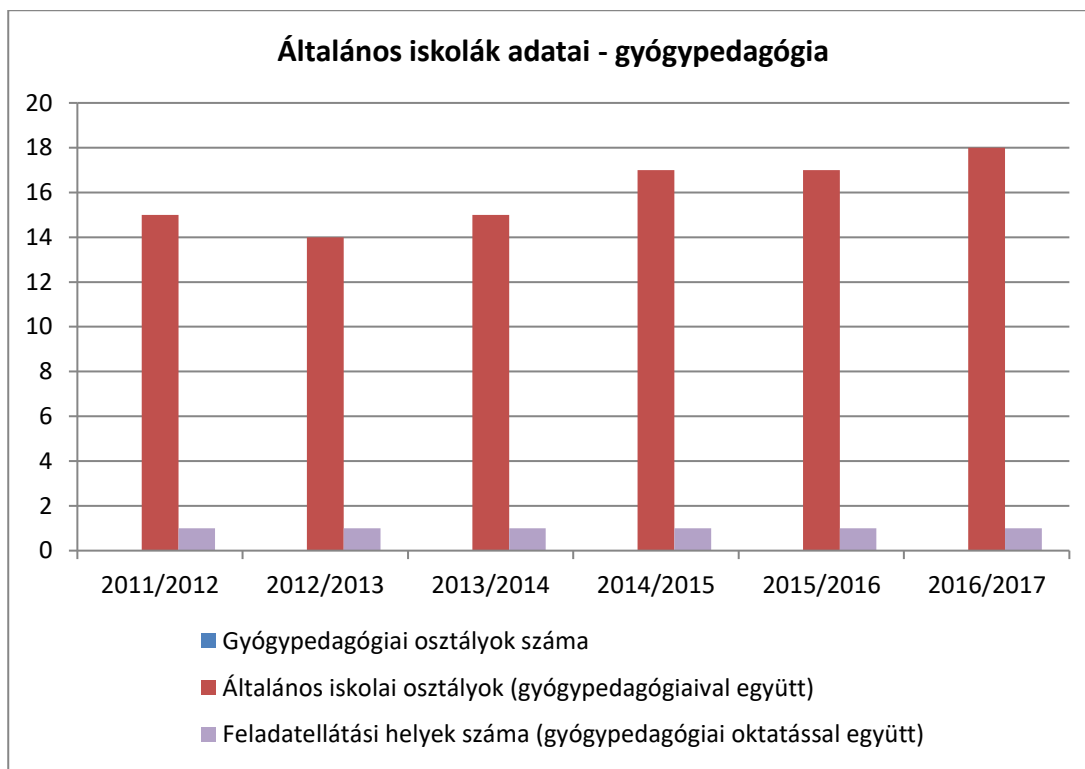
Az Európai Unióhoz való csatlakozás egyik feltétele volt, hogy az állampolgárok - köztük a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók - számára biztosítva legyen az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden területén. Ezen gyermekek/tanulók számára kiemelt célként a minőségi szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés a fő cél. Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményi ellátások területén is, az intézmények kiépítésével, átalakításával. A legsérülékenyebb társadalmi csoportot a fogyatékossgal élő gyermekek/tanulók és családjaik alkotják.

Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2011/2012	n.a	15	1
2012/2013	n.a	14	1
2013/2014	n.a	15	1
2014/2015	n.a	17	1
2015/2016	n.a	17	1
2016/2017	n.a	18	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Két lehetőséget kell elkülöníteni e témakörben.

- Speciálisan e területre fókuszáló óvodák, iskolák, módszertani központok
- Integráltan nevelő-oktató óvodák, iskolák.

Az önkormányzati fenntartású óvoda alapító okirata tartalmazza azon fogyatékoság típusokat, mely fogyatékosági „fajtákkal” integrálható a gyermek normál többségű intézménybe. Természetesen minden integrációt megelőz egy Szakértői vélemény, mely kimondja a gyermek integrálhatóságát.

Az általános iskola integrációja ugyanezen metódusok alapján működik. A tapasztalat azt mutatja, hogy az egyes fogyatékosági típusoknál a szülők szívesen veszik az integrációt, de speciális esetekben érzik annak a súlyát, hogy olyan intézménybe járassák gyermeküket, mely magas óraszámú, megfelelő szakember ellátottsággal rendelkezik az adott területen.

A fiatalság tanulását segítő valamennyi önként vállalt feladat befektetést jelent a jövőbe.

Szada Nagyközség Önkormányzata a Bursa Hungarica Felsőoktatási Szociális Ösztöndíj által a leghátrányosabb szociális helyzetben élő hallgatók részére nyújt támogatást.

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása Az esélyegyenlőség előmozdítását az iskola minden tevékenysége során figyelembe veszi és alkalmazza:

- a beiratkozásnál, felvételinél, a tankötelezettség teljesítésében, a pedagógiai munka során,
- a kollégiumi elhelyezés során, a gyermekek, tanulók egyéni fejlesztésében, az értékelés gyakorlatában, a terápiás és fejlesztő foglalkozások igénybe vétele során, a teljeskörű

szakszolgálati ellátás biztosításával, a tananyag kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében,
a továbbtanulásban, pályaorientációban,
a humán erőforrás-fejlesztésben, pedagógusok szakmai továbbképzésében,
a partnerség-építésben és kapcsolattartásban a szülővel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel,
hátránykompenzáció, tehetséggondozás és minden esélyegyenlőséget előmozdító, többségi és gyógypedagógusokat érintő szakmai szolgáltatásokkal.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók érdekében az iskola:

erősíti a szakmai munkaközösségek szerepét, működését,
biztosítja a hhh. tanulók arányos elhelyezését az osztályokban,
lehetővé teszi minden pedagógus számára az adaptálható módszerek bemutatását, a problémák, szakmai tapasztalatok megvitatását, a megoldási alternatívák kidolgozását, a szükséges szakmai továbbképzést minden pedagógus számára elérhetővé teszi

(kompetencia alapú oktatás, SDT, kooperatív technikák, tanulói differenciálás),
a tanulók számára tanórán kívüli fejlesztési lehetőségeket kínál a különbségek, lemaradások csökkentése érdekében,
szakszolgálatának segítségével további fejlesztési lehetőségeket biztosít a célcsoport számára,
megerősíti a gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységet, az éves munkatervben kiemelt figyelmet fordít erre,
segítséget nyújt a közös problémamegoldó stratégiák hosszú távú koncepciók kidolgozására, együttműködik a közvetlen és közvetett partnerekkel a tanulók lemaradásának csökkentése érdekében, ideértve a magántanulókat is,
figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét és továbbtanulását, tanuló-követő rendszert alkalmaz a továbbtanulók esetében,
minden eszközével hozzájárul a sajátos nevelési igényű tanulók hátrányainak csökkentéséhez, a társadalmi beilleszkedés esélyeinek növeléséhez.

Településünk és intézményeik mindent elkövetnek, hogy a gyermek magával hozott hátrányát, lemaradását behozhassa.

Felzárkóztató tevékenységek

Pedagógiai munka egyik alapelve, hogy az iskola minden gyermek neveléséért, oktatásáért felelős, a jól alkalmazkodókért éppúgy, mint a magatartási nehézségekkel küszködőkért és a hátrányos helyzetűekért. Cél a prevenció, olyan nevelő-, oktatómunka, amely figyelembe veszi a tanuló életkori sajátosságait, az egyéni fejlődés különbözőségét, csökkenti az iskolai ártalmak (kudarcc, félelem, szorongás, teljesítményzavar, agresszió, stb.) kialakulásának lehetőségét. Sajnos növekszik azoknak a gyerekeknek a száma, akiknek viselkedése, fejlődése, magatartása, értékrendje az átlagtól eltérő, így a személyiségfejlesztő munka során egyre erőteljesebb feladatként jelentkezik a családi nevelés hiányosságait pótló reszocializációs, korrekciós funkció. Felzárkóztatásuk segítése érdekében

fontos feladat a gyermek személyiségének ismerete a szülőkkel való, kölcsönös bizalomra épülő, szoros kapcsolattartás, családlátogatások, kis létszámú osztályok indítása, tanórai belső differenciálás, esetmegbeszélések, a napközi otthonos vagy egész napos ellátás biztosítása.

A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenységek

A nagyközség és az intézmények fontos feladatuknak tekintik a felzárkóztatáson túl a tehetségek felismerését és fejlesztését. Tehetségnek tekintjük azt, aki egy vagy több rész képessége alapján kiemelkedő teljesítményt képes létrehozni. A tehetség gyermek- és serdülőkorban olyan szellemi és testi előfeltételeket jelent, amelyek kiváló tanulást, teljesítményt tesznek lehetővé. A tehetség kibontakozása az alapfokú oktatásban leginkább iskolai és tanulásszervezési differenciálással oldható meg, majd később szakkörök, önképzőkörök működtetésével. Könyvtár, múzeum, kiállítások látogatása, városi, megyei, országos versenyeken való részvétel, pályázatok készítése stb., pozitív módon hatással lehetnek a gyermekek iskolai pályafutására.

Nem szabad elfelejtenünk az óvodai tehetséggondozásról sem. Ebben az életkorban mutatják meg igazán színesen, mi minden van bennük – persze csak olyan közegben, ahol szabadon szárnyalhatnak, és az óvodapedagógus követi a gyerekek belülről fakadó szükségleteit. Óvodás korban csupán tehetségigéretekről beszélhetünk, de fontos, hogy minden gyermeknek megtalálja a pedagógus azt az erős oldalát, melyet érdemes fejleszteni, s vele együtt a gyenge oldalát kompenzálni.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
jelzőrendszer erősítése	szakmaközi megbeszélés, esetkonferencia és esetmegbeszélés keretében a tagok aktivizálása, új tagok felkeresése
korai fejlesztő tevékenység biztosítása	korai fejlesztés megvalósítása, pályázati források feltérképezése
fejlesztő pedagógusi státuszok	humán erőforrás fejlesztése
függőségek okozta hátrányok kezelése	prevenációs programok szervezése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nők elleni erőszak a nők elleni diszkrimináció legszélsőségesebb formája, ám csak egy azok közül. A nők alacsony részvétele a politikai életben a munkahelyi "üvegplafon", amely egy bizonyos ponton túl nem engedi a női alkalmazottak előléptetését, a nők férfiakkal viszonyított alacsonyabb bérezése néhány más kiemelkedő példája a nők tágabb társadalomban megélt hátrányos megkülönböztetésének.

A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni: sokszor maguk a nők – különösen, ha vezető pozíciót töltenek be – tiltakoznak a leghevesebben, amikor arról esik szó, hogy az otthoni, a munkahelyi vagy a közéleti szférában személyesen ők maguk, vagy a nők általában hátrányt szenvednének el a férfiakhoz képest. Nehéz a nemek helyzetére érzékeny elemzést lehetővé tevő adatokat gyűjteni, hiszen ezeket még a nagy adatgyűjtő szervek sem kérik kellő részletességgel.

A hazánkban 1982-ben kihirdetett, Egyezmény a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöböléséről szóló ENSZ dokumentum (ún. CEDAW egyezmény) 11. cikkelye sorolja fel a foglalkoztatás területén biztosítandó egyenlőségi jogokat. Ezek között szerepel többek között, hogy a kiválasztáskor ugyanazokat az ismérveket kell figyelembe venni az egyes jelentkezőknél, illetve az, hogy biztosítani kell az egyenlő munkáért egyenlő bért elvének érvényesülését. A CEDAW Bizottság rendszeresen ellenőrzi az egyezményben foglaltak megvalósulását. Legutóbb erre 2013-ban került sor, amikor is felhívták Magyarországot figyelmét, hogy növelje a női foglalkoztatást, szüntesse meg a foglalkoztatási szegregációt és a nemek közötti bérkülönbséget. A Bizottság 2015-ös közös foglalkoztatási jelentése megállapította, hogy bár történtek javulások a női foglalkoztatás területén, az aktivitási és a foglalkoztatási ráta nemek közti különbségei magasak, utóbbi különösen magas a teljes munkaidőben foglalkoztatottak körében.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők munkaerő-piaci esélyegyenlőségét tekintve a hagyományos nemi szerepeket érintő felfogás következtében a gyermekvállalás, gyermeknevelés a nők életpályáját kedvezőtlenül befolyásolja, szűkíti térbeni és időbeni mozgásterüket, mivel hazánkban jelenleg még elsősorban a nők vállalnak nagyobb részt a családi és háztartási teendők ellátásában. E felfogás általánossága folytán a munkáltatók esetenként a férfiakénál korlátozottabb rendelkezésre állással számolnak, olykor a toborzásnál, az előmenetelben is a férfiakat részesítik előnyben.

A nemekhez kötődő sztereotípiák többségében a nőkre vonatkoznak és úgy családi állapotuk (kisgyerekes, gyermektelen, egyedülálló, családostól, gyermeket egyedül nevelő) mind státuszuk (női vezető) alapján megfogalmazódnak és rendszerint a nők hátrányos megkülönböztetését eredményezik. A sztereotípiák hatására a nők megbecsültsége alacsonyabb a munka világában, ezért az otthoni helytállást jobban lehetővé tevő szakmát, munkahelyet és munkaidő-beosztást választanak, alacsonyabb presztízsű munkakörökben dolgoznak, alacsonyabb munkabérért, kevésbé vállalnak mobilitást igénylő feladatokat, visszafogják karrier elképzeléseiket.

Karrier vagy család? Leginkább a nőket érinti e választási kényszer. Választaniuk kell a munka, karrier, és a háztartás, a gyermeknevelés gondjai, örömei között.

Egyik oldalon a pénzkeresés, a szakmai tudás, az előmenetel áll, a másik oldalon van a család, az otthonteremtés. Nem könnyű összeegyeztetni a munkát és a családot, pedig szinte minden nőnek meg kell birkóznia e feladattal. Valójában nem hogy „nem könnyű” feladat, hanem ez a nők egyik legnagyobb gondja.

Annak, hogy egy nő gyermeket vállal, nem nyugnek kellene lennie a munkáltatók, a társadalom számára, hanem örömmel. Sok helyen nem szívesen vesznek fel fiatal nőket, mondván, hogy hamarosan szülni fognak, s ezért rosszabb munkaerőnek számítanak.

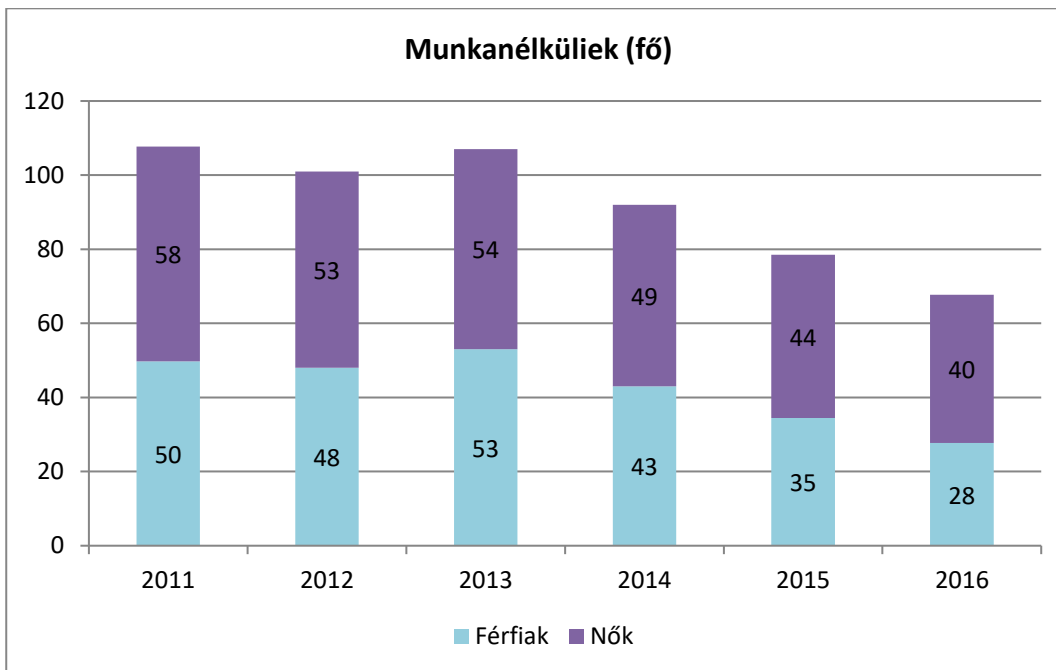
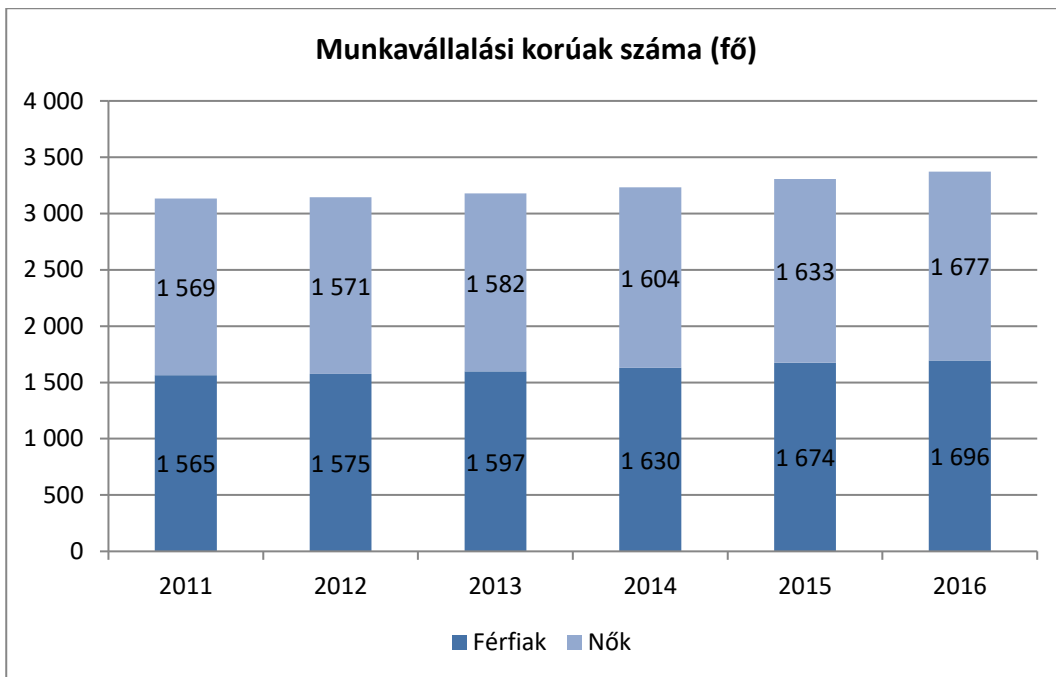
Ugyanígy hátrányban vannak a kisgyermeket nevelő nők is a munkavállalás esetében, a munkáltatók tartanak tőle, hogy a kisgyermekes anyukák sokat hiányoznak. Kétségtelen, hogy az alatt a néhány év, ameddig a nők szülési szabadságon, GYED-en, GYES-en vannak, kiesnek a munkából.

Ugyanakkor a munkáltatóknak be kell látniuk, hogy igenis vannak olyan területek, amelyeken a nők sokkal jobban érvényesülnek, mint a férfiak. Például egy kellemes női hang a telefonban, vagy a nők által végzett precíz munka egy-egy feladat során nélkülözhetetlen lehet, nem beszélve a nők érzékenységéről, az intuícióról, amit a munkába visznek, szintén pótolhatatlan.

Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők
2011	1 565	1 569	n.a.	n.a.	50	58
2012	1 575	1 571	n.a.	n.a.	48	53
2013	1 597	1 582	n.a.	n.a.	53	54
2014	1 630	1 604	n.a.	n.a.	43	49
2015	1 674	1 633	n.a.	n.a.	35	44
2016	1 696	1 677	n.a.	n.a.	28	40

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

A nők részmunkaidős foglalkoztatása az Európai Unió átlaghoz képest hazánkban nagyon alacsony. Ennek több oka is van. Az egyik, hogy Magyarországon sajnos a munkáltatók nem túl fogékonyak a részmunkaidős foglalkoztatásra, a másik a munkavállalók részéről jelentkezik, hogy a részmunkaidő részfizetéssel is jár, ezt pedig nagyon sok család nem engedheti meg magának.

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést néhány jogszabály hazánkban is tiltja ugyan (pl. Alaptörvény XV.cikk (3) bek., a Munka Törvénykönyve 12.§), de a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály.

A Kormány biztosítani kívánja, hogy a nőknek a férfiakkal azonos jogai a mindennapokban is érvényesüljenek, a nők férfi társaikkal azonos esélyt kapjanak az érvényesülésre. Magyarország ígéretet tett az Európai Unió irányelveinek következetes érvényesítésére, amely irányelvek kiemelt fontosságot tulajdonítanak az élet minden területén a nők nyílt vagy rejtett diszkriminációja felszámolásának, és meghatározzák a nemek közötti egyenlőség érvényesítésének nemzetközileg elismert terminológiáját is.

Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A munkaerőpiacról történő kiesés nem csak és nem elsősorban a szaktudás elavulása miatt jelent nagy hátrányt a kisgyerekes nőknek. Fontos probléma lehet a kapcsolati háló gyengülése, ám a szakmai, munkahelyi kapcsolatok ápolása segítheti a visszatérést.

A statisztikai adatokból megállapítható, hogy az alacsony végzettséggel rendelkező nők esélye a legrosszabb a munkaerő piacon történő elhelyezkedés szempontjából. Elhelyezkedési esélyüket tovább rontja, hogy többnyire az alacsony végzettséggel rendelkező nők vállalnak három vagy több gyermeket.

Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A férfiak és a nők ritkán dolgoznak ugyanazon pozícióban, egyazon munkahelyen. A nők többsége az úgynevezett nőies, feminizálódott szakmákban dolgozik (pl.: pedagóguspálya, egészségügyi ápolók, kozmetikusok stb.). Korábban még a férfiak és a nők által betöltött állások igen erőteljesen elkülönültek egymástól, szegregálódtak, manapság ez már egyre kevésbé jellemző, de vannak területek, ahol azonban ez ma is még így van. A szegregáció a gazdasági és társadalmi élet minden területén élesen megjelenik bármilyen szintű elemzést is alkalmazunk. Fontos a vertikális és horizontális szegregáció elkülönítése. A horizontális szegregáció alatt a férfiak és a nők más-más gazdasági területen, szektorokban, foglalkozásokban való elhelyezkedését értjük. De gondolhatunk például az orvosi pályára, ahol a sebész és a nőgyógyász foglalkozást kizárólag férfiak töltik be, nem véletlenül, hisz itt a legnagyobb az anyagi siker, míg a gyermekgyógyászok között túlnyomó többségben a nők vannak jelen, és itt anyagi sikerről igazán nem beszélhetünk.

A nők ott képesek magasabb vezető állást betöltésére, ahol női beosztottak munkáját kell irányítaniuk, hiszen a társadalmi elvárások nehezen tűrik az „eredeti” szereposztás felrúgását.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők foglalkoztatását gátló legfőbb akadály a gyermeknevelés. A családi, magánéletbeli feladatok és felelőségek általában egyoldalúan a nőket terhelik.

A Magyar Női Érdekvédelem Szövetség szerint a nők foglalkoztathatósága a gyermekszám függvényében romlik, s ez összefügg az otthoni feladatok hagyományosan egyenlőtlen elosztásával is. A KSH felmérése megállapította, hogy a gyermeknevelési ellátást igénybe vevő nők szerint a munkába való visszatérést leginkább a munkáltató viszonyulása és a bölcsődei ellátás biztosítottasága befolyásolja.

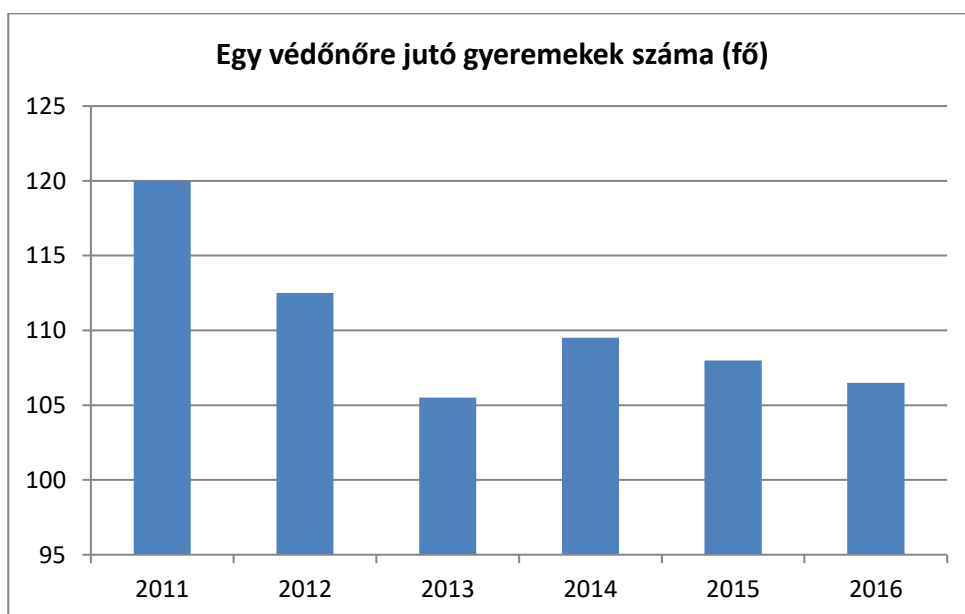
5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A KSH 2016 decemberében, a termékenységről kiadott tanulmánya szerint a népességfogyás következtében az utóbbi 5 évben már éves szinten 40 ezerrel kevesebb ember él Magyarországon. 2010 óta az élve születések száma évi 90 ezer fő körül mozog, míg a halálozás körül-belül évi 130 ezer fő.

Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2011	2	240	120
2012	2	225	113
2013	2	211	106
2014	2	219	110
2015	2	216	108
2016	2	213	107

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A születések száma továbbra sem közelíti meg a 2008-as válság előtti szintet. A terhességmegszakítások száma és a csecsemőhalandóság folyamatosan csökken. Az abortuszok számának csökkenése mögött a szülőképes korú nők számának csökkenése és a tudatosabb családtervezés áll. A teljes termékenységi arányszám – amely az egy szülőképes korú nőre jutó születések száma – 2016-ban 1,44 volt, az elmúlt húsz évben 1,2 és 1,4 közt mozgott. Hiába nő azonban a termékenységi arányszám, érdemi születésszám-emelkedés nem történt, mivel a szülőképes korú nők száma folyamatosan csökken.

Házasság, családtervezés

A KSH által készített tanulmányból derül ki, hogy hét év alatt közel másfélszeresére, 35,5 ezerről 51,8 ezerre nőtt a házasságkötések száma Magyarországon. Ennyi idő alatt és ilyen mértékű emelkedés utoljára a második világháborút követő években 1945 és 1950 között történt, amikor a háború alatt elmaradt házasságkötéseket pótolták be a párok.

A „házasságok mérlege” a tanulmány szerint azonban még mindig negatív eredményt mutat, vagyis összességében továbbra is csökken a házasságban élők aránya. 2016-ban ismét 10 ezerrel kevesebb házasság jött létre, mint amennyi válás vagy elhalálozás miatt megszűnt. Ez még így is a legkedvezőbb érték az eltelt 36 évben.

A társadalomban az élettársi kapcsolat megítélése, elfogadottsága sokat változott az elmúlt években. Az élettársi kapcsolatokról nincs rendszeres évenkénti statisztika, mivel jogi értelemben nem tekinthető hivatalos családi állapotnak, és részletes elemzésükre is csak a népszámlálások alapján nyílik lehetőség. Az elmúlt évtizedekben a hagyományos családtípus veszített súlyából, ugyanakkor egyre elterjedtebbé váltak a házasságon kívüli együttélések, az élettársi kapcsolatok. A legutóbbi, 2011-es népszámlálási adatok szerint a párkapcsolaton alapuló 2,2 millió családból 19%-nál élettársi kapcsolatban éltek a válaszadók, ez az érték két évtizeddel korábban még alig múlta felül az 5%-ot. Figyelemre méltó az élettársi kapcsolatban élők körének változása: évtizedekkel ezelőtt a válást vagy a megözvegyülést követően választották ezt az együttélési formát, míg ma inkább a házasságot megelőző vagy azt helyettesítő megoldásként döntenek az együttélés mellett.

Első házások SZJA kedvezménye:

A kormány 2015. január 1-től adókedvezménnyel ösztönzi a házasságkötést, ezért a fiatal párok havi 5 ezer forintos adókedvezményt kapnak a házasságkötést követő két évben. 2018-tól az első házások kedvezményét és a családi adókedvezményt együtt is igénybe lehet venni, a kettő nem zárja ki egymást.

Születések:

A gyerekvállalás életúton belüli kitolódásának tempója az elmúlt években lelassult. A nők átlagéletkora első gyermekük születésekor 2013-ban 28,3 év volt, azóta közel változatlan. A

termékenység stagnálása már nem a halasztásnak, hanem a gyermekvállalási hajlandóság csökkenésének eredménye.

A hazánkban élő nemzetiségek, így a romák termékenységi adatairól a 2011-es népszámlálás alapján tett közzé adatokat a KSH NKI. A 315 ezer, magát roma nemzetiségűnek valló személy adatai alapján megállapították, hogy – szemben a magyar vagy német népességgel – a romák korfája klasszikus piramis alakú, azaz bővített reprodukciót jelez: viszonylag magas a születésszám, magas a halandóság, rövid a várható élettartam. A roma lakosság 43 százaléka 20 év alatti, a magyaroknál ez az arány feleakkora. A negyvenes éveikben járó gyermekes nők között a romák átlagosan 3,2 gyermekkel, a magyar nők 1,9 gyermekkel fejezik be termékenységüket. A roma nők családnagysága csökkent, korábban 4,4 volt a gyermekátlag.

A romák gyermekvállalását tekintve nem meghatározó, hogy a szülők házastársi kapcsolatban élnek-e, mivel náluk a fiatalkori összeköltözés egyenértékű a házassággal. A magyar nemzetiségűek esetében viszont van különbség. A KSH adatai szerint hazánkban a 18 év alattiak körében a házasságból született gyerekek vannak többségben, bár arányuk egyre csökken. Évtizedek óta nő a házasságon kívül születő gyerekek száma világszerte, arányuk Magyarországon is 48 százalék. Nálunk az első gyerekek jellemzően élettársaktól, a többedik gyerekek inkább házaspároktól születnek.

Ma Magyarországon a fiatalok több gyermeket terveznek, mint ahányan végül meg is születnek. A népességfogyás oka tehát nem az, hogy alábbhagyott volna a gyermekvállalási kedv, sokkal inkább az, hogy a leendő édesanyák és édesapák gyakran úgy érzik, nem lennének képesek mindazt megadni gyermeküknek, amit szeretnének.

Bár egy önkormányzat nyilván nem szólhat bele a fiatalok életébe, gyermekvállalási terveibe, ám sokat tehet azért, hogy a ma még csak vágyott gyermekek világra is jöjjenek. Segíthet a biztonságot nyújtó otthon és munkahely megteremtésében. Ezek azok a fő szempontok, amelyek minden család számára fontosak, vagyis ezek meglétéhez szeretne Szada segítséget nyújtani.

Terhesség megszakítás:

Annak ellenére, hogy terhesség megszakítások száma viszonylag egyenletesen alacsony, a megszületett gyermekek száma kevésnek mondható. Fontos feladat a tinédzserek korai felvilágosítása és a hatékony egészségfejlesztési módszerek bevezetése ezen a területen, hogy a nők a terhesség megelőzését válasszák annak megszakítása helyett.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok.

A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást.

Mind a nyugati, mind a magyar adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta őt. Ezt az adatot tovább súlyosbítja, hogy a testi erőszak csak a jéghegy csúcsa. A folyamatos lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb.

A családon belüli bántalmazás és hozzátartozók közötti erőszak esetén a 2009. évi LXXII. törvény a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról eljárásrend alapján az – jogszabályban nevesített - intézmények jeleznek a családvédelmi koordinációért felelős szervnek, ezen túl a rendőrségen az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelése kezdeményezhető.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Szadán nincs anyaothton, családok átmeneti otthona és egyéb krízishelyzetben segítséget nyújtó intézmény.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az önkormányzati képviselőtestületben, a jelenlegi ciklusban 7 képviselő között 1 nő foglal helyet. Az önkormányzati hivatal és a közoktatási intézmények is többségében női alkalmazottakat foglalkoztatnak.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A roma nők (településünkön nincs), a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmmodelljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák.

A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez össztársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni.

Szakmai tapasztalataink szerint a gyermek születését követően az otthon maradó szülő magányosnak érzi magát. Hirtelen az eddigi aktív életéből minden háttérbe szorul, a megszokottól eltér, és fellép a félelem a „más”-tól. Ezért az Önkormányzat a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan családbarát környezetet kíván teremteni, amely közösségi teret nyújt számukra is.

Folyamatosan megújuló programkínálat mellett a helyi hagyományos programokat is szerveznek: kiállítások, művészeti előadások, gyermekfoglalkozások, gyermek- és családi programok, tanfolyamok, bállok, ünnepi és művészeti események, nyugdíjas programok egyaránt megtalálhatók.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
nőket ért hátrányok a munkavállalás során	munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz, képzési, átképzési lehetőségekhez való hozzáférés javítása
családon belüli erőszak	a problémára irányuló társadalmi szemlélet formálás segítése
a gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magasabb	célzott támogatások körének kialakítása

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

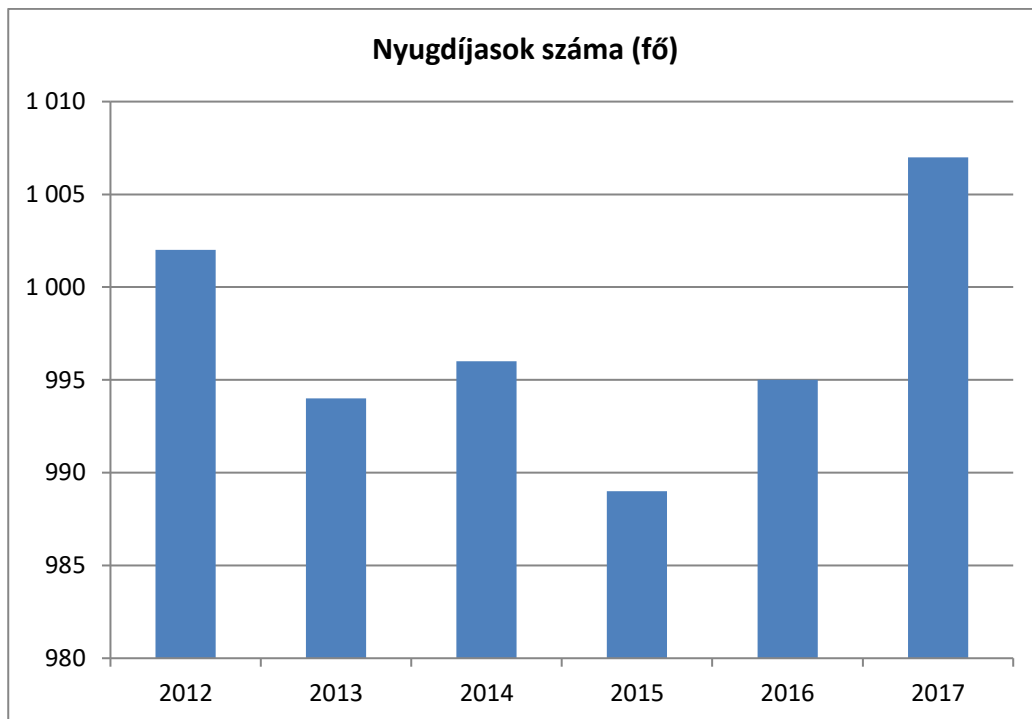
Az időskorúak anyagi, fizikai, egészségügyi, szellemi állapota nagyon heterogén képet mutat. A 2011. évi népszámlálás adatai szerint folyamatosan emelkedik az egyszemélyes háztartások száma. Ez nagyrészt az időskorúakat érinti, hiszen közülük élnek legtöbben egyszemélyes háztartásban, magányosan, akik nélkülözik a családi gondoskodást. Jellemzően alacsony jövedelemmel rendelkeznek, a megélhetési és gyógyszerköltségeik magasak, önellátó képességük korlátozott, segítségre, támogatásra szorulnak. Egy kisebb rétegük számára biztosított a családi gondoskodás, az anyagi biztonság, elérhetőek számukra a fizetős jóléti és kulturális szolgáltatások.

Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2012	435	567	1 002
2013	433	561	994
2014	420	576	996

2015	420	569	989
2016	417	578	995
2017	424	583	1 007

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

A nagyközség lakosságának 14%-a 65 év feletti., a regisztrált munkanélküliek 12%- a 56 év fölötti és nincs regisztrált 61 év felett.

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. A munkaerő-piaci helyzet miatt egyre nagyobb szükség van az idősebb korosztályra is.

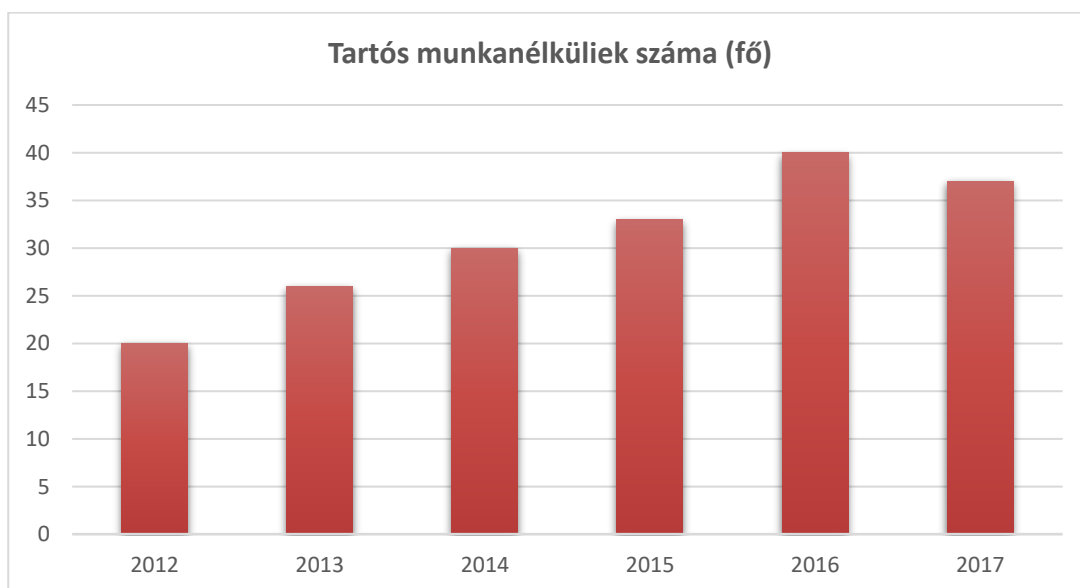
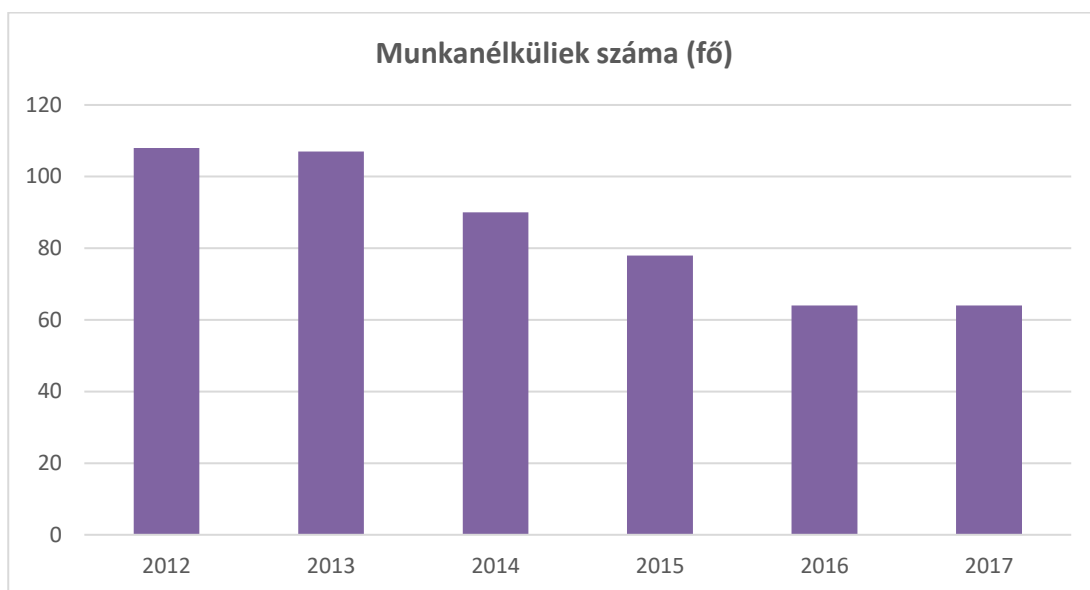
A Képviselő-testület kiemelten kezeli az időseket, és intézményein keresztül biztosítja az aktív bekapcsolódásukat a közéletbe. A nagyközség programjain aktívan részt vesznek, ilyen a Szüreti felvonulás Székely nap és egyéb programok.

Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2012	108	17	16%	20	17	85%
2013	107	21	20%	26	21	81%
2014	90	18	20%	30	18	60%

2015	78	15	19%	33	15	45%
2016	64	14	22%	40	14	35%
2017	64	17	27%	37	17	46%

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az önkormányzat az idősek közösségi életben való részvételét, civil szerveződését, közösségépítését, mentális állapotának javítását az alábbi intézkedésekkel segíti.

Az önkormányzat külön támogatási keretet hozott létre, amelyből a működési célú támogatások mellett konkrét közösségépítő utazás, kirándulás, rendezvényszervezés, kulturális, sport szabadidő tevékenység, amatőr előadói tevékenység is támogatható.

Kulturális programok szervezésében való közreműködéssel, ingyenes helyiség biztosításával nyújt lehetőséget arra, hogy a nyugdíjas egyesület és az önkormányzati intézményben ellátott időskorúak is megmutathassák magukat, együtt éljék át a szereplés élményét, építsék kapcsolataikat.

Az önkormányzatok tevékenységében lehetőségük van az időskorúaknak, nyugdíjas egyesületeknek az aktív szerepvállalásra, amellyel rendszeresen élnek is.

Évente megrendezésre kerül a nagyközségi Művelődési Házban az időskorúak részére az „Idősek Napja” rendezvény, amelynek keretében az ünnepi műsort követően vendégelnek meg kb. 150 fő időskorú személyt. A rendezvény nagyban hozzájárul az idősek mentális állapotának javításához.

Az időskorúak egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Szada Nagyközség Önkormányzata és Polgármesteri Hivatala közvetlenül és intézményein keresztül folyamatosan és erősen elkötelezett a város idős embereinek támogatásában. Szada napi kapcsolatot tart a településen működő és idősekkel foglalkozó egyházi és civil szervezetekkel, felkarolta őket, segíti mindennapi működésüket.

Az időskorúak az egészségügyi alapellátást 2 felnőtt háziorvosi körzetben vehetik igénybe. Ennek kertében történik vizsgálatuk, gyógykezelésük, egészségi állapotuk ellenőrzése, orvosi rehabilitációjuk, szükség esetén szakorvosi, vagy fekvőbeteg gyógyintézeti vizsgálatra, gyógykezelésre való utalásuk.

Az alapellátáson túl az önkormányzat az időskorúak egészségmegőrzése, betegségmegelőzése, az ellátásokhoz való hozzájutás segítése érdekében az alábbi intézkedéseket teszi:

Az anyagi jogosultság mellett méltányosságból is támogatást nyújt a gyógyszerköltségekhez, gyógyászati segédeszközök kiváltásához az időskorúak részére.

Ingyenes tüdőgyulladás elleni védőoltást biztosít a háziorvosok által javasolt időskorúak, krónikus betegek részére.

Az idős hozzátartozók ellátása során a családok számára nagy terhet jelent az egészségi állapotuk miatt – pl. Alzheimer kór- felügyeletet igénylő hozzátartozók ellátása. A családtagok számára a fizikai terhen túl lelkileg is nagyon megterhelő az idős hozzátartozónál kialakult demencia feldolgozása, elfogadása.

Az időskorúak szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Szadai Szociális Alapszolgáltatási Központ a település egyik legfontosabb időseket támogató szakmai intézménye. Tevékenysége az étkeztetésre, a házi segítségnyújtásra, a nappali ellátásra (idősek klubjai) működtetésére épül. Az intézmény fókuszában az idős emberek állnak, az ő segítő támogatásuk, tapasztalt szakmai háttérrel. Az intézmény elkötelezetten látja el feladatait, egyre szélesebb körben vállal a Szadai idős embereket támogató szakmai szolgáltatásokat.

Az intézmény ennek keretében az egészségügyi intézményekkel és szervezetekkel is egyre szorosabb, mindennapi kapcsolatban áll. Az idősek védelme, áldozattá válásuk elkerülésére is külön program készült, amely gyakorlatias válaszokat ad az idősek számára, növelve biztonságérzetüket.

Az önkormányzat az időskorúak szociális problémájának kezelése, segítése érdekében a helyi ellátórendszerét folyamatosan az időskorúak szükségleteihez, igényeihez igazítja a pénzügyi ellátások és a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatások tekintetében egyaránt.

Idősek informatikai jártassága

Az országos statisztikák szerint a 60 év feletti korosztály nagy lemaradásban van a számítógép és internet használat terén. Szadán az idősek informatikai jártasságáról nem készült felmérés, így nem rendelkezünk pontos adatokkal arról, hogy az idősebb korosztály mennyire képes kihasználni ezeket a lehetőségeket. Az idősebb korosztály körében az elmúlt évek során nem csak a mindennapi tájékozódás területén merült fel az igény az informatikai jártasság megszerzésére, de a családon belüli kapcsolattartáshoz is nagyon sok esetben szükségessé vált. Az országos tendenciához hasonlóan Szadáról is több fiatal ment az ország más területére vagy külföldre dolgozni, az idős szülőket hátrahagyva.

Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhetők. A honlapon működik e-ügyintézés is, amelynek keretében elérhetők és letölthetők az ügyintézéshez szükséges dokumentumok.

Az önkormányzati fenntartású nappali ellátását biztosító intézményben, az ellátottak részére biztosított az internet elérés, amely lehetőséget nyújt a korosztálytól független, széleskörű információk megismeréséhez és kicseréléséhez. Segítséget kaphatnak továbbá az idősek részére nyújtott különböző ellátások, szolgáltatásokhoz való hozzáférési, elérhetőségi lehetőségek megismeréséhez.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A Székely Bertalan Művelődési Ház és Könyvtár otthont ad a Nyugdíjas Klubnak, mely jelenleg 54 fővel működik. A Teleházban időskorúak számítógépes tudásának bővítésére és internetkezelésre van lehetőség. Varróka Hímzőkör, Kosárfonó tanfolyam működik, ahol a generációk közti távolság mérséklődik, hiszen minden korosztály részt vehet.

A Szadai Szociális Alapszolgáltató Központ intézményében az időseknek minden hétköznap 8-16 óráig van lehetőség a napközbeni tartózkodásra, hol beszélgetések közös programok is szerveződnek.

Társas kapcsolatok, barátságok ápolhatók, alkalmanként szabadidős programokat, egészség megőrző és egészséges életmódra nevelő előadásokat, szűrővizsgálatokat szerveznek. Amennyiben igény van rá segítik az orvoshoz jutást, bevásárlást és a higiénés szükségletek kielégítését

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
mozgás szegény életmódból kialakuló egészségromlás	idősek részére szervezett csoportos sporttevékenység szervezése, biztosítása
lemaradás az internet használata terén	az internet jártasság megszerzésének támogatása
az idősek között magas az egyedül élők száma	közösségi programok szervezése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékossgal élő emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel csak jelentős nehézségek árán, vagy egyáltalán nem képesek élni. Az Országgyűlés a fogyatékossgal élő emberek hátrányainak enyhítésére, esélyegyenlőségük megalapozása, illetve a társadalom szemléletmódjának alakítása érdekében elfogadta a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvényt.

A törvény célja a fogyatékos személyek jogainak, a jogok érvényesítési eszközeinek meghatározása, továbbá a fogyatékos személyek számára nyújtandó komplex rehabilitáció szabályozása, és mindezek eredményeként a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének, önálló életvitelének és a társadalmi életben való aktív részvételének biztosítása.

A törvény deklarálja, hogy a tervezési, döntési folyamatok során kiemelten kell kezelni a fogyatékos személyek sajátos szükségleteit, a fogyatékos személyeket érintő döntések során tekintettel kell lenni arra, hogy a fogyatékos személyek a társadalom és a helyi közösség egyenrangú tagjai, ezért meg kell teremteni azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik számukra a társadalmi életben való részvételt.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékossgal élő személyek számára vonatkozóan helyi adat nem áll rendelkezésre. Legutóbb a 2011. évi népszámláláskor került sor vonatkozásukban adatgyűjtésre, önkéntes adatszolgáltatás keretében. E szerint Magyarországon 490 ezer fő volt a fogyatékossgal élők száma, mely jelentősen alacsonyabb, mint a 2001. évi adat, ami annak köszönhető, hogy a népszámlálásnál megjelent a tartósan beteg kategória is. A helyzet azonban ennél árnyaltabb, mivel fogyatékossgal élő

embernek a magyar jogi szabályozás szerint csak az autista, az értelmi sérült, a mozgáskorlátozott, a siket és nagyothalló, a pszicho-szociális károsodással élő, a ritka betegséggel élő, valamint a vak és gyengén látó személy minősül. Részben összefüggő, de mégis elkülönülő kategóriának tekintendő a megváltozott munkaképességű, illetve a fogyatékossgal élő személyek kategóriája. A fogyatékossgal élő személyek valamennyien megváltozott munkaképességű emberek, de nem valamennyi megváltozott munkaképességű ember tekinthető jogi szempontból fogyatékossgal élő embernek. Mindezekre tekintettel, amikor a megváltozott munkaképességű emberek élethelyzetét vizsgáljuk képzettség, foglalkoztatottság, vagy egyéb szempontból, akkor ki kell térni arra, hogy a megváltozott munkaképességű kategórián belül, szinte minden szempontból a leghátrányosabb helyzetben, a fogyatékossgal élő emberek vannak.

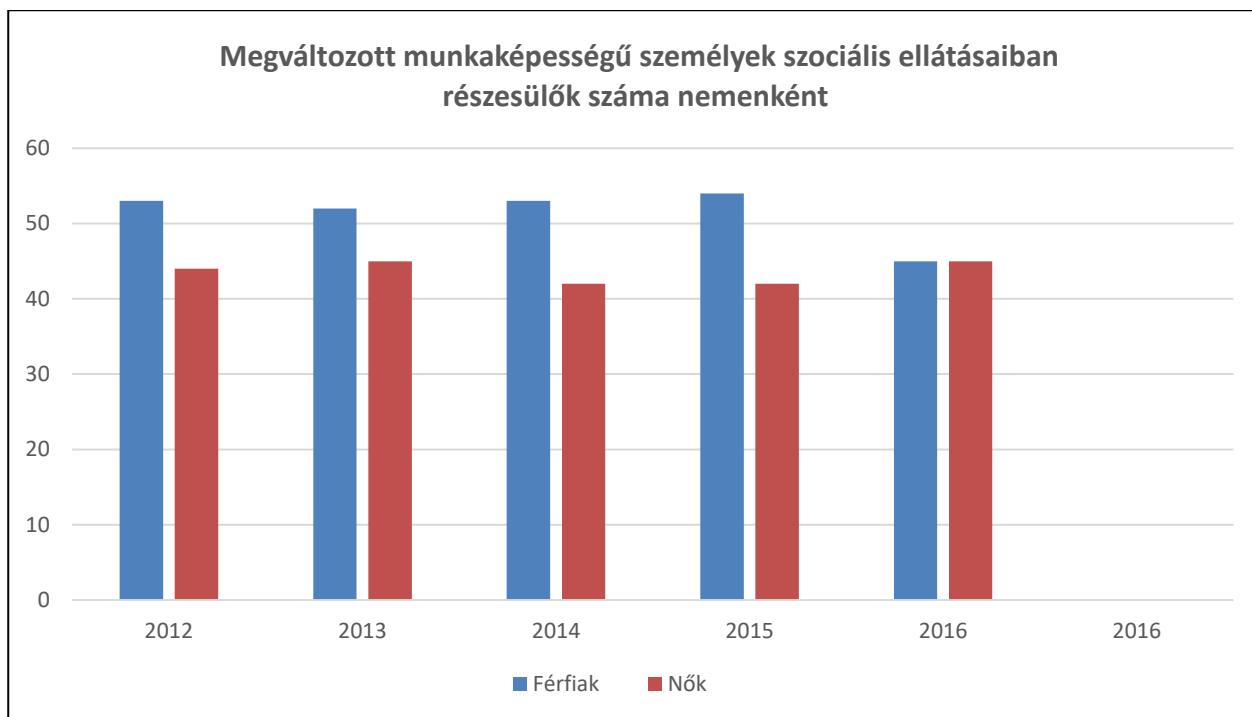
A fogyatékos személyek demográfiai összetételére jellemző, hogy közöttük jelentősebb számban vannak időskorúak, mivel a fogyatékos személyek nagy része nem születésétől fogva sérült, hanem életkora előrehaladtával betegség vagy baleset következtében vált azzá. A fogyatékos személyek között a 60 évnél idősebbek aránya 52 %.

A 2011. évi népszámlálás kategóriái szerint megállapítható, hogy a fogyatékos személyek közül legnagyobb arányt a testi fogyatékosok és a mozgássérültek képviselik együttesen (47%), míg az értelmi fogyatékosok aránya megközelítőleg 9 %, a vakok és gyengénlátók aránya 17 %. Hallás-, beszédzavar-fogyatékossgal kb. 21%-uk szenved. Az egyéb fogyatékossgal szenvedők aránya 6 %.

Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők	Összesen
2012	53	44	97
2013	52	45	97
2014	53	42	95
2015	54	42	96
2016	45	45	90

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fogyatékos személyek képzettsége

A rendelkezésre álló népszámlálás adatai szerint a fogyatékos személyek 13,2%-a valamilyen speciális általános iskolában végezte tanulmányait. Az általános iskolánál magasabb fokú végzettséggel legnagyobb számban a mozgássérültek rendelkeznek, kisebb arányban a vakok és a hallássérültek, az értelmi fogyatékos tanulók pedig ebből szinte teljesen kirekesztődnek. A fogyatékos személyek iskolai végzettsége összességében alacsonyabb, mint a népesség egészéé. A népszámlálás adatai szerint a fogyatékos személyek 20%-a nem fejezte be az általános iskolát, s befejezett alpfokú iskolázottsággal 36 %-uk rendelkezett. Ez a nem fogyatékos személyek iskolai végzettségének arányától messze elmarad. Szakképesítéssel, illetve érettségivel 36%-uk rendelkezik, míg egyetemi, főiskolai végzettsége a fogyatékos személyek 8 %-ának van.

A fogyatékos személyek foglalkoztatottsági adatai

A foglalkoztatottak egy része munkaképességük megváltozása előtt a nyílt munkaerőpiacon, azt követően bértámogatásos foglalkoztatásban dolgozott, jelentős számban vannak azonban olyan személyek, akiknek ez a foglalkoztatási forma az első szervezett munkalehetősége. A foglalkoztathatósági jellemzőikből adódóan elsőként, a fogyatékos emberek kerültek ki a nyílt munkaerő - piacról, mivel munkateljesítményük jelentősen elmaradt a nyílt munkaerőpiacon és a bértámogatásos foglalkoztatásban elvárt teljesítmény követelményeitől egyaránt.

A foglalkoztatottak másik része a speciális iskolák elvégzése után egyáltalán nem tudott elhelyezkedni. Az így munkanélkülivé vált fogyatékos emberek kerültek szociális foglalkoztatásba. A fogyatékossgal élő emberek még a kevés számú akkreditált foglalkoztatóknál sem tudnak elhelyezkedni, a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedésük szinte lehetetlen.

A fenti tényekhez hozzáadódik, hogy a fogyatékossgal élő foglalkoztatottak egy része:
nem rendelkezik a nyílt munkaerő – piacon elvárt képesítéssel, szaktudással,
mentális, vagy fizikai képessége alacsonyabb szintű, mint a nyílt munkaerő – piac által elvárt teljesítő képesség,
munkateljesítménye jelentősen elmarad a nyílt munkaerő – piacon elvárt normáktól.

A célcsoport foglalkoztathatósági dimenziói:

nem jelennek meg a helyi munkaügyi kirendeltségeken, ahol az átképzéseket biztosítanak számukra, mivel a rendelkezésre álló átképzési lehetőségek általában nem felelnek meg a speciális igényeiknek
nem jutnak el a segítő szolgáltatások igénybevételéhez (pl. életvezetés, rehabilitációs tanácsadás stb.),
munkavállalók többsége immobil, azaz fizikálisan is nehezen mozdul el lakóhelyéről.

A megváltozott munkaképességű, ezen belül is a fogyatékossgal élő munkavállalók munkateljesítménye általában nem éri el az ép munkavállalók teljesítményi szintjét, munkavégzésük általában csak rehabilitációs körülmények biztosítása mellett, támogatott formában történhet. Egészségkárosodásuk miatt hosszabb munkaközi szüneteket kell beiktatni, teljesítménybérben történő foglalkoztatottságuk korlátokba ütközik. Jelentős részük gerinc, vázizomzat betegségek, belső szervi betegségek, daganatos betegségek, keringési betegségek, mozgáskorlátozottság, látássérülés, hallássérülés, valamint egyéb, a teljesítőképessegre hatást gyakorló sérülések miatt a tartós ülésel járó munkákat csak hosszabb munkaközi szünetekkel képes további egészségkárosodás veszélye nélkül elvégezni. Az átlagosnál gyakoribb esetükben a táppénzes állomány miatti munkaidő és teljesítmény kiesés is. Mindezekre tekintettel, valamennyi munkafajtában számolni kell egy jelentős munkaidő és teljesítmény kieséssel. A nyílt munkaerő-piaci teljesítményekkel nem hasonlítható össze az általuk nyújtott munkateljesítmény, annál is inkább, mivel jelentős alulképzettségük miatt, csak kiegészítő jellegű, kézzel végezhető, alacsony intenzitású munkákat tudnak végezni.

A fogyatékossgal élő személyek egészségi állapotából adódó hátrányok és többletkiadások leküzdéséhez, többféle támogatás vehető igénybe.

Magasabb összegű családi pótlék

A tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos kiskorú, illetőleg a tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos nagykorú személy részére állapítható meg a magasabb összegű családi pótlék, melynek összege:

- A tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő család esetén 23.300,-forint.
- Tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő egyedülálló esetén a tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek után 25.900,- forint,
- A saját jogon nevelési ellátásra jogosult tartósan beteg illetőleg súlyosan fogyatékos személy 20.300,- forint.

Fogyatékosági támogatás

A fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Fogyatékosági támogatásra az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos személy jogosult, aki látási fogyatékos, hallási fogyatékos, értelmi fogyatékos, autista, mozgásszervi fogyatékos, vagy halmozottan fogyatékos és állapota tartósan vagy véglegesen fennáll, továbbá önálló életvitelre nem képes vagy mások állandó segítségére szorul, állapota kromoszóma-rendellenesség miatt súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető, és állapota tartósan vagy véglegesen fennáll, továbbá önálló életvitelre nem képes vagy mások állandó segítségére szorul.

A támogatás havi összege 2013. május 31-ig az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegéhez igazodott, 2013. június 1-jétől a jogszabály fix összegben határozza meg.

A támogatás havi összege 2017. január 1-jétől 20.982,- Ft, ha az igénylő hallási fogyatékos, látási, értelmi, vagy mozgásszervi fogyatékos, illetve autista és a szakértői bizottság szakvéleménye szerint az igénylő önkiszolgálási képessége nem hiányzik.

A támogatás havi összege 2017. január 1-jétől 25.825,- Ft, ha az igénylő halmozottan fogyatékos, látási, értelmi, vagy mozgásszervi fogyatékos, illetve autista és a szakértői bizottság szakvéleménye szerint az igénylő önkiszolgálási képessége hiányzik.

Vakok személyi járadéka

2001. június 30-ig a 18. életévét betöltött erősen látáscsökkenést vagy vak személy részére a vakok személyi járadékát állapították meg. 2001. július 1-jétől új jogosult részére a vakok személyi járadékát nem lehet megállapítani.

Rokkantsági járadék

Rokkantsági járadékra az jogosult, aki a 25. életéve betöltése előtt legalább 70 %-os mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban vagy megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül.

A rokkantsági járadékot a jogosultsági feltételek megléte esetén legkorábban annak a hónapnak az első napjától lehet megállapítani, amelyben az igénylő a 18. életévét betöltötte. A rokkantsági járadék nem minősül nyugellátásnak, megállapításának nem feltétele, hogy az igénylő rendelkezzen szolgálati idővel. 2018-ban a rokkantsági járadék összege 36.365 Ft.

Rokkantsági ellátás

Feltétele a biztosításban töltött meghatározott idő.

Rokkantsági ellátásra jogosult:

- 1) akinek egészségi állapota 51–60% között van (B2 kategória), és sem a foglalkozási rehabilitációja, sem a rehabilitálhatóság szociális szempontú vizsgálata alapján a rehabilitációja nem javasolt, továbbá akinek a foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható ugyan, vagy aki tartós foglalkozási rehabilitációt igényel, viszont a kérelem benyújtása (vagy a felülvizsgálat) időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg,
- 2) akinek egészségi állapota 31-50 % közötti (C2 kategória) és foglalkozási rehabilitációja nem javasolt, továbbá aki tartós foglalkozási rehabilitációt igényel, viszont a kérelem benyújtásának időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg,
- 3) aki kizárólag folyamatos támogatással foglalkoztatható és egészségi állapota 1-30 % közötti (D kategória),
- 4) akinek egészségkárosodása jelentős és önellátásra nem vagy csak segítséggel képes, és egészségi állapota 1-30 % közötti (E kategória).

Összege a jogosult havi átlagjövedelmétől és a komplex minősítés során megállapított kategóriájától, valamint a foglalkoztatási és szociális rehabilitálhatóságától függ. A 2017. december 31-ét követő kezdő időponttól megállapított rokkantsági vagy rehabilitációs ellátásra való jogosultság esetén az alapösszeg mértéke 98.890 Ft.

A már megállapított ellátásokat a kötelező nyugdíjemelés mértékével évente emelni kell.

Közgyógyellátás:

A szociális törvény alapján közgyógyellátás több jogcímen állapítható meg:

- alanyi,
- normatív,
- méltányossági

Az alanyi és normatív jogcímen járó közgyógyellátásra való jogosultságot a járási hivatalok állapítják meg.

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező személy térítésmentesen jogosult

- a) a társadalombiztosítási támogatásba befogadott járóbeteg ellátás keretében rendelhető gyógyszerekre gyógyszerkerete erejéig
- b) egyes, külön jogszabályban meghatározott gyógyászati segédeszközökre
- c) orvosi rehabilitáció céljából igénybe vehető gyógyászati ellátásokra. Gyógyszerkeret egyéni gyógyszerkeretből, és eseti keretből tevődik össze.

A méltányossági alapon történő közgyógyellátás megállapítására a helyi önkormányzat döntése alapján van lehetőség és annak feltételeit helyi rendeletében szabályozza. Szadán a méltányossági alapon nyújtott közgyógyellátás helyett az önkormányzat rendkívüli települési támogatás keretében eseti gyógyszertámogatásban részesíti az arra rászorulókat.

Súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményei:

A személygépkocsi szerzési támogatás (a továbbiakban: szerzési támogatás)

- a) súlyos mozgáskorlátozott, illetve egyéb fogyatékossgal élő személy esetén a közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló rendelet értelmében új járműnek minősülő személygépkocsi, vagy
- b) súlyos mozgáskorlátozott, illetve egyéb fogyatékossgal élő személy esetén újnak nem minősülő, de legfeljebb öt éve forgalomba helyezett személygépkocsi, vagy

c) súlyos mozgáskorlátozott személy esetén segédmotoros kerékpárnak minősülő, három- vagy négykerekű jármű, kivéve a quad, vagy

d) súlyos mozgáskorlátozott személy esetén járműnek nem minősülő, sík úton önerejéből 10 km/óra sebességnél gyorsabban haladni nem képes gépi meghajtású kerekesszék

szerzésére felhasználható, a vételár megtérítéséhez nyújtott hozzájárulás.

A szerzési támogatás mértéke:

az a) pont szerinti esetben 1.000.000 forint,

a b)–d) pont szerinti esetekben a vételár 60%-a, de legfeljebb 600 000 forint.

A szerzési támogatással vásárolt személygépkocsi kizárólag a súlyos mozgáskorlátozott, illetve az egyéb fogyatékossgal élő személy érdekében használható.

Személygépkocsi átalakítási támogatás

A személygépkocsi átalakítási támogatás (a továbbiakban: átalakítási támogatás) a súlyos mozgáskorlátozott személy vagy a szállítást végző személy tulajdonában álló személygépkocsinak

a) a vezetés feltételeként külön jogszabály alapján előírt automata sebességváltóval, vagy más segédberendezéssel történő felszereléséhez, átalakításához, vagy

b) a súlyos mozgáskorlátozott személy szállítását lehetővé tevő átalakításához, vagy a biztonságos szállítását szolgáló eszközzel való ellátásához nyújtott hozzájárulás. Az átalakítási támogatás mértéke az átalakítás költsége, de legfeljebb 90 000 forint.

Parkolási Igazolvány

Parkolási igazolvány a mozgáskorlátozott személyt vagy az őt szállító jármű vezetőjét jogosítja fel különböző kedvezmények igénybevételére. 2013. augusztus 1-jétől a jogszabályban meghatározott mozgásában korlátozott személyen kívül igazolványra a bizonyos - működési engedéllyel rendelkező - intézmények is jogosultak. Parkolási igazolványra jogosult az a személy:

- aki a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 2. § a) pont ac) alpontja értelmében

közlekedőképességében súlyosan akadályozott,

- aki a súlyos fogyatékoság minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól szóló 141/2000. (VIII. 9.) Korm. rendelet 1. §-ának (1) bekezdésének értelmében látási fogyatékosnak; (3) bekezdésének értelmében értelmi, fogyatékosnak; (4) bekezdésének értelmében autistának; illetve (5) bekezdésének értelmében mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
- akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló 1032/1971. (VII. 14.) Korm. határozat végrehajtásáról szóló 6/1971. (XI. 30.) EüM rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek,
- aki a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékoságokról szóló 5/2003. (II. 19.) ESZCSM rendelet 1. számú melléklete szerint vaknak vagy gyengénlátónak (K.1.), mozgásszervi fogyatékosnak (L), értelmi fogyatékosnak (M) vagy autistának (N.1.) minősül.

Személyi jövedelemadó kedvezmény:

Az adókedvezményre jogosult a súlyosan fogyatékos személy. Az adókedvezmény az adóév első napján érvényes havi minimálbér 5 százalékának megfelelő összeg, jelenleg havonta 6.900.-Ft (személyi kedvezmény).

Gépjárműadó fizetése alóli mentesség:

2017. január 1-jétől a gépjárműadó mentesség szabálya változott. Mentés a gépjárműadó alól a súlyos mozgáskorlátozott vagy egyéb fogyatékosággal élő adóalany, valamint a súlyos mozgáskorlátozott vagy egyéb fogyatékosággal élő személyt rendszeresen szállító, vele közös háztartásban élő közeli hozzátartozó adóalany (a továbbiakban együtt: mentességre jogosult adóalany) egy darab – 100 kW teljesítményt meg nem haladó, nem a külön jogszabály szerinti személytaxi-szolgáltatásra és személygépkocsi személyszállító szolgáltatásra használt – személygépkocsija után legfeljebb 13 000 forint/adóév erejéig. Ha a mentességre jogosult adóalany adóalanyisége és adókötelezettsége az adóévben több személygépkocsi után is fenn áll, akkor a mentesség kizárólag egy, a legkisebb teljesítményű személygépkocsi után jár.

Utazási költségtérítés sajátos nevelési igényű gyermek és kísérője részére:

A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló törvény szerint a sajátos nevelési igényű gyermek korai fejlesztését és gondozását, fejlesztő felkészítését nyújtó intézmény igénybevételével kapcsolatban felmerült utazási költségekhez támogatás jár.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre.

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programokhoz történő fizikai akadálymentesített helyszínen érhetőek el.

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Az akadálymentes intézmények száma, minden területen a jogszabályi előírásnak megfelel. Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról

Kommunikáció

A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. Az információs társadalom nyújtotta lehetőségek erősítik az esélyegyenlőséget a fogyatékos személyek számára. A fogyatékos személyt az információs esélyegyenlőség megilleti az információs társadalmi szolgáltatások igénybevételekor.

Az akadálymentesítés a fogyatékosokkal élők számára olyan feltételek biztosítását jelenti, mely kiküszöböli azokat a hátrányokat, melyeket fogyatékoságuk miatt szenvednek el. Fontos tudni azonban, hogy más-más segítséget igényel egy mozgásában korlátozott, egy hallássérült, egy gyengénlátó vagy akár értelmi fogyatékos embertársunk. Hasznukra lehetünk különféle eszközökkel, tudatos környezetformálással, és személyes segítségünkkel egyaránt.

Fizikai akadálymentesítés:

Ez a fogalom magában foglalja az akadálymentesség klasszikus értelmét, azaz az épített környezet konform kialakítását, vagyis azt, hogy bárki fizikai akadályok nélkül legyen képes a közlekedésre, az egyes közszolgáltatások elérésére, és azok teljeskörű használatára. Mindez elsősorban az épített környezet megfelelő adaptációjában nyilvánul meg.

Infokommunikációs akadálymentesítés

Az infokommunikáció fogalma az informatika (számítástechnika) és távközlés (kommunikáció) összetartozását és összevonását fejezi ki.

Azonban a technika fejlődésével egyre mélyebb szakadék keletkezik a többségi társadalom tagjai és a fogyatékos emberek között a különböző infokommunikációs eszközök (rádió, tv, elektronikus sajtó, honlapok stb.) használatában.

Az Európai Unióban és hazánkban is törvény szabályozza az információhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. Ezért, mint felelősséget érző embereknek arra kell törekednünk, hogy a különféle termékek, szolgáltatások akadályok nélkül hozzáférhetővé váljanak bárki számára.

Az információs technológiák esetén ugyanúgy értelmezhető az akadálymentesség fogalma, mint bármely más technológia esetében. Az infokommunikációs akadálymentesítés témáján ma már alapvetően az informatikai és az internetes akadálymentesítést értjük. A vakbarát honlap tartalmak, (felolvasó funkció) mellett ide tartozik a többi infokommunikációs akadálymentesítés is: a jeltolmács

alkalmazása, alternatív és augmentatív kommunikációs eszközök igénybevétele a jól hallható vagy könnyen látható feliratozás, jelzés, a „könnyen érthető kommunikációs” módszer, és bármilyen más fogyatékos barát, és igényeikre válaszoló kommunikációs intézkedés. Az informatikai szoftverek, a honlapok fejlesztése esetében is biztosítani kell a kommunikációs akadálymentességet.

Morális akadálymentesítés:

A morális akadálymentesítés a társadalmat alkotó egyének gondolkodásában kezdődik el, azzal, hogy felismerik a rászoruló idős, fogyatékos, vagy beteg emberek segítségének, támogatásának, egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtésének szükségességét, és biztosítják annak létrejöttét, megvalósítását.

A morális akadálymentesség legfőbb gátjai: egyfajta gondolkodásbeli renyhesség, a közömbösség, és az empátia hiánya.

Komplex akadálymentesítés:

Teljeskörű vagy komplex akadálymentesítésről kétféle szempontból beszélhetünk. Az akadálymentesség "komplexitását", teljeskörűségét egyrészt értelmezhetjük valamennyi használói (azaz fogyatékosági) csoport kontextusában, másrészt az adott épületben (épített környezetben) található valamennyi funkció, szolgáltatás tekintetében is.

Szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés

A fogyatékos személy számára a törvényben meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére.

A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés Szadán: A fogyatékos személyek egészségügyi alapellátásokhoz való hozzáférése részben megvalósult. A háziorvosi és védőnői rendelők akadálymentesen megközelíthető és akadálymentes mosdó is kialakított. A teljes körű infokommunikációs akadálymentesítés azonban még nem megoldott.

A kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés

Közművelődési és művészeti színtereink 80%- a akadálymentesen látogatható.

A Mozgáskorlátozottak Pest Megyei Egyesülete nagyrészt vállal a fogyatékos emberek sport és szabadidős tevékenységének szervezésében és ehhez szükséges feltételek biztosításában is. Szabadidős versenyeket, bemutatókat szervez asztalitenisz, sakk.

Közlekedés

A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében

akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A fogyatékos emberek általában kevésbé kvalifikáltak, mint a nem fogyatékosok, magasabb közöttük a szakképzetlenek aránya is.	Kiemelt fontosságú így a foglalkoztatási rehabilitáció területén a képzés, átképzés. Elő kell segíteni a fogyatékkal élők napközbeni ellátását végző intézmények létrehozását.
Az egészségügyi prevenciós szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljutásuk (eljuttatásuk) terén.	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon
Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőknek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékosot ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önszervező csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatják a közösséget. Lehetőségek: közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás, képzések szervezése (db), olyan támogatások bevezetése, amely az internethez való hozzáférést segíti.
Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program. A tájékozódást segíthetik a feliratok, formák, szimbólumok, fények, színek, burkolatok, hangok érzékelhetővé tétele.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Településünkön a jogszabályok által előírt kötelezően ellátandó szolgáltatásokon és intézményeken túl szerepet kapnak a civil és egyházi szervezetek, csoportok lakosokat érintő tevékenységei. A lakosok kétharmada a három történelmi egyházközösséghez tartozik. A térségi katolikus, a református egyház és a baptista egyházközösség számos alkalmat biztosít hitük gyakorlásához az egészen kicsiny gyermekektől az idős korosztályig. Hetente több lehetőség nyílik hitünk gyakorlásához, lelki gyakorlatok megéléséhez, közösségi kapcsolatok alakításához.

Az Önkormányzat lehetőségétől függően évről évre anyagi támogatást nyújt a templom épületek felújításához, építéséhez, infrastrukturális fejlesztéséhez.

A templomok részben akadálymentesítettek, esélyt adva ezzel a mozgásukban korlátozott hívők bejutásának. Internetes megjelenésük fejlesztése folyamatban van, alkalmazkodva a kor kihívásához és ezzel még nyitottabbak lesznek az őket keresők felé.

A közösségek tagjai települési rendezvényeken, közösségi programokon, szervezőként vagy lebonyolítóként is részt vesznek. Önkénteseik számos lakosokat érintő szolgálatot teljesítenek, mely lelki gyakorlatokon keresztül a beteglátogató csoporton át a táborokig minden korosztály részére nyújt programot.

Az év szinte minden napján lehetőség nyílik kulturális vagy sport rendezvényen, egészségügyi szűrőnapon, vagy a gyermekek részére szervezett programokon részt venni. A paletta széles, az elmúlt években egyre többen élnek ezekkel a lehetőséggel.

Az ingyenes programok, mint pl. falunapok, nagy sikernek örvendnek, az Önkormányzat pénzügyi lehetőségétől függ azok programja, színvonala.

Közösségi élet színterei:

Egyházi programok (a Református Egyház szervezésében)

- istentiszteletek
- kirándulások,
- gyermekeknek szóló programok
- önkéntes csoportok

Kulturális programok (Művelődési Ház, Iskola, Óvoda, Egyház, Önkormányzat szervezésében)

- kiállítások, színházi esték, felolvasások, író-olvasó találkozók, könyvismertető
- táborok, kézműves foglalkozások, ünnepekre való készülődés, gyermeknapok, falunap, majális, fesztiválok, nyugdíjas találkozók, kirándulások, önvédelmi sportok, testépítés, aerobic,
- gyermek és idős Ki-Mit-Tud versenyek
- jótékonyági rendezvények
- komoly és könnyű zenei koncertek

Sport rendezvények (Sport Egyesület, Iskola, szervezésében)

- labdarúgás,
- sport rendezvények, mérkőzések
- ping-pong versenyek,
- tömegsport, családi sport napok

Prevenációs programok (Védőnői Szolgálat, Művelődési Ház szervezésében)

- szűrőnapok, egészségnapok, felvilágosító előadások

Közösségi együttélés jellemzői:

Jellemző, hogy a generációk közötti kapcsolat gyér, nincsenek közös programok, rendezvények, így a fiatalok nem látnak az idősebb, tapasztaltabb korosztálytól sem etikai, sem morális, sem gyakorlati és legfőképp érzelmi követendő példát.

Büszkén mondható, hogy Szadán egyre több olyan lakos él, akik adományozók, odafigyelnek embertársaikra, önkéntes munkájukkal segítik, támogatják a rászorulókat, részt vesznek a település szépítésében, fejlesztésében, részt vállalnak az önkormányzat döntés előkészítő és döntést hozó munkájában, szabadidejüket áldozzák embertársaik részére szervezendő programok előkészítésében és lebonyolításában.

Közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés jellemzői

Az intézmények jól megközelíthető helyen, többségében akadálymentesen vagy részben akadálymentesen közelíthetők meg. A lakosokat ellátó intézményi és szolgáltatói hálózat a település központjában található, mely megkönnyíti a gyors és hatékony ügyintézését.

A helyközi, távolsági buszok lehetőséget biztosítanak az Újpest központi üzletek felkeresésére, azonban az utazási költségek olykor meghaladják a beszerzendő áru értékét.

A közösségi közlekedés a Budapest-Galgamácsa vonalon, mint helyközi közlekedéssel és helyi közlekedéssel oldható meg. A buszok menetrendje nem igazodik a vonatok indulási vagy érkezési idejéhez, megnehezítve ezzel az ingázó dolgozók és a diákok életét. A Budapestre tartó buszok zsúfoltak, a Gödöllőre tartó buszok járata pedig ritka. A szakellátást biztosító Misszió Egészségügyi Központ megközelítése annak ellenére, hogy a szomszédos településen működik nehézkes.

A lakosok információhoz való jutása a helyi újságon a 2111, az intézmények és szervezetek honlapján, a Facebook-on, levelező listákon és szórólapokon, plakátokon keresztül valósul meg. Kistérségi és az agglomerációban szervezett programokról, eseményekről több ingyenes lapból tájékozódhat az érdeklődő. Az Internet már rengeteg családnál jelen van, ha valaki azonban nem rendelkezik elérhetőséggel, a Művelődési Házban hozzáférhet.

Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Önkormányzatunk kötelező és önként vállalt feladatainak ellátása során számít és épít is a civil szervezetek közreműködésére. A közfeladat ellátás civil szervezetekkel való együttműködés útján történő megvalósulását erősíti, hogy néhány jelentős, az önkormányzatok feladatait meghatározó törvény kifejezetten ajánlja a szerződéses feladatellátást.

Jelenleg Önkormányzatunk az alábbi területeken vonja be partnerként feladatainak ellátásába a város civil szervezeteit:

Szociális területen a helyi önkormányzatokról szóló, többször módosított 1990. évi LXV. törvénynek és a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló, többször módosított 1993. évi III. törvénynek megfelelően a települési önkormányzatok által kötelezően ellátandó szociális és gyermekjóléti feladatok ellátására civil szervezetekkel kötött feladat-ellátási szerződések és egyéb együttműködési megállapodások keretében.

Szadán a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az Önkormányzat költségvetési rendeletében meghatározottak szerint támogatja a szervezeteket, azok rendezvényeit.

Jelentős civil szervezetek:

Életfa a gyermekekért Alapítvány, Tábor Alapítvány. Szadai Sport Egyesület, Polgárőr Egyesület, Baba- Mama Klub, Szadai Kiskert Tulajdonosok Szólészeti és Borászati Egyesülete, Szadai Meseház Kulturális Alapítvány, Örömteli Életért Közhasznú Alapítvány, Székely Bertalan Óvoda Közhasznú Kulturális Alapítvány

Az önkormányzati döntések előkészítésébe bevonjuk a szervezeteket. A civil szervezetek függetlenségét elismerjük és tiszteletben tartjuk. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken aktívan vesznek részt a szervezetek.

Gödöllő és Térsége Látássérültjeinek Egyesülete, Vakok és Gyengén látók Hermina Egyesülete, Gödöllő és Térségi Mozgáskorlátozottak Egyesülete a fogyatékkal élőknek nyújtanak segítséget. Tevékenységükkel beintegrálják a különböző célcsoportokat a hétköznapi életbe, segítik mindennapjaikban.

A közfeladatok ellátásában 10 szervezet vesz részt:

- az oktatás-nevelés terén a közfeladatot ellátó szervezetek száma (Óvoda, Iskola) 2;
- az örökségvédelem, kulturális hagyományok ápolása, kultúra közvetítése terén tevékenykedő szervezetek száma (Művelődési Ház, Tájház, Múzeum-Székely Kert): 3;
- a célcsoportok életfeltételeinek jobbítása érdekében humán, mentálhigiénés, szociális jellegű szolgáltatásokat nyújtó szervezetek száma (Szociális Alapszolgáltatási Kp): 1;
- közétkeztetésben szervezetek száma: 1;
- egészségügyi szolgáltatásokban szervezetek száma (védőnői szolg, háziorvosi szolg.): 3.

A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi a hátrányos helyzetű gyermekek oktatásának, tehetségfejlesztésének, rehabilitációjának támogatásától kezdve az időkorúak kulturálódásáig, a hagyományörzésen át a lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig az alapvető közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális szolgáltatások, kultúra, művelődés, közrend, közbiztonság) ágazataiban lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások körét.

Helyben működő egyházak: Római Katolikus Egyház, Református Egyház, Baptista Gyülekezet.

Az Önkormányzat minden évben költségvetési keretéből támogatja anyagi segítséggel a civil szervezetek és egyházak működését.

Önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Szadai a Gödöllői Kistérségbe tartozik, a Kistérségben lévő települések társulási formában közösen tartottak fenn az elmúlt években Hulladék lerakót, Pedagógiai Szakszolgálatot, Korai Fejlesztő Központot, Nevelési Tanácsadót. Közösen járultak hozzá a szakellátást végző Misszió Egészségügyi Központ fenntartásához. A törvényi változásai, több közösen fenntartott intézményt állami vagy önkormányzati fenntartás felé sodortak, mely az eddig jól működő térségi együttműködés gyakorlatát bizonytalanná teszi.

Problémák a helyi partnerségi kapcsolatok, közösségi színterek, szolgáltatások és elérhetőségeik terén

- A helyi és helyközi buszjáratok nem mindig igazodik a lakosság igényeihez

- A település peremén nehézkes a napi bevásárlást lebonyolítani az ott lakóknak
- Vannak olyan intézmények, közösségek által használt épületek ahol még nem teljes az akadálymentesítés

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyzetelemzés elkészítése és az intézkedési terv megalkotása során - az adatgyűjtéshez és a problémák feltárásához - személyes konzultáció illetve írásos anyag eszközeivel több civil szervezet, hivatal, intézmény nyújtott segítséget számunkra. Módszere az online kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd program tervezet véleményezésére koncentrált. A tervezet az Önkormányzat teljes körűen akadálymentesített honlapján, www.szada.hu közzétételre kerül, így állampolgárok is véleményt mondhattak. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A helyi esélyegyenlőségi tervben érintett célcsoportok javaslataikkal fordulhatnak érdekképviselői szerveikhez is, akik azokat továbbítják a HEP Fórum munkacsoportjai felé.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Rossz egészségi állapot.	Egészséggel kapcsolatos helyes információk átadása, kihelyezett szűrővizsgálatok szervezése. Egészségmegőrző programok lebonyolítása.
	Alacsony képzettségi szint, munkanélküliség, információhiány.	A munkaerő-piaci szereplők közötti információáramlás biztosítása, az érintettek kezdeményezéseinek összehangolása, a szinergiák megteremtése. A célcsoport tagjainak képzése.
	A lakossági adósságállomány újratermelődése.	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata.
Gyermekek	Jelzőrendszer erősítése.	Szakmaközi megbeszélés, esetkonferencia, esetmegbeszélés keretében a tagok aktivizálása, új tagok felkeresése
	Korai fejlesztő tevékenység biztosítása.	Korai fejlesztés megvalósítása, pályázati források feltérképezése
	Fejlesztő pedagógusi státuszok.	Humán erőforrás fejlesztése
	Függőségek okozta hátrányok kezelése.	Prevenációs programok szervezése
Nők	Nőket ért hátrányok a munkavállalás során.	Munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz, képzési, átképzési lehetőségekhez való hozzáférés javítása
	Családon belüli erőszak.	A problémára irányuló társadalmi szemlélet formálás segítése

	A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magasabb.	Célzott támogatások körének kialakítása
Idősek	mozgás szegény életmódból kialakuló egészségromlás	Idősek részére szervezett csoportos sporttevékenység szervezése, biztosítása
	Lemaradás az internet használata terén.	Az internet jártasság megszerzésének támogatása
	Az idősek között magas az egyedül élők száma.	Közösségi programok szervezése
Fogyatékkal élők	A fogyatékos emberek általában kevésbé kvalifikáltak, mint a nem fogyatékosok, magasabb közöttük a szakképzetlenség aránya is.	Kiemelt fontosságú így a foglalkoztatási rehabilitáció területén a képzés, átképzés. Elő kell segíteni a fogyatékkal élők napközbeni ellátását végző intézmények létrehozását.
	Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásokban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljutásuk (eljuttatásuk) terén.	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon
	Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőknek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékosot ápoló családtagoknak kapcsolatteremtésre, önszervező csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatják a közösséget. Lehetőségek: közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás, képzések szervezése (db), olyan támogatások bevezetése, amely az internethez való hozzáférést segíti.
	Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program. A tájékozódást segíthetik a feliratok, formák, szimbólumok, fények, színek, burkolatok, hangok érzékelhetővé tétele.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1. Egészségügyi, szociális, gyermekjóléti képzési szolgáltatások bővítése.	Háziorvos , Munkaügyi Központ
	2. Helyi foglalkoztatási eszközök alkalmazása.	Szadai Szociális Alapszolgáltatási Központ. Intézményvezetők Munkaügyi Központ Szociális Kerekasztal tagjai

	3. Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Szociális és pénzügyi szakemberek együttműködése.	Szadai Szociális Alapszolgáltatási Központ Szociális Kerekasztal tagjai Munkaügyi Központ
Gyermekek	1. Rendszeres szakmai találkozók	Jelzőrendszer tagjai Szadai Szociális Alapszolgáltatási Központ Polgármesteri Hivatal
	2. Új módszerek, eljárások.	Jelzőrendszer tagjai Szadai Szociális Alapszolgáltatási Központ Szociális Kerekasztal tagjai
	3. Feltöltöttségi, kihasználtsági mutatók vizsgálata.	Jelzőrendszer tagjai Polgármesteri Hivatal Szadai Szociális Alapszolgáltatási Központ
	4. Szülők tájékoztatása.	Közoktatási, közművelődési intézmények vezetői Szadai Szociális Alapszolgáltatási Központ
Idősek	1. Egészségügyi, sport szolgáltatások bővítése.	Idősekkel foglalkozó civilszervezetek Egészségügyi szolgáltatók Szadai Szociális Alapszolgáltatási Központ Köznevelési és közművelődési intézmények intézményvezetői
	2. Képzések szervezése, internet használat	Idősekkel foglalkozó civilszervezetek Szadai Szociális Alapszolgáltatási Központ Székely Bertalan Művelődési Ház és Könyvtár
	3. Generációs programok szervezése.	Idősekkel foglalkozó civilszervezetek Szadai Szociális Alapszolgáltatási Központ Székely Bertalan Művelődési Ház és Könyvtár
Nők	1. Ismeretterjesztés a nők körében.	Szadai Szociális Alapszolgáltatási Központ Szociális Bizottság Védőnői Szolgálat
	2. A nőket érintő erőszak, párkapcsolati erőszak elleni küzdelem.	Jelzőrendszer tagjai Polgármesteri Hivatal Szadai Szociális Alapszolgáltatási Központ
	3. Háztartási, gyermeknevelési, életvezetési ismeretek bővítése.	Szociális Kerekasztal tagjai Szadai Szociális Alapszolgáltatási Központ
Fogyatékkal élők	1. Helyi képzések, tájékoztatók szervezése szakemberek bevonásával.	Szadai Szociális Alapszolgáltatási Központ. Intézményvezetők Munkaügyi Központ Szociális Kerekasztal tagjai
	2. Az egészségügyi prevenciók szolgáltatások, szűrővizsgálatokon való részvétel segítése.	Védőnői szolgálat Háziorvosi szolgálat Szadai Szociális Alapszolgáltatási Központ
	3. Az elszigeteltség hatásainak enyhítése, problémáik feltárása, életminőségüket javító intézkedések bevezetése.	Szadai Szociális Alapszolgáltatási Központ Szociális Bizottság Védőnői szolgálat Háziorvosi szolgálat
	4. Akadályok megszüntetése.	Fogyatékkal élők egyesületei Szadai Szociális Alapszolgáltatási Központ

Jövőképünk

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők egymásba fonódó területi és társadalmi hátrányok következményeinek, a szegénység mélyülésének, újratermelődésének és területi terjedésének mérséklése, továbbá a mélyszegénységben élők integrációjának előmozdítása azzal az eszközrendszerrel, amelyet a szociális és közösségi munka, a lakosság aktív részvételén alapuló tervezés együtt nyújthat.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek esélyegyenlőségét, hogy intézkedéseink eredménye csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit

Folyamatosan odafigyelünk az idősek körében az aktív életvitel biztosítására, a generáció közti távolság csökkentésére, a rászorulókat mindennapjainak könnyítésére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén gazdasági és szociális szférában az egyenlő bánásmód érvényesítését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők életminőségének és munkaerő-piaci esélyeinek javítására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

I./1 A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Egészségügyi problémák fokozott jelenléte.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Egészséges életmód hiánya, korai gyermekvállalás
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Adatgyűjtés. Helyzetelemzés. Közép távon: Mélyszegénységben élők helyzetének ismerete. Hosszú távon: A célcsoport magasabb életkorának elérése, egészségügyi felvilágosítás. Adatfrissítés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés a célcsoporttal foglalkozó intézményeken keresztül. 2. Következtetések, javaslatok 3. Lehetőségek számbavétele 4. Tájékoztatás, kapcsolattartás
Résztevők és felelős	Háziorvos, Munkaügyi Központ
Partnerek	Szadai Szociális Alapszolgáltatási Központ, Polgármesteri Hivatal
Határidő(k) pontokba szedve	1 Rövid táv: 2019. 08. 30. 2. Közép táv: 2021. 01. 31. 3. Hosszú táv: 2023. 06. 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató és dokumentáltsága: Valós adatok megléte mélyszegénységben élők egészségi helyzetének alakulásáról. Fenntarthatósága: Adatfrissítés
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Tájékoztatás megtagadása, elutasító magatartás Csökkentésük eszközei: Kapcsolattartás, tájékoztatás, tanácsadás
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, pénzügyi

I./2 A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	A foglalkoztatási helyzet javítása, szakképzetlenek számának csökkentése.
------------------	---

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A munkanélküliek számára képzési lehetőség biztosítása, helyi munkahelyteremtés.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon. Kapcsolatfelvétel adatszolgáltató intézményekkel, adatgyűjtés. Közép távon: Valós kép a mélyszegénységben élők munkanélküliségi helyzetéről. Aktualizálások. Hosszú távon: Minél többen regisztrálják magukat, így segítve a munkába állásukat és járadékokra is jogosultakká válnak. Feketemunka visszaszorítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Kapcsolatfelvétel intézményekkel. 2. Adatgyűjtés, a célcsoport feltérképezése. 3. Aktualizálás, képzések indítása, csatlakozás a folyó képzésekhez.
Részvevők és felelős	Szadai Szociális Alapszolgáltatási Központ Intézményvezetők Munkaügyi Központ Szociális Kerekasztal tagjai
Partnerek	Szadai Szociális Alapszolgáltatási Központ Munkaügyi Központ
Határidő(k) pontokba szedve	1. Rövid táv: 3 hónap 2. Közép táv: 6 hónap 3. Hosszú táv: 2023. 06. 30
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Szakképzetlen regisztráltak száma. Fenntarthatóság: Kapcsolattartás, tájékoztatás, folyamatos adatfrissítés
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Nem közreműködők az adatszolgáltatásban, képzéseken történő folyamatos részvételben. Csökkentésük eszközei: Tájékoztatás. Célcsoport ösztönzése a tanfolyamon történő részvételre.
Szükséges erőforrások	Humán, technikai

I./3 A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Adósságrendezés, az eladósodás kiútjai, a megelőzés lehetőségei.
------------------	--

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Elszegényedés, a lakossági adósságállomány újratermelődése. Pályázati lehetőségek ismeretének hiánya. A megújuló energiaforrások felhasználásának lehetősége.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Fellelni azokat, akiket érint a probléma. Közép távon: Megoldási lehetőségek, szakemberek segítségével, beinduljon az adósságrendezés, a fenntarthatóság. Hosszú távon: Csökkenjen az eladósodottak száma a településen, csökkenjenek a rezsiköltségek.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Tájékozódás adatgyűjtés, helyzetfelmérés. 2. A lakosság tájékoztatása a lehetőségekről. 3. Foglalkoztatás érdekében kapcsolattartás Munkaügyi Központtal. 4. Programok szervezése, ahol szakemberek segítik és ismertetik a megoldási lehetőségeket.
Résztevők és felelős	Szadai Szociális Alapszolgáltatási Központ Szociális Kerekasztal tagjai Munkaügyi Központ
Partnerek	Polgármesteri Hivatal, Civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	1. Rövid táv: 1 év 2. Közép táv: 2 év 3. Hosszú táv: 2023. 06. 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató: Lakosságból az eladósodottak számának csökkenése (munkanélküliség miatt, hitelfelvétel miatt) Fenntarthatóság: Szakemberek bevonása, tájékoztatás, információáramlás.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Elzárkóznak a segítségtől az érintettek. Csökkentés eszközei: Tájékoztatás, információáramlás.
Szükséges erőforrások	Pénzügyi, humán, technikai

II/1. A gyermekek esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Jelzőrendszer működésének támogatása.
------------------	---------------------------------------

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szociális jelzőrendszer működik a településen, de lehetne tökéletesíteni, hatékonyabbá tenni.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Jelzőrendszer tagjainak bővítése.: Információáramlás. Közép távon: Jelző rendszer maximálisan működjön. Hosszú távon: A rászorulókat támogatása, segítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Tájékoztatás a jelzőrendszer tagjainak. 2. Információáramlás könnyítésére egyeztetések. 3. Esetleg bevonni más szervezeteket is a rendszerbe.
Résztevők és felelős	Jelzőrendszer tagjai Szadai Szociális Alapszolgálati Központ Polgármesteri Hivatal
Partnerek	Rendőrség, Körzeti megbízott
Határidő(k) pontokba szedve	1. Rövid táv: 3 hónap 2. Közép táv: 6 hónap 3. Hosszú táv: 2023. 06. 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Bejelentett esetek gyakorisága. Jelzőrendszer tagjainak száma. Fenntarthatósága: Kapcsolattartás, kommunikáció.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: A jelzőrendszer valamely tagja passzív. Csökkentésük eszközei: Tájékoztatás a fontosságról, érzékenyítés a problémára.
Szükséges erőforrások	Humán, technikai

II/2. A gyermekek esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Szülők tájékoztatása, szakmai konzultációk szervezése.
------------------	--

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A gyermekek oktatási-nevelési intézményei folyamatos állapotmegőrzést, eszközfejlesztést igényelnek a korai fejlesztő tevékenység biztosításához. A dolgozók szakmai képzéséről gondoskodni kell.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Szülőkkel kapcsolatfelvétel, tájékoztatás. Közép távon :Szakemberek- Szülők partnerségre törekvés. Hosszú távon: Csökkenjen a hátrányos helyzetű gyermekek száma, javuljanak a működési feltételek.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Környezettanulmány az érintett családoknál. 2. Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. 3. A hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása a kompetenciák fejlesztése érdekében.
Részvevők és felelős	Szadai Szociális Alapszolgáltatási Központ Intézményvezetők Munkaügyi Központ
Partnerek	Polgármesteri Hivatal, Székely Bertalan Általános Iskola
Határidő(k) pontokba szedve	1. Rövid táv: 3 hónap 2. Közép táv: 6 hónap 3. Hosszú táv: 2023. 06. 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató. A hátrányos helyzetű gyermekek számának csökkenése. Fenntarthatóság: Szakemberek bevonása, tájékoztatás, információáramlás.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Nem fogadják el a szülők a segítséget. Csökkentés eszközei: Szakemberek bevonásával a család érzékenyítése a problémára.
Szükséges erőforrások	Pénzügyi, humán, technikai

II/3. A gyermekek esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Az Iskola támogatása, az Óvoda és Bölcsőde fenntartása, fejlesztése.
------------------	--

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Települési demográfiai mutatók alapján nő a gyermekek száma, ezáltal nő a fejlesztendő gyermekek száma is. Elhelyezés probléma. Egyre nagyobb az igény az óvodai- bölcsődei, valamint az iskolai férőhelyek iránt.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: A pénzügyi háttér megteremtése. Közép távon: Minél több óvodás és bölcsődés korú elhelyezése biztosított legyen. Hosszú távon: iskolai kapacitásbővítés, ahogy nő a lakosság szám.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Helyzetfelmérés. 2. Pályázatfigyelés, pályázat- követés. 3. Kapacitás bővítés, eszközfejlesztés
Résztevők és felelős	Polgármester , Székely Bertalan Általános Iskola
Partnerek	Szadai Szociális Alapszolgáltatási Központ, Székely Bertalan Óvoda- Bölcsőde
Határidő(k) pontokba szedve	1. Rövid táv: 6 hónap 2. Közép táv: 1 év 3. Hosszú táv: 2023. 06. 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Az óvodai, bölcsődei férőhelyek száma növekszik, az iskolába beiratott gyerekek száma növekszik. Fenntarthatóság: Önkormányzati önerő és finanszírozás, pályázatból finanszírozás.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Nem sikerül megvalósítani pénzügyi fedezet hiányában. Csökkentésük eszköze: Forrásbevonás.
Szükséges erőforrások	Pénzügyi, humán, technikai

II/4. A gyermekek esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	A függőségek okozta hátrányok mérséklése.
------------------	---

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A gyermek fejlődését akadályozó függőségek időben történő felismerése. A függőségekből adódó veszélyeztettség megemelkedett.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Szülőkkel kapcsolatfelvétel, tájékoztatás Közép távon: Szakemberek- Szülők partnerségre törekvés Hosszú távon: Csökkenjen a veszélyeztetett gyermekek száma
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Környezettanulmány az érintett családoknál 2. Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. 3. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése.
Résztevők és felelős	Közoktatási, közművelődési intézmények vezetői Szadai Szociális Alapszolgáltatási Központ
Partnerek	Székely Bertalan Általános Iskola, Polgármesteri Hivatal
Határidő(k) pontokba szedve	1. Rövid táv: 6 hónap 2. Közép táv: 1 év 3. Hosszú táv: 2023. 06. 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató: Veszélyeztetett gyermekek számának csökkenése. Fenntarthatóság: Szakemberek bevonása, tájékoztatás, információáramlás.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Elzárkóznak a segítségtől az érintettek. Csökkentés eszközei: Tájékoztatás, információáramlás.
Szükséges erőforrások	Pénzügyi, humán, technikai

III/1. A nők esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Gyermekvállalás okozta hátrányok enyhítése a munkavállalás során.
------------------	---

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szülés után a tartósan otthonmaradó kismamáknál magányérzet, depresszió alakulhat ki. A mozgástér beszűkül.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Rátalálni a rászorulóakra, helyzetfelmérés. Közép távon: Kismamák tájékoztatása a jogszabályi feltételekről, képzési lehetőségekről. Hosszú távon: A gördülékenyebb munkába állás, a munkába visszahívás esélyének növelése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, 2. Tájékoztatás, kapcsolattartás 3. Folyamatos kontaktot teremteni két fél között a munkából kiesés idején. 4. A vonzáskörzetben működő segítő szervezetek megkeresése.
Résztevők és felelős	Szadai Szociális Alapszolgáltatási Központ Szociális Bizottság Védőnői Szolgálat
Partnerek	Védőnői Szolgálat, Civil Szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	1. Rövid táv: 6 hónap 2. Közép táv: 1 év 3. Hosszú táv: 2023. 06. 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Elhelyezkedett, munka világába visszatérő kismamák száma. Fenntarthatóság: Adatgyűjtés, kapcsolattartás, tájékoztatás, szakemberek bevonása a problémakezelésben.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Nem partnerek a segítségnyújtásban az érintettek. Csökkentésük eszközei: Tájékoztatás, tanácsadás szakemberek bevonása, ha szükséges.
Szükséges erőforrások	Humán, technikai

III/2. A nők esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	A nők családon belüli helyzetének javítása.
------------------	---

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A bántalmazott nőknél magányérzet, depresszió alakulhat ki. A mozgástér beszűkül.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Rátalálni a rászorulókra, helyzetfelmérés. Közép távon: Jogsegély szolgálat, tanácsadások, programok szervezése. Hosszú távon: Csökkenjen azon nők száma, kiknek a bántalmazás miatt magányérzet, depresszió alakult ki.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Feltérképezni hány ilyen nő lehet településünkön. 2. Kapcsolatfelvétel. 3. Tanácsadás szakemberek bevonásával.
Résztevők és felelős	Jelzőrendszer tagjai Védőnői Szolgálat Szadai Szociális Alapszolgáltatási Központ
Partnerek	Védőnői Szolgálat, Civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	1. Rövid táv: 6 hónap 2. Közép táv: 1 év 3. Hosszú táv: 2023. 06. 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: védőnői szolgálat jelzései, depresszív tünetekkel rendelkező nők számának csökkenése. Fenntarthatóság: Rendezvények beszélgetések, szakemberek bevonása a problémakezelésben.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Nem partnerek a segítségnyújtásban az érintettek. Csökkentésük eszközei: Tájékoztatás, tanácsadás szakemberek bevonása, ha szükséges.
Szükséges erőforrások	Humán, technikai

III/3. A nők esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Háztartási gyermeknevelési, életvezetési ismeretterjesztés.
------------------	---

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Gyermekeit egyedül nevelő nő vagy többgyermekes családnál az elszegényedés kockázata magas.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Feltérképezni egyáltalán milyen igény jelentkezik. Megtudni kik küzdenek a problémával. Közép távon: Átmeneti segítség, támogatásokkal felkutatni egyéb megoldási lehetőséget. Hosszú távon: Elszegényedés megállítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Felvenni a kapcsolatot óvodával, iskolával és megtudni a rászorulók számát. 2. Igényfelmérés. 3. Szociálisan rászorultak támogatása. 4. Elszegényedés megállítására további alternatív lehetőségeinek számbavétele.
Résztevők és felelős	Szociális Kerekasztal tagjai Szadai Szociális Alapszolgáltatási Központ
Partnerek	Székely Bertalan Általános Iskola, Székely Bertalan Óvoda-Bölcsőde
Határidő(k) pontokba szedve	1. Rövid táv: 6 hónap 2. Közép táv: 1 év 3. Hosszú táv: 2023. 06. 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Támogatottak számának növekedése, igénylők számának csökkenése. Fenntarthatóság: Önkormányzati finanszírozás
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Vannak rászorulók, de nem tudunk, róluk vagy nem igénylik a támogatást. Csökkentésük eszközei: Tájékoztatás, információáramlás
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, pénzügyi

IV/1. Az idők esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Mozgással a betegségek kialakulása nagymértékben megelőzhető.
------------------	---

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nem megfelelő a prevenció. Hajlamos a korosztály nem törődni a fájdalommal. Szervi megbetegedések, ízületi, érrendszeri és pszichés problémák a leggyakoribb betegségek.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon. Az idősebb korosztály törődjön a megelőzéssel. Közép távon: Megoldani, hogy mindenki számára hozzáférhető legyen az egészségügyi szolgáltatás. Hosszú távon: Betegség megelőzése, egészségesebb életvitel, hosszú élet.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, igényfelmérés. 2. Mozgó szűrőállomások, szűrések szervezése. 3. Tájékoztatni a lakosságot a lehetőségekről, időpontokról.
Részvevők és felelős	Egészségügyi szolgáltatók Szadai Szociális Alapszolgáltatási Központ Polgármesteri Hivatal
Partnerek	Háziorvosi Szolgálat, Nyugdíjas Klub
Határidő(k) pontokba szedve	1. Rövid táv: 6 hónap 2. Közép táv: 1 év 3. Hosszú táv: 2023. 06. 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Szűréseken megjelentek száma. Fenntarthatóság: Folyamatos, évenkénti szűrések szervezése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Kevés a megjelentek száma. Csökkentés eszköze: Prevenció fontosságának ismertetése, mozgó szűrőállomás, hogy helyben is elérhető legyen.
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, pénzügyi

IV/2. Az idők esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Számítástechnikai képzések, Internet használat
------------------	--

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Elektronikus írástudás, számítógép kezelői tudás hiánya, internet minimális igénybevétele.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Ismerkedés a nettel, foglalkozások (képzések) a Teleházban. Közép távon: Internetezni, számítógépet használni akarók száma növekedjen Hosszú távon: Idősebb korosztály jelentős része boldoguljon a számítógéppel, használja az internet lehetőségeit.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Helyzetfelmérés. Igények feltérképezése. 2. Az idősebb korosztály ismertetése a számítástechnikával. 3. Számítógép, internet biztosítása. 4. Számítástechnikai eszközök fejlesztése, bővítése.
Részvevők és felelős	Idősekkel foglalkozó civilszervezetek Szadai Szociális Alapszolgálati Központ Székely Bertalan Művelődési Ház és Könyvtár
Partnerek	Székely Bertalan Művelődési Ház és Könyvtár, Teleház
Határidő(k) pontokba szedve	1. Rövid táv: 6 hónap 2. Közép táv: 1 év 3. Hosszú táv: 2023. 06. 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Internetező, számítógépet használó idősök száma nő. Fenntarthatóság: Teleház működtetése, tájékoztatás, kapcsolattartás.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Kevés érdeklődő. Forráshiány miatt nem biztosítható a számítógép, internet. Csökkentésük eszközei: Tájékoztatás, elegendő forrás a működtetésre.
Szükséges erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai

IV/3. Az idősök esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Egyedül élő idősök segítése.
------------------	------------------------------

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Időskori egyedüllét, magányosodás depresszív hatása jelentős probléma.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: A családtagok szemléletformálása a korosztály törődésével kapcsolatban. Közép távon: Bevonni a korosztályt településünkön a közösségi életbe, „aktív idősor” támogatása. Hosszú távon: Idősek elmagányosodásának visszaszorítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Helyzetfelmérés. 2. Szemléletformálás, kapcsolatfelvétel családdal és az érintettekkel. 3. Programok szervezése települési szinten. Aktív idősor segítése, bevonásuk közösségi munkába.
Részvevők és felelős	Idősokkal foglalkozó civilszervezetek Szadai Szociális Alapszolgálati Központ Székely Bertalan Művelődési Ház és Könyvtár
Partnerek	Székely Bertalan Művelődési Ház és Könyvtár
Határidő(k) pontokba szedve	1. Rövid táv: 1 év 2. Közép táv: 3 év 3. Hosszú táv: 2023. 06. 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Elszigetelten, magányban élők arányának csökkenése az idősorúak számából. Fenntarthatóság: Községi élet, Kapcsolattartás a célcsoport tagjaival.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Befordulás, elzárkózás az idősorúak irányából. Csökkentés eszköze: Kapcsolatteremtés, folyamatos megkeresés, kommunikáció
Szükséges erőforrások	Humán, technikai

V/1. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Fogyatékkal élők képzése.
------------------	---------------------------

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékos emberek kevésbé kvalifikáltak, magas közöttük a szakképzetlenek aránya. Kevés lehetőség nyílik a számukra munkavállalás a területén.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Felmérések, valós kép a fogyatékosok képzettségéről. Közép távon: Bevonni a célcsoportot a szakképesítés-tanulás világába, tanulás gyakorlatszerzés fontos. Hosszú távon: Minden fogyatékos valamilyen képzettséggel rendelkezzen, így nagyobb eséllyel tud munkát vállalni.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Helyzetfelmérés. 2. Képzések felkutatása fogyatékos embereknek. 3. Egyesületek-fogyatékosok együttműködés. 4. Megvalósítani képzéseken való részvételt.
Résztevők és felelős	Szadai Szociális Alapszolgálati Központ Intézményvezetők Munkaügyi Központ Szociális Kerekasztal tagjai
Partnerek	Polgármesteri Hivatal, Helyi Civil szervezetek, Házi orvosi Szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1. Rövid táv: 6 hónap 2. Közép táv: 1 év 3. Hosszú táv: 2023. 06. 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Képzésben résztvevők száma Fenntarthatóság: Fogyatékosok hajlandósága a szakképesítés megszerzésére, motiváció, tanácsadás
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Nem akarnak tanulni, képzéseken részt venni a fogyatékosok. Kevés képzési lehetőség számukra Csökkentésük eszközei: Motiváció, tájékoztatás, helyben lévő képzések.
Szükséges erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai

V/2. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Egészségügyi, prevenciós szolgáltatások, szűrővizsgálatok igénybevételének segítése.
------------------	--

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az egészségügyi prevenciós szolgáltatásokat kevesen veszik igénybe, részben azért mert nehezen megközelíthető, részben azért mert nem törődnek vele.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Elérhetőek legyenek az egészségügyi szolgáltatások, igénybevétel nő. Közép távon: Egyre többen jelenjenek meg szűréseken, egészségmegőrzés. Hosszú távon: Egészségesebb életmód, preventív szolgáltatások kihasználása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés 2. Mozgó szűrőállomások szervezése 3. Fogyatékosok tájékoztatása 4. A fogyatékosok eljuttatása egészségügyi intézményekbe időközönként.
Résztevők és felelős	Védőnői szolgálat Háziorvosi Szolgálat Szadai Szociális Alapszolgáltatási Központ
Partnerek	Háziorvosi Szolgálat, Fogyatékosok Egyesülete
Határidő(k) pontokba szedve	1. Rövid táv: 6 hónap 2. Közép táv: 1 év 3. Hosszú táv: 2023. 06. 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Szűréseken megjelentek száma, Mozgó szűrőállomáson megjelentek száma. Fenntarthatóság: Eljuttatásuk folyamatos szervezése, finanszírozása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Nem jelennek meg szűréseken, elfordulnak a segítő szándéktól. Csökkentésük eszköze: Tájékoztatás a prevenció fontosságáról esetleg előadások szervezése.
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, pénzügyi

V/3. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Az elszigeteltség hatásainak enyhítése.
------------------	---

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Adathiány. Nincs információ a fogyatékosok valós számáról, fogyatékoságuk fokáról, milyen fogyatékkal rendelkeznek.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Hiányzó adatok begyűjtése. Közép távon: Intézményekkel, egyesületekkel kapcsolatba lépő fogyatékosok. Hosszú távon: A fogyatékkal élők esélyegyenlőségének megvalósítása, kommunikációs színterének bővítése, a számítógépes ismeretek bővítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Helyzetfelmérés 2. Begyűjtött adatok feldolgozása 3. Tájékoztatni a célcsoportot a segítő szervezetekről, lehetőségekről 4. Kapcsolatfelvétel fogyatékkal élőket segítő szervezetekkel
Résztevők és felelős	Szadai Szociális Alapszolgáltatási Központ Szociális Bizottság Védőnői szolgálat Háziorvosi szolgálat
Partnerek	Védőnői szolgálat Háziorvosi szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1. Rövid táv: 1 év 2. Közép táv: 3 év 3. Hosszú táv: 2023. 06. 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Fogyatékosok száma, különböző fogyatékosági kategóriákba sorolás ismerete, Háziorvosi nyilvántartás. Fenntarthatóság: Adatfrissítés, aktualizálás, kapcsolattartás.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Nem lehet felderíteni minden fogyatékkal élő a településen. Csökkentésük eszközei: Kapcsolattartás a célcsoporttal foglalkozó intézményekkel, szervezetekkel, egészségügyi szolgáltatókkal.
Szükséges erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai

V/4. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Akadálymentesítés a településen.
------------------	----------------------------------

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az akadálymentesítés nem 100%-os a településen. A Fogyatékosok számára is elérhetővé kell tenni minden közintézményt, szolgáltató egységet.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Közintézmények akadálymentesítése. Közép távon: Közterületek akadálymentesítése. Hosszú távon: Szolgáltató intézmények akadálymentesítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Felmérés, környezettanulmány 2. Figyelemfelhívás szolgáltatóknál 3. Érzékenyítő tréningek tartása intézményeknek 4. Akadálymentesítés közintézményeknél, közterületeken
Résztevők és felelős	Fogyatékkal élők egyesületei Szadai Szociális Alapszolgáltatói Központ
Partnerek	Fogyatékkal élők egyesületei, Házi orvosi Szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1. Rövid táv: 1 év 2. Közép táv: 3 év 3. Hosszú táv: 2023. 06. 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Akadálymentesítés aránya a településen javul. Fenntarthatóság: Építésügyi előírások betartása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Szolgáltató intézmények nem érzékenyek a problémára. Költséges az akadálymentesítés. Csökkentésük eszközei: Tréningek az Egyesületek bevonásával, ösztönzők alkalmazása.
Szükséges erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Egészségügyi problémák fokozott jelenléte.	Egészséges életmód hiánya, korai gyermekvállalás.	Növekszik az átlagos életkor, csökken a korai gyermekvállalások száma.	Fenntartható fejlődés stratégiája.	Felvilágosító előadások, egészségmegőrző programok, szűrővizsgálatok szervezése.	Háziorvos	2023. 06. 30.	A magasabb életkort egészségesebben elérő népesség.	humán, technikai, pénzügyi	Kapcsolattartás, tájékoztatás, folyamatos adatfrissítés
2	A foglalkoztatási helyzet javítása, a szakképzetlenség számának csökkentése.	Körükben jóval magasabb a munkanélküliek száma, ennek fő oka a szakképzettség hiánya.	Valós kép a mélyszegénységben élők munkanélküliegi helyzetéről. A célcsoport esélyegyenlőségének javítása. Cél a foglalkoztatottság növelése.	Fenntartható fejlődés stratégiája.	Adatgyűjtés, tájékoztatás. regisztrációra való ösztönzés. Munkahelyteremtés helyben.	Szociális kerekasztal tagjai	2023. 06. 30.	Csökken a munkanélküliek, nő a regisztráltak száma.	humán, technikai	Kapcsolattartás, tájékoztatás, adatfrissítés
3	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata.	Elszegényedés, a lakossági adósságállomány újratermelődése.	A lakosság eladósodottságának visszaszorítása.	Fenntartható fejlődés stratégiája. Közmunka Program	Tájékozódás, adatgyűjtés. A lakosság tájékoztatása adósságkezelési lehetőségekről. Programok szervezése,	Szadai Szociális Alapszolgáltatói Központ vezetője	2023. 06. 30.	Lakosságból az eladósodottak száma.	humán, technikai, pénzügyi	Szakemberek bevonása, tájékoztatás, információáramlás

					kapcsolattartás a Munkaügyi Központtal.					
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Jelzőrendszer működésének támogatása.	A szociális jelzőrendszer működik a településen, de lehetne hatékonyabbá tenni.	A jelzőrendszer hibátlanul működik.	Fenntartható fejlődés stratégiája	Tájékoztatás a jelzőrendszer tagjainak. Információra mlás könnyítésére egyeztetések.	Szadai Szociális Alapszolgálat ási Központ vezetője	2023. 06. 30.	Esetek, jelzések száma	humán, technikai	Kapcsolattartás, tájékoztatás, kommunikáció
2	Ne legyenek a gyermekek veszélynek kitéve.	A veszélyeztetett gyermekek száma megnövekedett.	Kevesebb legyen a hátrányos helyzetű kiskorú.	Fenntartható fejlődés stratégiája	Adatgyűjtés, helyzETFelmérés. Szülők tájékoztatása, szakemberek bevonása a problémák enyhítésére.	Szadai Szociális Alapszolgálat ási Központ vezetője	2023. 06. 30.	Veszélyeztetett gyermekek száma a településen.	humán, technikai	Szakemberek bevonása, adatok aktualizálása. Kapcsolattartás szülőkkel gyerekekkel, családokkal.
3	Iskola támogatása, az óvoda és bölcsőde fenntartása, fejlesztése.	Települési demográfiai mutatók alapján nő a gyermekek száma. Egyre nagyobb az igény az óvodai, bölcsődei férőhelyek iránt.	Óvodai- Bölcsődei kapacitásbővítés, ahogy nő a lakosság szám	Fenntartható fejlődés stratégiája	HelyzETFelmérés. Pályázatfigyelés	Önkormányzat Polgármester	2023. 06. 30.	Bölcsődébe beíratott gyermekek száma nő.	humán, technikai, pénzügyi	Önkormányzati önerő és finanszírozás
4	Szülők tájékoztatása nem elégséges, szakmai konzultációk hiánya.	Az ellátásokról információ hiány. A szülők nem ismerik a lehetőségeiket a szociális	A rászorulókat ellátásban részesüljenek.	Fenntartható fejlődés stratégiája	Szülők tájékoztatása a közintézmények bevonásával.	Közoktatási intézmény vezetője	2023. 06. 30.	Ellátottak száma, rászorulókat aránya	humán, technikai	Kapcsolattartás, tájékoztatás

		körülményeik javítására.								
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Gyermekvállalás okozta nehézségek enyhítése.	Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatásban. Magas a tartósan munkanélküliek aránya.	Foglalkoztatás növelése.	Fenntartható fejlődés stratégiája	Helyzetfelmérés, képzési programokról, munkalehetőségekről tájékoztatás. Ösztönözni a tanulási hajlandóságot.	Szadai Szociális Alapszolgálati Központ vezetője	2023. 06. 30.	Tartósan munkanélküli nők száma	humán, technikai	Folyamatos kapcsolattartás a célcsoporttal, Munkaügyi Központtal
2	A nők családon belüli helyzetének javítása.	Magányérzet, depresszió nők mentális állapota rosszabb.	Harmonikusabb családi élet, problémakezelés és javítása.	Fenntartható fejlődés stratégiája	Rendezvények, beszélgetések szakemberek bevonása a problémakezelésbe.	Védőnői Szolgálat	2023. 06. 30.	Védőnői tapasztalatok, helyi adatok	humán, technikai	Pályázat, önkormányzati finanszírozás
3	Háztartási, gyermeknevelési, életvezetési ismeretterjesztés.	Gyermekét egyedül nevelő nő, vagy többgyermekes családnál az elszegényedés kockázata magas.	Visszaszorítani az elszegényedést.	Fenntartható fejlődés stratégiája	Igényfelmérés. Szociálisan rászorulóknak támogatása.	Szociális Kerekasztal tagjai	2023. 06. 30.	Rászorultak száma, támogatottak száma	pénzügyi, humán	Önkormányzati finanszírozás
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Előzzük meg a betegségeket, éljünk egészségesebben.	Idős koraival összefüggő társadalmi sztereotípiák.	Sztereotípiák csökkentése, megszüntetése.	Fenntartható fejlődés stratégiája	Kapcsolattartás a célcsoport és más társadalmi csoport között. Közös programok, rendezvények szervezése.	Szadai Szociális Alapszolgálati Központ vezetője	2023. 06. 30.	Előítéletekkel kapcsolatos esetek száma. Visszajelzések közintézményekből.	humán, technikai	Közösségi programok szervezése.

2	Számítástechnikai képzések, internet használat.	Elektronikus írástudás, számítógép kezelői tudás hiánya, internet minimális igénybevétele.	Idősek számítógép és internethasználata.	Fenntartható fejlődés stratégiája	Helyzetfelmérés. Számítógép, Internet biztosítása. Az idősebb korosztály ismertetése a számítástechnikával.	Szadai Szociális Alapszolgálati Központ vezetője	2023. 06. 30.	Internetező, számítógépet használó idősek száma a teleházban és otthon.	humán, pénzügyi, technikai	Teleház működtetése. Tájékoztatás, kapcsolattartás.
3	A gyermekek magukra hagyják a szüleiket.	A különböző korosztályok között kialakult távolság miatt a családon belül nehézségek adódnak.	A generációk közötti közeledés, összetartás a családokban	Fenntartható fejlődés stratégiája	Közös programok, rendezvények szervezése. Lehetőség teremtése a korcsoportok számára a közös időtöltésre és az egymástól való tanulásra.	Szadai Szociális Alapszolgálati Központ vezetője	2023. 06. 30.	Településen lévő közös programok száma	humán, technikai	A programok finanszírozásának biztosítása. Kapcsolattartás

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

1	Fogyatékkal élők képzése.	A fogyatékos emberek kevésbé kvalifikáltak, magas közöttük a szakképzetlenség aránya. Kevés lehetőség nyílik a munkavállalás területén.	Képzettséggel rendelkezzen, így munkát tud vállalni.	Fenntartható fejlődés stratégiája Közmunka Program	Helyzetfelmérés, együttműködés. Képzések felkutatása fogyatékos emberek részére.	Szadai Szociális Alapszolgálati Központ vezetője	2023. 06. 30.	Képzésben résztvevő fogyatékosok száma. Szakképzettek száma.	humán, pénzügyi, technikai	Folyamatos tájékoztatás, kapcsolattartás, együttműködés
2	Az egészségügyi	Az egészségügyi	Egyre többen jelenjenek meg	Fenntartható fejlődés	A fogyatékosok	Védőnői Szolgálat	2023. 06. 30.	Résztvevők száma	humán, pénzügyi,	Kapcsolattartás.

	prevenációs szolgáltatások, szűrővizsgálatok igénybevételének segítése, a mozgásukban erősen korlátozott személyek támogatása.	prevenációs szolgáltatásoka t kevesen veszik igénybe. Részben azért, mert nehezen megközelíthető, részben azért mert nem törődnek vele.	szűréseken, elérhető legyenek az egészségügyi szolgáltatások.	stratégiája Településfejlesztési Terv	eljuttatása egészségügyi intézményekbe időközönként.				technikai	Önkormányzati finanszírozás.
3	Az elszigeteltség hatásának enyhítése.	A fogyatékkal élők körében az egyedüllét, elszigeteltség tovább rontja helyzetüket.	A családtagok és a fogyatékkal élők szemléletváltása. Társadalomba való beilleszkedésük elérése.	Fenntartható fejlődés stratégiája Településfejlesztési Terv	Helyzetfelmérés. A családtagok és fogyatékkal élők tájékoztatása, képzése, támogatása. Kapcsolatfelvétel Egyesületekkel a célcsoportot illetően.	Szadai Szociális Alapszolgálati Központ vezetője	2023. 06. 30.	Települési adatok alapján, mennyi az elszigeteltségen magányosan élő fogyatékos.	humán, technikai	Folyamatos kapcsolattartás, tájékoztatás. Egyesületek bevonása.
4	Akadálymentesítés a településen.	Fogyatékosok számára is elérhetővé kell tenni minden közintézményt, szolgáltató egységet.	Akadálymentes környezet kialakítása, az összes intézmény elérhető legyen a fogyatékosok számára.	Fenntartható fejlődés stratégiája	Helyzetfelmérések, pályázat figyelés. Fizikai-gyakorlati megvalósítás.	Önkormányzat Polgármester	2023. 06. 30.	A nem akadálymentesített intézmények száma.	pénzügyi, humán, technikai	Pályázat, forrásbevonás

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

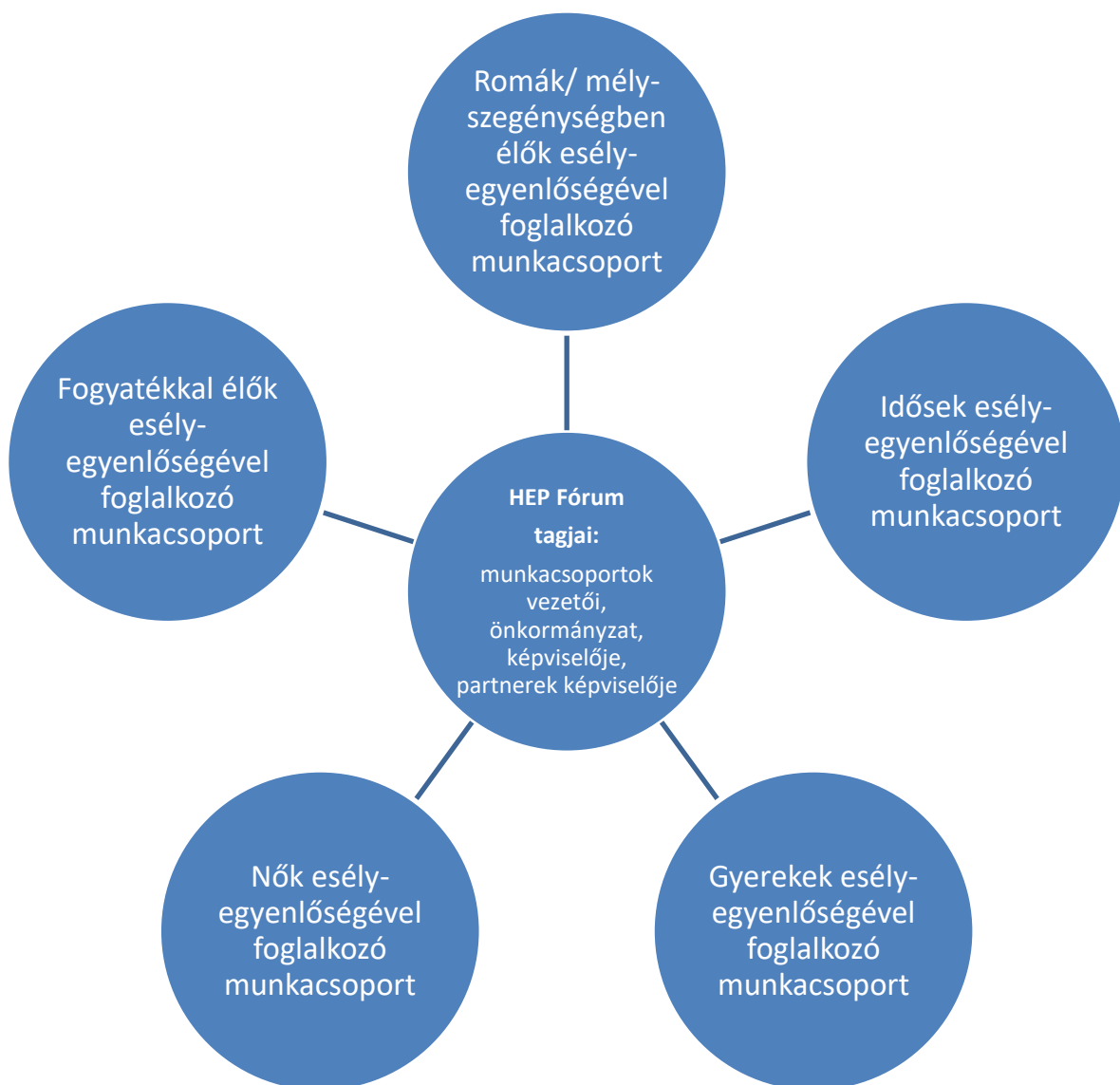
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,

- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelőség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfelelően az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Szada Nagyközség Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Szada Nagyközség képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és ..... számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum

Aláírás

A Szada Nagyközség Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék²

(kitöltése opcionális – amennyiben nem kerül kitöltésre, az oldal törölhető)

NÉV ³	HEP részei ⁴										Aláírás ⁵
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Székely Bertalan Óvoda	É T	R É T	É T	É T	É T	E	R É T E	É T	R É T	R É T	
Szadai Szociális Alapszolgáltatási Központ	É T	É T	R É T	R É T	É T	T	T E	R É T	R É T	R É T	
Szadai Gyermekélelmezési Konyha	É T	É T	É T	É T	É T	R É T	R É T	T	É T	É	
Szada Nova Nonprofit Kft.	É T	É T	É T	É T	T	É T	T	É T	T	É T	
Védőnői Szolgálat	É T	É T	É T	É T	É T	T	É T	T	T	T	
Háziorvosi Szolgálat	É T	É T	É T	É T	T	T	R É T	É T	T	É	
Szadai Polgárőr Egyesület	É T	É T	É T	É T	R É T	R É T	É T	É T	R É T	É T	

² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

Székely Bertalan Művelődési Ház és Könyvtár	É T	É T	É T	É T	R É T	T	T	T	R É T	É T	
Szada S.E.	É T	É T	É T	É T	T	T	É T	T	É T	É T	
Szadai Nyugdíjas Klub	É T	É T	É T	É T	R É T	R É T	R É T	É T	É T	É T	